

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. október

10

Tartalom

Tanulmány

Koncz Sándor: Az igehirdetés és az illusztráció.....	435
--	-----

Tanulószoza

Bak Áron: Reformációi igehirdetésre készülve a Róma 16,24 alapján.	440
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Mátyás Árpád: Az ige mellett megmaradni. 2Timóteus 3,14–15	443
Sikó Levente Róbert: Az Igehirdetés sorsa. Apostolok Cselekedetei 13,42–52	446
Szigyártó Miklós: Türelem és kegyelem. Máté 18,21–27	449

Prédikációk reformáció nagyhetére

Fazakas Sándor: Én vagyok az életnek kenyere. János 6,35	451
Én vagyok a világ világossága. János 8,12	454
Én vagyok az ajtó. János 10,9	458
Én vagyok a jó pásztor. János 10,11–14,27	461
Én vagyok a feltámadás és az élet. János 11,25	464
Én vagyok az út, az igazság és az élet. János 14,6	468
Én vagyok a szőlőtő. János 15,5	471

Prédikációk reformáció ünnepére

Bogya Kis Ferenc: A szív reformációja. Filippi 2,5–11	475
Visky János: Reformáció. Ámós 9,11	477

A Genezáret partján

Ván Benjámin: Lelki szárnyalás. A gólya.	481
---	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Ifjúsági bibliórára</i>	
Móra László Tibor: Saulus. Apostolok Cselekedetei 8,1–4	482
<i>Presbiteri órákra</i>	
Témajavaslatok a 2002–2003-as téli időszak presbiteri óráihoz	483
Hartmut Bärend: Tágas hely – a távlatok érzékelése	
Apostolok Cselekedetei 11,1–14	485
<i>Rádioprédikáció</i>	
Bányai László: Isten az én segítségem. Lukács 16,19–31	487
<i>Keresztelési igehirdetés</i>	
Sándor Endre: Mindig Krisztusra mutatni. Lukács 3,15–17.....	488
<i>Esketési igehirdetés</i>	
Dobre Edvin: A siker titka. 1Korinthus 16,14.....	489
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Balogh Sándor: A szeretetnek lángjai. Énekek Éneke 8,6.....	491

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

In memoriam c. vers.

Tanulmány

Koncz Sándor

Az igehirdetés és az illusztráció

A fenti címmel megszabott témán magától értetődően írja elő kettős feladatomat. Egyfelől kell valamit mondani az igehirdetésről, másfelől az igehirdetés szolgáló leányául szegődő illusztrációról.

I. Az igehirdetés

Az igehirdetés két részből áll. A magyar elnevezés ezt világosan mutatja. Az Igéből és annak hirdetéséből.

1. Az Ige

Mint tudjuk, az Ige nem maga a Biblia. Szó szerinti értelmében véve, a kijelentés sem azonos a bibliai szöveggel. Az Ige Krisztus. A Bibliában pedig az evangélium az igehirdetés jogos üzenete. Igaz, hogy tágabb értelemben véve a Biblia tartalma azonos a keresztyénség tartalmával. De az még inkább igaz, hogy az Ige, a kijelentés a Krisztussá lett evangélium.

Köztudomású, hogy az evangélium üdvtörténeti eseményekben jelentkezik. Az evangélium formája ezért lehet törvény, ítélet is. De nem maguk az események, hanem a belőlük szóló üzenet az Ige.

2. Explikáció és applikáció

Az igehirdetés az Ige üzenetének megszólaltatása, azaz a mindig és újra élővé váló evangélium.

Klasszikus meghatározás szerint: az igehirdetés explikáció és applikáció. Az igehirdetést azt teszi lehetővé, hogy Isten beszél hozzánk. Mégpedig Isten a textusban beszél hozzánk. „Isten a textusban” – ez az explikáció. „Beszél hozzánk” – ez az applikáció.

Az explikáció mindig a kánonná lett Bibliára mutat. Az applikáció pedig – az emberre mutatva – Isten Igéjének az aktualizálását jelenti.

Az igehirdetésben tehát applikálódik az explikáció. Az explikációban pedig magva szerint benne van az applikáció. Hiszen a kettő együtt az egyház mai kereteiben megszólaló, azaz modernné váló ősi, helyesebben örök evangélium.

Vigyázzunk! Nem azért prédikálunk, mert modernnek vagyunk, vagy hogy modernnek legyünk. Hanem azért, mert az örök Isten megbízza azzal, hogy ma is prédikáljunk. Isten azért szólít meg minket, hogy mi is megszólítsunk másokat. Vagy pedig, hogy hasonlóan megszólítsunk másokat. Vagy pedig, hogy hasonlóan megszólítottakat építsünk.

Világosan kell előttünk lennie annak, hogy a prédikáció nem szimpla biblicizmus. Nem is egyszerű bibliaismeret. Még kevésbé valami hitbéli ortodoxia. Az igehirdetés – az explikáció és applikáció egységében – teológiailag teljesen kötött. Mégpedig, egyházi hitvallásaink megszövegezésében, a Biblia textusához kötött. Ugyanakkor azonban a Szentlélek munkájának áldásában teljesen szabad. Ez a szó, hogy szabad, most a textus tiszteletreméltó ódonosságával szemben jelentse az Igének az ódon tiszteletre vigyázó felelős újszerűségét.

Ige. Arról ne beszéljünk, hogy sokszor illusztráció nélkül sem marad meg semmi. Nem az ilyen ún. apróbb veszélyekről kell most szólnunk.

Az igazi veszély az antropocentrikus szemlélet. Ez abban áll, hogy az illusztráció sokszor úgy tűnik fel, mintha a prédikáció azt akarná, hogy az az ember művészi, szellemi, lelki mindennapi alkátának feleljen meg és ne Istennek és az Igének. Úgy is mondhatjuk, hogy az illusztráció leegyetemesebb veszélye az ún. vallásos öntudat ápolása, ami ellentétben áll a prédikáció elemi céljával s ez a hit ébresztése és növelése.

Az antropocentrikus szemléletben az a veszély forog fenn, hogy az egész Írást a teológiai naturalis vonalára csúsztassuk át és az általános kijelentést fontosabbnak tartjuk, mint a különös kijelentést. Az illusztráció feltételezheti, mintha az általános kijelentést öncélúnak tartanánk, valami különálló „nagyság”-nak, vagy legjobb esetben a különös kijelentéssel együttfutónak. Pedig a helyes teológiai szemlélet az, hogy az általános kijelentést legfeljebb a különös kijelentést szolgáló, gondviselő keretének tarthatjuk.

Ezt a veszélyt talán úgy lehet kikerülni, vagy legalábbis minimalizálni, ha mindig élesen gondolunk az analogia entis és az analogia fidei problémájára. Nevezetesen arra, hogy a természeti világ dolgai nem lényegszerűen, csak hasonlatszerűen felelnek meg a természetfölötti világ dolgainak. És ezért az üdvtörténetben az ember nem a történettel, hanem az üdvel megváltozott. Azaz az üdvtörténet központja: Krisztus nélkül nincs megváltás.

3. Helyes szekularizálás

Az illusztrációban figyelniünk kell arra a helyes szekularizálásra, amit a Biblia a példázatról mond, amit képes beszédmódban, allegóriában, hasonlatban, költői beszédben, az emberi logika rendjében, kora természettudományában, följrajzában, folklórában és annyi más mindenében elénk állít. Ez pedig az, hogy minden arra való, hogy Isten titkokat leplezzen le. Azaz kijelentsen. És minket ezzel a kijelentés ható és élő világába bevonjon. Amint a Bibliában minden közvetlen kijelentés, úgy nekünk a mi illusztrációs beszédünk közvetítésével kell jobban eljutni a közvetlenhez.

Ez mindjárt azt is megmondja, hogy maga a beszédmód is illusztráció. Nem kell külön történet, elbeszélés, vagy idézet okvetlenül ahhoz, hogy illusztratívén beszéljünk. Nyelvünk „népszerűsége” a maga sajátos szemléleti formáiban egyénileg „népszerűsítője” lehet mindannak, ami „hítségű”.

Az illusztrációban szó van arról, hogy amennyire csak erre Isten képességet és módot ad, szellemileg igyekezzünk átölelni az egész világot. Próbáljuk rabul ejteni az emberek figyelmét. Foglaljuk le gondolatvilágát. De ennél többről is szó van. Arról, hogy a fejlődő tudományban és történelemben a teremtés dolgai lepleződnek le, titkok válnak nyilvánosakká s ezeknek a titkoknak a kibomlása nem kicsinyíti, sőt „nagyítja” Istent, s ezzel együtt a kijelentés igazságát.

Mindebben persze a legfontosabb az, hogy az illusztráció nagyon szélesre ábrázolt mezéjét ölelje át a Szentlélek életünkkel és beszédünkkel együtt bizonyosságot tévő ereje. Ebben az esetben bizonyosan nem siklunk át a teológiai naturalis emberi (még ha vallásos is az!) öntudatot prédikáló áljújára.

Egy illusztrációt hozunk fel az elmondottakra. A hit egyik legnehezebb tétele a test feltámadása. Ezt a páli kifejezést, hogy „lelki test”, ma minden előző kornál jobban érthetjük. Amíg a testet „vaskos, nedves valaminek” fogták fel, az Isten világában élő emberi egyéniség zárt formája az örök élet, még inkább a feltámadás csodájaként nehezebben volt érthető. Ma az anyag – sugárzás. És a sugárzás is anyag. Ismeretes, hogy egyik

a másakra kölcsönösen átváltoztatható. Ezzel együtt talán közelebb jöhet hozzánk a test örökkévaló méltóságáról pl. az az Ige, hogy az igazak fényleni fognak, mint a Nap.

4. Spurgeon

Beszéltünk már valamit az illusztrációról és többen hiányát érezhetik, hogy a legnagyobb illusztrálva beszélőről: Spurgeonról nem esett szó. Most is csak annyiban esik szó róla, hogy érzékeltetni próbáljuk azt, hogy az illusztráció kérdését igyekeztünk kiemelni Spurgeon szemléletéből. Nála ugyanis az illusztráció mintha az ember érzés-, akarat- és gondolkodás-világának a megközelítése volna. Ezzel a kevés kritikával együtt azonban Spurgeon iránti tiszteletből kölcsönösen kívánhatjuk mindnyájunknak azt, hogy bár olyan illusztris illusztrálókká válhatnánk, mint amilyen ő volt.

III. Összefoglalás

Az adott elvi, gyakorlati, történeti összefoglalást azzal fejezem be, hogy mivel a Biblia az élet könyve, az élet valamennyi múltbeli adatával, jelenbeli valóságával, jövőre vonatkozó elképzeléseivel illusztrálhatunk. És pedig azért, hogy valóban nagyok legyenek előttünk Isten nagyságos dolgai. A közönséggel kapcsolatos megszórást azért kell ügyelnünk, mert ezek nem igen „nőttetik” a nagyságot.

Jézus prédikáló módszerére vonatkozó bibliai ígét, hogy példázatokban beszélt, anélkül semmit, akarattal nem idéztem. Ugyanis Jézus még az analogia fidei alapján sem normatív ránk nézve úgy, mintha mi azt tehetnénk, amit a Megváltó tett.

Legfeljebb szerényen tudomásul vehetjük, hogy a Megváltó is kereste az étellel, korával való összefüggéseket. Ez nyilván fokozza a mi ilyen kötelezettségeinket.

(Megjelent az *Isten országa kincs* c. kötetben.)

A keresztfa árnyéka

Volt egyszer egy ember, aki mindenáron meg akart szabadulni az árnyékától. Állandóan azon gondolkodott, mit tegyen szándékának megvalósításáért. Azonban akármivel is próbálkozott, saját árnyékától nem tudott megszabadulni. Mindent kipróbált, amit csak ajánlottak neki: egy ideig négykézláb mászkált, aztán vízbe ugrott, majd felkúszott egy magas fa tetejére. Mindhiába. Az árnyék akkor sem hagyta el. Mint a nem megbánt bűn, mint a rossz lelkiismeret mindenhová elkísérte. Nagyon szomorú lett ez az ember, s minden barátjának elmesélte, miképpen akart megszabadulni a csökönyös árnyékától. Azok persze kinevették, de az egyik nemsokára megszólalt:

- Ó, mily egyszerű elérni, amit akarsz!
- Hogyan, mit kell csinálnunk? – érdeklődtek mindjárt a többi kíváncsiskodók is.
- Mondom, csodálkozni fogtok, milyen egyszerű megszabadulni árnyékunktól. Egy fa árnyékába kell állnunk, és azonnal eltűnik a miénk.

(*Willi Hoffsümmer* nyomán)

Tanulószo

Bak Áron
Kecsetkisfalud

Reformációi igehirdetésre készülve a Róma 16,24 alapján

Exegézis

Az alapige hiányzik a kritikai görög szövegből, azonban megvan valamennyi fordításában, csupán a Magyar Bibliatanács új fordítása közli zárójelben.

A kritikai szöveg azért nem közli, mert a Sinaiticus, Alexandrinus és a Vaticanus kódexek nem tartalmazzák. Azonban megvan az antochiai és konstantinápolyi szövegváltozatokban: a bázeli, utrechti, londoni, hamburgi kódexekben, de a Codex Bezae Cantabrigiensisben is.

Az áldásmondás párhuzamos helyei a Róm 16,20; 1Thessz 5,28; 1Kor 16,23; 2Thessz 3,18, és úgy néz ki, hogy a 16,24 a 16,20-at ismétli meg. Ez lehet tehát az oka a legrégebb kódexek kihagyásainak. A levél bevezetése után arról van szó, hogy a világ bűn és ítélet alá vettetett (1,18–3,20), azután az Isten igazságosságának univerzális bizonyossága következik (3,21–4,25), majd a hitből való szabadság és élet (5–8. fej.), aztán Izráel és Isten megigazító tette (9–11. fej.), végül az új istentisztelet (12–15. fej.) és a befejezés (16. fej.). Ebben a befejező részben Fébé ajánlása és az apostoli üdvözlések (16,1–16), óvás a tévtanítóktól (16,17–20), további üdvözlések következnek (16,21–23), amelyhez tartozik a 24. v. is. Utoljára pedig Isten dicsőítéséről van szó (16,25–27).

A 24. v. áldásmondása arra utal, hogy az apostolnak gondot okoz a gyülekezet egysége és békessége. Ezért hangsúlyozza azt, hogy Jézus Krisztus a mi Urunk, akinek kegyelme „tíveletek”

Ebben az értelemben hangsúlyozódik ki az, hogy Jézus valóban Krisztusnak bizonyult a halált legyőző feltámadása által, ugyanakkor ebből következően „nekünk” lett a „mi Urunk”. Ugyanis megszerezte a győzelmet a halál felett és visszaadta nekünk az életet: a maga tulajdonává tett. A többes szám első személy hangsúlyozza ki, hogy az apostol a munkatársai és a római gyülekezet egységesnek számít, s ezért a maguk nevében szólhat. A „títeket” pedig azt fejezi ki, hogy a keresztyénység nagy egységén belül a rómaiak önálló gyülekezetet képeznek, akik partnerei az apostolnak és társainak.

Az áldásmondás legfontosabb kifejezése a „kegyelem”, amely azt jelenti, hogy Jézus Krisztus, az Úr, kedvesen tekint az övéire, jóra való hajlandóságot mutat és elfogadja őket magának. Ebben a kegyelemben foglaltatik benne Isten üdvöztette a Jézus Krisztusban, amely éles ellentéte a cselekedetekből való megigazulásnak. Az ember ugyanis azt gondolja, hogy jóváteheti az elkövetett bűnt. Pedig azt egyedül Isten kegyelme semmisítheti meg. Ez a kegyelem Jézus Krisztus tulajdona.

Az áldásmondás végén ott áll a bizonyító szócska: „ámen”, amely azt fejezi ki, hogy az áldásmondást már meg is erősítette és érvényesítette is Isten, mert meghallgatásra talált nála. A Róm 3,24 s köv. ilyen értelemben juttatják kifejezésre, hogy Krisztus váltósága igazít meg ingyen kegyelemből.

Prédikáció-vázlat

Célkitűzés: kifejezésre juttatni az áldásmondásnak azt a témáját, hogy kegyelem alatt vagyunk.

– Első gondolat: Jézus Krisztus nekünk a mi Urunk, aki minket a maga tulajdonává tett és egész létünkben elkötelezett magának.

– Második gondolat: Jézus Krisztus nem akármilyen, hanem kegyelmes Úr. Ezt a kegyelmet gyakorolja felettünk a mi saját érdekekünkben.

– Harmadik gondolat: ez a kegyelem velünk van és el nem távozik tőlünk, amint az „ámen” szó kifejezésre juttatja.

Kegyelem alatt

Alapige: Róma 16,24

Bibliailvasás: Róma 3,20–31

Kedves Testvéreim, október utolsó vasárnapján a Reformációra emlékezünk. Ezelőtt 477 esztendővel történt az az esemény, amely meghatározta, hogy október 31-én legyen a Reformáció emléknapja. Wittenberg városában Luther Márton kifüggesztette, közzétette azokat a tétéleket, amelynek alapján aztán megindult az Anyaszentegyház reformálása. Az addig eltelt idő alatt világossá vált, hogy a keresztyén Egyház eltért Isten Igéjétől. Egyre inkább emberi rendelkezések és tanítások határozták meg a hívek életét. És szükségessé vált az egyetlen igaz mértékhez, Istennek az Igében kijelentett akaratához való visszaigazodás. Nem történt ez egyik napról a másikra, hanem éveknek és évtizedeknek kellett eltelniük ahhoz, hogy végbemenjen a reformáció. A mi Egyházunkban ez a visszaigazodás 1520 körül kezdődött és tartott hosszú időn keresztül. Őseink hozzáigazították hitüket Isten Igéjéhez és azóta az Ige jelenti számunkra hitünk és életünk mértékét. Ezért van az, hogy valahányszor úrvacsorával élünk, a záró intelemenben mindig azt halljuk, hogy „Így szerzette a mi Urunk Jézus Krisztus az utolsó vacsorát. Így éltek vele az apostolok, a reformátorok, a mi hitvalló őseink és Isten kegyelméből így éltünk vele mi is.” Mert a reformáció ajándéka, hogy úrvacsorával élhetünk! Ebben az úrvacsorában látjuk kiabrázolja a kenyér megtörésében és a pohár felmutatásában azt, amit most az Igéből hallottunk. Azt, hogy velük van a mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme! De nemcsak látjuk az úrvacsorában, hanem magunkhoz is vesszük ezt a kegyelmet, hogy táplálkozzék és éljen belőle a mi hitünk. Erről a kegyelemről beszél nekünk a reformáció vasárnapján Isten Igéje.

1. Azt hangsúlyozza először az Ige, hogy Jézus Krisztus a mi Urunk. Sokszor hallottuk ezt és tudjuk nagyon jól. Mindig vallást is teszünk róla, valahányszor mondjuk a Hiszekegyet. Mert ott mindig úgy mondjuk: „Hiszek Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, a mi Urunkban.” De halljuk ezt sokszor a prédikációban, mondjuk gyakran az imádságban. Mégis szükséges, hogy Isten Igéje is hangsúlyozza a számunkra. Szükséges azért, hogy soha ne halványuljon el és ne fakuljon meg a mi lelkünkben annak valósága, hogy nem mi vagyunk a magunk urai, hanem egyetlen Urunk van, s ez Jézus Krisztus, Isten egyszülött Fia!

Az ókori világban egészen szokatlanul hangzott, hogy az Egyház tagjai Jézust úrnak tartották. Az úr megszólítása nagyhatalmú uralkodóknak, vagy tekintélyes embereknek járt ki, akiknek rendelkezését népek és országok kellett végrehajtsák. Jézus pedig külsőleg semmiben sem különbözött azoktól, akik a tanítványai voltak, de azoktól sem, akik áhítattal hallgatták a beszédét Istenről, vagy akik sóvárogva várták a segítségét. Valójában mégis úr volt Ő, mert sugárzott róla Istennek a mindenre elégséges hatalma, áradott belőle Istennek a szeretete. S akik körülvették, megéreztek Benne Istennek a közelségét, a jelenlétét. Annyira úr volt Ő a mindennapokban, a hozzá tóduló emberek között, hogy a bélpoklos ember alázatosan ismerte el felséges voltát és mondotta: „Ha akarod, megtisztíthatasz engem!” Még kérni sem merte Őt, csak elismerte: Jézus Krisztus olyan úr, akinek a jóindulatú és szeretetteljes akaratára gondolkodás nélkül rábízhatja sorsát, a teljes életét. És Jézus Krisztus olyan Úr, hogy azt mondotta neki: „Akarom, tisztulj meg!” Az Ő úrvoltából következő akaratát pedig meggyógyította azt az embert.

De hogy Jézus Krisztus valóban úr a mi életünk felett, az igazán az Ő kereszttáladozatából és feltámadásából látszik meg. Amikor mindenki azt gondolta, hogy Jézus végképp elveszett, akkor derült ki, hogy Ő győzelmes úr nemcsak a halál, hanem a kárhozat felett is. És most a mennyekben Istennek jobbján ülve, általa igazgat az Atya mindeneket! (HK 50) Mi pedig tudjuk, hogy azért a mi Urunk, mert a testünket, lelkünket a bűntől és a Sátán minden hatalmától nem aranyon, vagy ezüstön, hanem az Ő drága vérével váltotta

meg és tette a maga tulajdonává! (HK 34) Ha pedig a mi Urunk, akkor Ő rendelkezik testünkkel és lelkünkkel – mi magunkat pedig aláztatosan Neki szenteljük.

Fontos hallanunk mindig az Isten Igéjéből, hogy Jézus Krisztus a mi Urunk, mert könnyen azt gondoljuk, hogy mi rendelkezünk a testünkkel, lelkünkkel; és ilyenkor hamar vétékbe esünk! De ha nem feledkezünk meg arról, hogy Ő a mi Urunk, akkor az Ő hatalmának engedelmeskedünk. Akkor azt tekintjük és azt tartjuk mérvadónak, amit Ő parancsol, vagy Ő engedélyez nekünk! Ezt mondja nekünk először az Ige, amelyhez a reformáció odaigazította a hitünket.

2. De azt is mondja, testvéreim, hogy Jézus Krisztus nem akármilyen úr, hanem kegyelemes Úr. Olyan Úr, aki kegyelmét gyakorolja felettünk!

Az ember örök kérdése lelkének kapcsolódása Istenhez. Az istenben való új élete, öröme, békessége – vagyis az *üdvössége*! Ezt az üdvösséget akarja megszerezni magának. El akarja érni, ki akarja érdemelni. Pedig emberi erejével csak elveszíteni tudja. Azért, mert ez az üdvösség egyedül Isten ajándéka. Nem mi jutunk fel a magunk erejéből Istenhez, hanem Isten jön alá hozzánk. Megkeres minket és odakapcsol magához Jézus Krisztusban. Benne alászállott a földre, meg a poklokra is azért, hogy mi az Övéi lehessünk. És ezt nekünk tudtukra adta az Igében, hogy segítségünkre jöjjön az üdvösség keresésünkben.

A reformáció azért kezdődött el, mert a reformátorok ismét felismerték ezt az Igéből. És a saját életükben megtapasztalták, hogy Isten megajándékozta őket a hittel és az üdvösség örömeivel. Luther az élete első felében, amikor joghallgatóból szerzetes lett, még a középkori Egyház tanítása szerint akarta megnyerni magának Isten kegyelmét – a lelke békességét, az üdvösséget. Visszavonult a világtól, sanyargatta magát, órák hosszat imádkozott. Még gyalog el is zárandokolt Rómába, de nem találta meg a lelke üdvösségét.

Hanem a Szentírás olvasása rendjén lett világossá előtte, hogy az üdvösség Isten ajándéka. S akkor csodálatos béke öntötte el egész lelkét. Az üdvösségnek ezt a lelki békéjét és örömét úgy állítja elénk a mai Ige, hogy Jézus Krisztus kegyelmes Úr!

Az emberi uralomnak sok kegyetlen vonása van. Jézus Krisztus uralma ezzel szemben kegyelmes! Ezt hangsúlyozza másodszer nekünk az Ige.

Az evangéliumi történet szerint a bűnös asszonyt olyan emberek vitték Jézus elé, akik kegyetlenül uralkodtak. Mindenképpen példát akartak szolgáltatni, hogy még jobban megerősítsék tekintélyük uralmát. De hogy Jézus Krisztus uralmának ennél sokkal nagyobb a hatalma, azt a kegyelme mutatja meg. Mert Ő kegyelmet gyakorolt akkor, és felmentette azt az asszonyt. De ugyanakkor a kegyelme, a hatalma, az uralma alá is vonta, mert azt mondotta neki: „eredj el, és többé ne vétkezzél!” És éppen ebben van a kegyelem hatalma: megsemmisíti a múltat, minden terhével és nyomorúságával együtt – s új erővel ajándékoz meg ahhoz, hogy most már a kegyelemből élve csak arra figyeljünk, és csak annak engedelmeskedjünk, aki kegyelmet gyakorolt felettünk!

Ha Jézus Krisztus kegyelmes Úr, akkor az Ő kegyelme nem önmagáért van, testvéreim, hanem érettünk. Azért, hogy most már teljesebb legyen a bizalmunk Benne, jobban és pontosabban engedelmeskedjünk Neki – és egész valónkat, minden tettünket egészen hassa át az Ő hozzánk való kegyelme!

3. Végül még azt is mondja nekünk ez az Ige, hogy ez a kegyelem velünk van és el nem távozik tőlünk. Nem azt írta az apostol, hogy a mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme *legyen* mindnyájan tiveletek. Hanem azt, hogy mindnyájan tiveletek *van*. És ezt megerősítette az „ámen” szóval. Ami a bizonyítás szava a Szentírásban. Jó dolog hallani ezt is az Igéből, testvéreim, mert a sokféle gond között sokszor bizonytalanságba esünk a kegyelem felől. Éppen ezért hangsúlyozza nekünk Isten ezzel az Igével, hogy velünk van a Krisztus kegyelme. Ezzel pedig felold a bizonytalankodás alól és megerősít a hitünkben. Abban a hitünkben, amelyről őseink is vallást tettek, és amelyben most Isten iránti hálaadással emlékezünk meg a Reformációról. Ámen.

Bágy, 1994. október 30-án.

Vasárnapi prédikációk

Mátyás Árpád
Csokaly

Az ige mellett megmaradni

Alapige: 2Timóteus 3,14–15
Bibliolvasás: 2Timóteus 3,1–17

„De te maradj meg azokban, amiket tanultál...” Ez egy visszapillantás a múltba, a hitélet múltjába. A hitéletnek is van múltja, van története. Nemcsak a világnak, egyháznak van történelme a századok vagy évezredek mértéke szerint, hanem az egyéni életnek is a hetven, legfeljebb nyolcvan esztendő mértéke szerint. Élettörténetünk aztán beépül a világtörténelembe. Ez egy bűn miatt pusztulásra ítélt világ, de Isten számunkra egy más világot is ajánl, ahol helyet készített az Úr Jézus Krisztus által az Ő országában. Erről az országról sok ismeretet lehet elsajátítani a Könyvek Könyvéből, a Bibliából.

Az ember életében mindennek van egy Istentől rendelt ideje. Mondhatjuk ezt a tanúlással kapcsolatosan is. Az Istentől rendelt időnek Istentől rendelt célja van, amire néz, és ez az üdvösség. A múlt, sőt az elmúló időből az ember az örök életre néz, a mindenható Istenre, aki az idők felett van, akiben benne van a mi elmúló időnk is, akiben benne van a jelen, múlt, jövő idők egyidejűsége, az örökkévalóság. Timóteusnak a tanulás idejére és a tanítóira kell visszatekintenie. De mivel az előző felolvasott részben a tévtanítókról esett szó, hadd tekintsünk először azokra, akik eltévelyítvén eltévelyedtek. A tévhitben élőket a Gonosz hazugsággal ámitja el és az ő eltévelyítése folytán a tévelygőknek a Sátán a tanítómestere. A hamis sáfár kiválóan értett a hamissághoz, ebben a Sátán volt a kitűnő tanítómestere, és amíg a gazda eltűrte, hamissága jó jövedelmet biztosított számára, sőt igen magas munkanélküli segélyt is tudott általa szerezni magának. Persze ő csak a földi életet látta, s igen jónak tűnt a dolog, mert honnan tudhatta volna, hogy éppen az üdvösségét veszítette el. A hamis sáfárt tehát a Sátán mozgatja, és így élete célja végső soron a kárhozat. Ha ennek az embernek Krisztus lett volna a tanítómestere, ugyanezzel az energiával már nemcsak a maga nemében, az eltévelyedettek között lenne példaadó, hanem a Krisztus követésében is.

A jó hamisítvány a megtévesztésig hasonlít az igazihoz. A Sátán kiváló mestere a hamisítványoknak, amelyekkel elárasztja a világot. A tudományokkal szinte egy időben jelenik meg az áltudomány, az igaz hittel szemben pedig ott van mindig a sorozatgyártással készülő tévhit. A Bibliához hű hitet is, sőt csak azt támadja igazán a Sátán, akinek erejével és ravaszságával szemben szinte tehetetlen az ember. Milyen jó tudni azonban azt, amit Isten az Ő igéjében mond: „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.” (1Jn 3,8) Az utolsó idők hamis tanítóival szemben mindig a Jézus Krisztusban való hit az igazi védelem, aki ígérete szerint igéje és Szentlelke által ma is itt van közöttünk.

Egy ma is ismerős tévtanítás híveit ismerhetjük fel a felolvasott 3. rész 5–7-ig terjedő verseiben: „Kiknél megvan a kegyességnek látszata, de megtagadják annak erejét. Ezeket kerüld. Mert ezek közül valók azok, akik betolakodnak a házakba, és foglyul ejtik a bűnökkel megterhelt és sokféle kívánságoktól üzött asszonykákat, kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak.” A Jézus Krisztus istenségét tagadó jehovisták ilyenek, de nyilván nem ők álnak a sor végén, mert Timóteus idejében is sokan voltak már, akik tévhitek sokaságát terjesztették és ezek száma egyre szaporod-

dik. Ezek hitélete látszat, tanításuk hamis, ezért kegyességük az a romhalmaz, ami egyszer csak maga alá temeti őket.

Timóteus másképpen tanulta a hitet és hiszem ti is másképpen tanultátok. De ugye tudjátok, hogy nem elég csupán megtanulni, mert az Evangélium, a Szentírás nemcsak az elmét csiszoló tanítás, hanem ÉLETRE szóló Istentől való oktatás. Isten Igéje életté kell legyen minden emberben. Jézus nem véletlenül von párhuzamot a magvető példázata magyarázata folytán az IGE és a mag között, illetve az ÉLET és a szántóföld között. A magban a csíra az élet kezdete. De mennyi veszedelem tör a kis csíraélet elpusztítására, vagy termékenységének megakadályozására. És milyen nehezen kerül a jó földbe. Timóteus élete jó föld volt, így százszorosan adhatta tovább a kapott Krisztusban való életet. Neked van-e a Krisztus vérében megtisztult életed, jó földed, ahol a hallott Ige legalább harmincszor annyit terem? A Krisztusban elnyert új élet lényege a növekedés, velejárója a megélt boldogság, földi célja pedig a megszentelt gyümölcsstermés. Olyan ez, mint ahogy a rügyből virág, a virágból meg gyümölcs lesz, nagyon finom érett ízletes gyümölcs. És ezt a növekedést Isten adja, ebben lesz boldog az ember, mert bár a bűn mindig halálra sebzi, de Isten a halál ellen védi. Ez a Benne való élet diadala az Úr Jézus Krisztus által. Ebben az életben erősödik, növekedik Timóteus. Ez az, ami gyermekkorában kezdődött el és amely folytatására buzdítja őt Pál apostol. De ezek az igék téged is buzdítani akarnak, mert te is hallod most ezeket az igéket. Ezt az életformát meg lehet tanulni, sőt tovább lehel adni, azaz meg kell tanulni és tovább kell adni.

Fontos tehát ezekben megmaradni, de nagyon fontos figyelni arra, amit Jézus mondott tanítványainak, hogy vigyázzanak és imádkozzanak, mert a lélek kész, de a test erőtelen. Viszont a Sátán támadásra kész. Olyan időket élünk, amikor a hamis tanítások özöne áraszt el bennünket. Mindegy, hogy ezek keletről vagy nyugatról jönnek, vagy már közöttünk is élnek, az a céljuk, hogy hamis tanításaikkal kicsalogassanak a gyülekezet közösségéből és eltévelyítsenek a gyülekezet Urától, Jézus Krisztustól. Emlékezzél tehát kitől tanultad a hitet, hogy kik voltak azok, akik által eljutott hozzád a drága kincs, a Krisztus ismerete. Azoktól tanultál, akiket jól ismertél, akik nagyon szerettek téged, talán éppen úgy, mint ahogy Timóteust szerette nagyanyja, vagy édesanyja, akikől először tanulta a hitet. A krisztusi élet jó illata vette körül gyermekkorát. Rajtuk keresztül látta a krisztusi jó példát. Példaértékű életükből megtanulta a Krisztus szerinti életet. Isten rajtuk keresztül vitte közel Timóteushoz azt az életformát, amit aztán ő is tovább kell adjon, mert Pál apostol munkatársaként ezt a megbízatást kapja. Nem tudom, testvérem, te érted-e, hogy ugyanez a te feladatod is és ugyanez a te megbízatásod is itt és most a gyülekezetben, a családban és mindenütt.

Ezzel ellentétben, ha az ismeretlenségből előbukkanó hamis tanítókra hallgatsz, megfogod tagadni őseid tiszta evangéliumi hitét, a reformáció szerinti örökséget, gyülekezetedet, családot. Ezek elszakítanak az ősi gyökerektől, melyeknek létrehozója az Ige, az a titokzatos mag, amely gyökeret ereszt és belőle a valódi élet fakad, amely növekedik és gyümölcsöt terem. Az alázatos engedelmes életben Krisztus meggyökerezik és növekedni kezd. Keresztelő János ezt így mondja: Nekem alább kell szállanom, neki pedig növekednie kell. Igen, Jézusnak kell növekednie, mert Ő a hit elkezdője és bevégezője, bennem is és benned is. Azt írja Pál Timóteusnak, hogy gyermekégedtől fogva tudod a Szent Írásokat. Milyen nagy kegyelem kisgyermekként megismerni Jézust, amint a Szentírás Reá mutat, Róla beszél és Hozzá vezet. Erről szól az ének: „Megismerni Téged ez örök élet, ez az igaz örök boldogság. Téged megtalálni, mindig Veled járni, és Tebenned elrejtőzni a mennyország.” Igen, Őt megismerni és megtapasztalni, hogy elrejt a baj, a bűn hatalma elől és megérteti velem az Ige szavait, amikor azt mondja, hogy Isten hatalma őriz a hit által az idvességre, amely készen van. Jézus ismerete azonos az

üdvösség ismeretével és egyet jelent azzal a bölcsességgel, amit Benne nyerek el, hogy helyesen tudjak dönteni, amikor a döntés szabadsága a kezemben van, hogy Vele tudjak helyesen dönteni kis és nagy dolgokban minden alkalommal és minden nap. Ha pedig mégis elestem, bajba jutottam, akkor ez a bölcsesség bennem a kiborulás helyett a leborulást váltja ki.

Pál biztatja Timóteust és egyúttal téged is biztat, hogy mindez lehetséges a Krisztus Jézusban való hit által, igen, ez itt és most is lehetséges, és jó ha ezt hiszed, tudod, mert ennek Jézus Krisztus a letéteményese, az Ő keresztje pedig ennek az ereje. Igaz, ezt ma is sokan tagadják, akárcsak a kezdeti időkben, ahogy Pál mondja: Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje (1Kor 1,18). Ez az ismeret tanít meg helyesen látni mindent, mégpedig az örök élet reménysége szerint. Őszi vasárnapjaink az egyházi év végét hozzák közelebb hozzánk. Ami pedig a földi élet végét illeti, azután az örök élet időnélkülisége következik. Ezért fontos, hogy tudjam, hogy van-e nekem idvességem, elnyertem-e azt az Úr Jézus Krisztus büntisztító vére által, vagy még efelől teljes bizonytalanságban vagyok. Az örök élet vasárnapja felé haladva Isten a célra irányítja tekintetem, isteni ez a végső cél és csak az Úr Jézus Krisztusban való hit által elérhető cél. Jó lenne tudni és milyen jó, ha én már tudom, hogy életem a cél felé tart, tehát nem egy célt tévesztett ember vagyok, akinek az élete nem az örök élet, hanem az örök halál felé tart. Jó tudni, hogy jó úton vagyok-e, mert Jézus az út és a világosság és benne rémlik fel csupán a csodálatos cél. Egyedül az Írások ismerete nyitja meg számodra e tudás titkát, mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által. Az Ige vezet el Krisztushoz és a Benne való hithez. Általa nemcsak hitet, hanem az igazi életcélt is megkapod. Ő bölcsé tesz. Ennek a bölcsességnek kezdete az Úr félelme és a bűntől való eltávozás, az Isten és Krisztus iránti feltétlen bizalom. Nyomában meg mered bátran szólítani Istent szívvedből támadó őszinte imában. Nyomában Jézus Isteneddé, Uraddá lesz, ígéretei valósággá lesznek számodra. Ezután tudod, hogy Ő veled VAN minden napon a világ végezetéig. Ez a VAN pedig úgy történik, hogy Igéje szól, Szentlelke pedig az Igéből, szavaiból árad feléd, aki azt hallgatod, Igéje és Szentlelke együtt és egyszerre adják az Ő jelenlétét itt a földön mindaddig, amíg ígérete szerint visszajön ítéletre. Így van tehát Ő jelen most is közöttünk és bennünk. Nem véletlenül említi Pál: nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentlélek temploma. Nyilvánvalóan az igei feltételek alatt, az Igével együtt, a naponta való bibliaolvasás és a szüntelen való imádságos lelkület által lehet bennünk Isten Szentlelke. Amikor beengeded szívvedbe és életté lett benned az Ige, akkor vett lakozást testedben, valóságos és teljes életedben Istennek Szentlelke. Ehhez az Igéhez ragaszkodott Timóteus gyermekkorában, ez vezérelte őt egész életében. Az Igéhez való hűségét Krisztushoz való hűsége tette teljessé. Ennek folytatására buzdítja Pál Timóteust és a neki írott levelén keresztül mindannyiunkat.

Buzogjon hát bennünk az ilyen igei alapon álló Szentlélek által kibontakozó élet, a Jézus Krisztusban, amelynek növekedése hordozza magában az igazi jövőt, a személyes életben, a család, a gyülekezet, az egyház és a világ életében. Ámen.

Az Igehirdetés sorsa

Alapige: Apostolok Cselekedetei 13,42–52
Bibliailvasás: Márk 10,28–30

Építő és tanulságos a keresztyén ember számára, ha nyomon követjük az evangélium hirdetésének korai történetét. Az eddigiekben a próféta, Jeremiás beszédei alapján kísértük végig azt, hogy az ember mennyire megátalkodottan fordulhat szembe Isten üzenetével. Ma egy újszövetségi Ige került sorra: Pál és Barnabás Krisztust prédikálja Antiochiában, ennek a következményei körvonalazódnak előttünk. Különböző csoportoknak az Igéhez való viszonyulását figyeljük meg, melyből önmagunk számára vonhatunk le tanulságot. Hadd figyeljünk először az Igét hirdető apostolokra, aztán az evangéliumot elutasító zsidók csoportjára és végül azokra, akik elfogadják az újszerű üzenetet és szívükben hit lángol fel.

I.

Pál, Barnabás és János a keresztyén gyülekezet küldötteiként indulnak el, hogy azt a munkát végezzék, mellyel Isten bízta meg őket: hirdessék a Krisztusról szóló örömmüzenetet azokban a városokban, ahol még nem hallottak Róla. Noha a Szentlélek választotta ki és küldette ki őket erre a szolgálatra, mégis már a kezdet kezdetén meg kellett tapasztalniuk, hogy az ellenség nem alszik. Egy ördögöst használ fel arra, hogy az Ige üzenete után vágyakozó tisztartót elfordítsa a hittől. Az apostolok szembeszállnak vele és győznek. Ennek ellenére János nem folytatja tovább az utat, visszafordul. Pál és Barnabás tovább megy és eljutnak a piszidiai Antiochiába, ahol a zsinagógába mennek és miután felkéri őket a szólásra, érdekes módon és újszerűen kezdik el magyarázni az Ószövetség üzenetét. A próféciák Krisztusra mutatnak, minden Benne teljesedett be, akit megfeszítettek, de Isten feltámasztotta halottaiból. Hirdetik a bűnök bocsánatát és a megigazulást, melyet nem a Mózes törvénye ad meg, hanem Jézus Krisztus. Mindenki, aki Benne hisz megigazul!

Bátran beszélnek az evangéliumról, szavukban nincs megalkuvás. Nem is-is helyzetet teremtenek, hanem vagy-vagy helyzetet. Azt olvassuk az Igében, hogy néhányan követték őket. Nem volt igazán nagy „evangelizációs sikerben” részük, de elhangzott a kérdés, hogy a következő szombaton is beszéljenek ezekről a dolgokról. A közbeeső héten sem tétlen ez a két apostol: azokkal foglalkoznak, akik követték őket. Biztatják, bátorítják a kicsiny sereget, hogy megmaradjanak Isten kegyelmében. Erre a lelkipásztori buzdításra nagy szüksége van az elinduló gyülekezetnek. Nem csak a zsinagógában, hanem a hétköznapi életben is a gyülekezet építésén és megmaradásán fáradoznak. Az evangélium üzenete nem csak az Igehirdetés tárgya számukra, hanem a mindennapi életúton buzdítás, bátorítás, a megmaradás biztosítója. Az igehirdetésük a lelkek gondozásával folytatódik.

Aztán eljön a következő szombat és nagyon sok ember előtt beszélhetnek, mert szinte az egész város összegyűl az apostolok tanítását hallgatni. Az igehirdető számára öröm az ilyen alkalom, a tele templom. De a két apostolnak éppen most kell megtapasztalnia az ellenállást, ami a zsidók részéről jön. Egy pillanatig sem örvendhetnek a tömeges sikernek, nem telhet meg a szívük boldogsággal látva a vágyakozó sokaságot. A zsidók ellenük szólnak, sőt, felindítják az előljárókat és el akarják üldözni a két apostolt. Me-

nekülniük kell a városból és a környékről. A városból kifele menet a port is lerázzák lábukról, úgy amint Jézus tanította, a békesség, amit hirdettek, reájuk szállt vissza. Noha sok magyarázó a gyülekezetre vonatkoztatja az igerész befejező szavait, én mégis azt mondom, hogy ez az apostolokra is érvényes: „betelnek vala örömmel és Szentlélekké!” Ez a két ember nem törik meg az ellenállás kemény falán, nem válnak rezignálttá, a sikertelenség és üldözés nem kergeti őket depresszióba. Az Igéhez való hozzáállásuk nem az emberektől függ, hanem Attól, aki elhívta őket: Istentől. A szolgálatba nem keserednek bele, hanem a látszólagos „sikertelenség” ellenére is megtelnek örömmel. Ezt az örömet adja Jézus hűséges, kitartó és bátor szolgálóinak!

II.

Hadd lássuk a másik csoport, a zsidók viszonyulását a Krisztusról szóló evangéliumhoz. Megkülönböztetett kegyelemben részesíti Isten a maga népét. Gondoskodik arról, hogy először ők hallják a felszabadító üzenetet. A megújulás lehetősége először számukra kínáltatik fel, Isten nekik nyit kaput, hogy népe hozzá közeledjék. A tragikus az, hogy ez a nép nem él a lehetőséggel. Talán már az első szombaton elhangzó prédikáció megsértette őket önéretükben, mikor számukra a bűnök bocsánatát hirdette az apostol. Bűnbocsánatot kínál Isten Jézus Krisztusért! Az öngazult zsidóknak, akik ismerik Isten törvényét? Ez lehetetlen – mondják –, nekünk erre nincs szükségünk, mert nem szolgálunk rá. A felcsendülő új üzenet mégis az: „amikből a Mózes törvénye által meg nem igazíthatottok, ez (Krisztus) által mindenki, aki hisz, megigazul” Zsidóknak és pogányoknak egyaránt Krisztusra van szüksége. Ez sértette a zsidó fűleket!

Mikor a következő szombaton látják az összegyűlt sokaságot, már nem is figyelnek oda az Igehirdetésre, hanem szívük irigységgel telik meg. Ilyen az az ember, aki bűnös büszkeségében megérint Isten Igéje, de nem alázkodik meg, hanem öngazultságában elhárítja magáról a megújulás szükségességének sürgetését. Nem az Ige áldásával, hanem irigységével telik meg a szívük és elvakultságukban nemcsak hogy ellene szólnának az apostoloknak, hanem még káromlásra is vetemednek. Építő vitát nem mernek kezdeni, káromló szavakkal akarnak győzedelmeskedni. Ezzel pedig kifejezésre juttatják: nincs szükségük a Krisztusban felkínált bűnbocsánatra, örök életre. Ekkor következik be a nagy fordulat, ami egyben az Igét visszautasítók ítélete is. Az apostolok elfordulnak tőlük és a pogányokhoz viszik az Úr üzenetét. Ez Isten elfordulása az Őt megvető néptől, a kegyelem másoknak való felkínálása! Azt látjuk, hogy aki nem fogadja el az evangéliumot, marad az irigységgel és a gyűlölettel szívében. Ellenségeskedésük abban jut kifejezésre, hogy üldözést támasztanak városukban és kitoloncolják maguk közül azokat, akik hisznek és az örömuzenetet hordozzák. Ennek megszervezésében nagyon ügyesnek bizonyulnak, minden befolyásukat kihasználják, de mit érnek vele? Az elűzött apostolok tovább mennek és a lábukról lerázott por üldözőik ellen beszél.

Isten először övéinek kínálja fel az örök élet ajándékát, de ha ők méltatlanná teszik magukat erre, nem marad más számunkra, mint megvetett Uruk haragja. Vigyázzunk, gögös önelégültséggel ne forduljunk el a Krisztusban felkínált kegyelemtől. Bizonyos törvényekbe, vagy szokásokba való belemerevedés minket is megkeményíthet az evangéliummal szemben. Innen már csak egy lépés van az irigységig, a gyűlöletig és az Ige-üldözésig. Ha nem kell a kegyelem, marad a vádaskodás, a káromló és az egyszerű hitet megvető magatartás! Nem az üzenet hordozóit utasítjuk el, hanem magát a küldőt: Istent. Isten ellen viszont csak vesztes harcot lehet folytatni!

III.

Egészen más az evangéliumhoz való hozzáállása a másik csoportnak, a pogányoknak. Ők a zsidók szemében megvetettek voltak, akiknek nincs Istenük, csak bálványaik. Nem tartották őket méltóknak az Istennel való kapcsolatra, a kegyelemre, az ígéretekre. Krisztusban azonban ugyanabba a helyzetbe kerülnek, mint a zsidók. „Aki hisz, megigazul!” – hangzik az üzenet. Isten nem veti meg a pogányokat, Fiában nekik is megbékélést hirdet. Hozzájuk fordul a Mindenható, Jézus számukra is megoldás. Ez az üzenet nagyon mélyen érinti a pogányok seregét, valami olyat hallanak, amire eddig nem is mertek gondolni. Isten világossága számukra is adatott, ezt pedig gyermeki örömmel fogadták el és magasztalták az Úrnak Igéjét. Viszonyulásuk egészen más, mint a zsidóké volt: öröm és magasztalás van a szívükben. Nekik, akiknek teljesen új volt minden, akik soha nem tanulták a magasztalást. Hallják az Igét, hit ébred szívükben! Ilyen egyszerű: mert nyitottak Isten fele. Ezért Ő munkálkodhat bennünk. Akiket örök életre választott, azokban meg is pecsételi hit által ezt a kiválasztást. Nem kell az eleve elrendelés tanába bonyolódnunk ezen a helyen, mert Lukácsnak is csak az a célja, hogy láttassa: Isten kiválasztó kegyelme és a pogányok nyitott szíve találkozik. Isten mindent megcselekedett, örök életet készített számukra Krisztusban. Mindezt hitükkel foghatják fel az evangéliumra figyelő lelkek!

Az ige megragadja őket, egy kis közösség alakul ebben a városban, de egy olyan közösség, melynek magatartása és buzgó szolgálata nyomán terjed az evangélium az egész tartományban. Ha valaki így áll hozzá Isten Igéjéhez, ezt a hitet kapja ma is. Élő és munkálkodó hitet! Ezt nem törheti meg semmi. Az üldözést nem csak a két igehirdető éli át, hanem az ifjú gyülekezet is. Megpróbáltatik hitük, de nem hátrálnak meg. Mai világunkban hitünknek másfajta próbái vannak, ha azonban Istenre figyelünk és az evangélium bátorításából merítünk, megállunk. Visszatérve az igerész befejező versére, vonatkoztathatjuk ezt az antiochiai hívők gyülekezetére is: „betelnek vala örömmel és Szentlélekkel!” Mindenek ellenére ezt a fentről való örömet tapasztalják meg azok, akik elfogadják Isten Igéjét. Nem csak abban a időben volt ez így, hanem ma is. Öröm, mely nem a körülményektől függ, hanem Isten Lelkétől. Öröm, melyen nem vehet erőt semmilyen üldözés ezen a földön. Öröm, melynek koronája az örökkévalóságban folyó örvendezés és dicsőítés.

Lehet tehát az Ige szolgálaként bátran és elkeseredés nélkül hirdetni a nagyszerű üzenetet, melyből mi magunk is élünk. Lehet önigazultan, irigységgel és megkeményedéssel ellene fordulni ma is a megtartó evangélium üzenetének. Lehet gyermeki örömmel megnyílni és elfogadni Isten kegyelmét, mert Krisztus mindenkinek adatott, hogy aki hisz, megigazuljon. Gondoljuk meg magunkra nézve, milyen a viszonyunk Isten Igéjéhez? Hogyan éljük meg ezt a kapcsolatot? Mivé lesz az Ige bennünk és környezetünkben? Isten adjon áldást ebben az elmélyülésben! Ámen.

Türelem és kegyelem

Alapige: Máté 18,21–27

Bibliailvasás: Máté 18,21–35

Testvéreim, vált-e már égető kérdéssé számotokra az, amit Péter az Úr elé visz? Ha igen, csak akkor tudjátok igazán felmérni és értékelni ennek a mostani igének életbevágóan fontos üzenetét.

Nemrég velem is megtörtént, hogy gondolataim fölötti önuralmamot elveszítve, ingerlékeny indulatoknak széles teret engedve súlyos szavakkal vérig sértettem egyik embertársamat. Miután ez megtörtént, nyomban rádöbbsentem, hogy talán jóvátételten kárt okoztam kettőnk kapcsolatában. A megsértett felebarátom tudvalevőleg haragtartó, és bárhogy kérlelem, soha meg nem bocsát nekem, és akkor hová lesz az apostolnak ez a szép tanácsa: „A nap le ne menjen a ti haragotokon...” (Ef 4,26)

Akkor fellángolt bennem ez a péteri kérdés: „Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni és néki megbocsátanom?” – vagy fordított irányban is: nekem vétkezni ellene és tőle bocsánatot igényelnem, hányszor lehet?

1. Miért is merült fel Péterben e kérdés?

Bizonyára elsősorban azért, mert büntől fertőzött emberi szívünknek nem természetes érzése a megbocsátás. Őemberi énünk ellentmond a megbocsátásnak és egy meggondolatlan rossz szó kimondása elég ahhoz, hogy a kérlelhetetlen harag tüzét gyújtsa láng-ra bennünk. Pétert még megkötozi a környezet és szokás hatalma is. A törvényeskedő zsidó felfogás szerint háromszor meg lehetett bocsátani egymásnak még a „szemet szemért, fogat fogért” revánosa dacára is. Péter úgy szeretne valami tanítványi többletet felmutatni Mestere előtt, hogy önként hajlandó eljutni a hétszeri megbocsátásig. Ezzel azonban még nem krisztusi új ember akar lenni, hanem csak javított kiadásban a régi... A kérdés szerint ő mindenképpen valami mértéket és előírást szeretne kapni Mesterétől a megbocsátás terjedelmére, határpontjára nézve.

Jó, hogy Jézus elé vitte Péter a kérdést, de az a fontos, hogy milyen választ nyer Jézustól e kérdésre. A kérdés első felét Jézus válasz nélkül hagyja. Azt, hogy hányszor vétkezhet a felebarátom ellenem, vagy nekem vétkezni ellene. Jézus nem szabadít fel senkit a bűnök halmozására, úgyis ismeri ebbeni gyarló voltunkat. Ő a megbocsátás és a szeretet határtalanságát hangsúlyozza a bűnök határtalanságával szemben még az ellenség felé is. Egész tanítása és életműve erről tanúskodik. Szerinte nem a számokkal, hanem a szívünkkel van baj! Azért, mert ilyen az ember, ilyen szűkkeblű, még ha tanítvány is. Isten legnagyobb jellemvonása és jótette felénk: *a megbocsátás kegyeleme.*

Erre nézve pedig egy örökre emlékezetes példázatot mond el Jézus az Isten csodálatos megbocsátó kegyelméről.

2. A példázatot az a tény vezeti be, hogy Isten elkerülhetetlenül számon kér bennünket. Akkor értjük meg csak igazán a megbocsátás kérdését és szükségyszerűségét, ha tudjuk azt, hogy nekünk embertársaknak nemcsak egymással, hanem elsősorban Istennel van rendeznivalónk. Isten a példázat szerinti Király és mi pedig az Ő alattvalói, szolgálói. Neki kizárólagos joga van a számonkérésre, mert Ő a teremtés, gondviselés és megváltás jogán igényt tart egész életünkre.

Isten hosszan tűr érettünk, de egyszer mégis csak mindannyiunknak meg kell jelenünk a számon kérő Isten előtt. Pontos idejét ennek nem tudjuk, de naprakésznek kell lennünk és mindenki személy szerint elé kell majd állnia. Nem lehet elbújni mások bűne

vagy erénye mögé. A példázatbeli szolga ki akarta kerülni a számonkérést, de odavitték. Sokféleképpen kényszeríthet maga elé minket is a mi Urunk: bajok, betegségek, testi-lelki próbák, kudarcok vagy talán a halál által.

Isten előtt mindannyian adósoknak bizonyulunk. Bűnök garmadájával terheltük be számlánkat. Minden bűn Isten elleni vétkezés (Zsolt 51,6). Minden megtérésre, bűnbánatra sürgető igehirdetés olyan, mint egy adósságtörlesztési felhívás: Adós, fizess, ha tudsz!

Azonban rá kell döbbernünk arra, hogy Istennel szemben adósságunk kifizethetetlen. A 10 000 talentum mérhetetlen nagy értéke ezt példázza. Előtte nem osztályozhatjuk és bagatellizálhatjuk el bűneinket.

Isten nem akarja, hogy e megterheltségben vergődjünk, hanem el akarja rendezni a mi bűnadósságainkat. Akarsz-e hát önként elé állni, kegyelmet kérni és kegyelmet nyerni? Felsajdulhat benned is a nagy kérdés: „Ó én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem a halálnak testéből?” (Róm 7,24) Vagy a Luthert reformátorrá tevő nagy kérdés: „Hogyan találhatok rá a kegyelmes Istenre?” Íme itt a Jézus példázatában a hálaadásra készítő felelet: „Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által.” (Róm 7,25a)

3. Adós szolga, rátalálhatsz nemcsak a türelmes, hanem a kegyelmes Istenre is.

A példázatbeli szolgáról kiderül a számonkérésnél, hogy még ha akarná sem képes kiegyenlíteni a felhalmozódott mérhetetlen adósságot. Hiába kér türelmet, hiába minden erőlködés és kapkodás. Nem elég, hogy csak az ítélettől való félelem kényszerítsen térdre és nem a bűnbánat. Az emberek sokasága nem megtérni, hanem időt nyerni, kiöregedni szeretne a bűnből. De ez sehogy se megy! Nem az idő és nem a türelem oldja meg a bűnös ember sorsát, hanem a bűnbocsánat – a kegyelem! Az a kibeszélhetetlen drága örömhír, hogy Istennél nemcsak türelem van, hanem kegyelem, megbocsátás, adósságelengedés. Azért, mert a Király Fia, a mi Urunk Jézus Krisztus átvállalta, magára vette a mi adósságainkat, a bűneinkért való elégtételt. A hitvalló ének szerint: „Magára vette szennyes ruhámat, / megbékítette Istent, Atyámat.” És ez nem olcsó bocsánat, mert az Egyetlen Fiú drága vérébe került!

Az egész példázat központjában ez az örömhír áll: Isten az ő csodálatos, emberileg felfoghatatlan gesztusával megbocsát a bűnös embernek. Itt nem az a fontos, hogy mit tett és mit mondott a megszorult adós szolga, hanem hogy mit tett a Király. Mindig az Isten tette a döntő a mi életünkben és nem a miénk. A megszorult adós szolga tettei látszatra szépek, mert leborult, könyörült, de ez még igazi bűnbánat se volt, csak türelmi haladék kérés, és helyette elengedést kap. Isten nagy tette úgy áll előttünk, mint csodálatos tónusú hármasharangzúgás: megszánta, elengedte adósságát és elbocsátotta.

Istennak ezt a kegyelmes tettet hivatott hirdetni a keresztyén igehirdetés (Tit 2,11).

A példázat végéből azonban az is kiderül, hogy a kegyelem felkínálása és annak hirdetése és annak elfogadása külön dolog. A kegyelmet az Úr adja és annak elfogadása a mi dolgunk. Amint látjuk, az egykori adós szolga a végén gonosz szolgának bizonyul, mert visszaél a kegyelemmel, kegyetlenül és kérlelhetetlenül sarcolja dénárnyi adóssággal adós embertársát. A példázatnak ez a rossz fordulatot vevő befejezése figyelmeztet mindannyiunkat arra, hogy vissza lehet élni az Isten oly nagy kegyelmével, pedig a Krisztus Urunk tanította imádság egyszintre hozza a mi teendőnk: „és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek” – s mi nem az egy talentumon, de annak csekély törtrészén, a „száz dénáron” is hűtlen sáfároknak és gonosz szolgáknak bizonyulhatunk.

Bizony sokszor levizsgálhatunk és sokszor elbukhatunk szeretetből, egymásnak való megbocsátásból. Isten még el nem fogyott nagy kegyelme az, hogy még van alkalmunk pótvizsgálni szeretetből. Lehetőleg sikerrel. Ámen.

Prédikációk reformáció nagyhetére

Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Én vagyok az életnek kenyere

Alapige: János 6,35
Bibliolvasás: János 6,48–51

1. **Én vagyok.** Jézus hét „én vagyok” igéje János evangéliumának egyik sajátossága, melyekben a legtömörebben mondja el neked, hogy kicsoda Ő a te számodra. Jézus bemutatkozik. Mint egykor Isten Mózesnek: „Vagyok, aki vagyok”, úgy mutatkozik be most neked is Jézusban. Bemutatkozásában egyfelől arról biztosít, hogy Ő itt van, jelen van, veled van. Ő nem egy kitalált személy, hanem élő, jelenlevő valóság. Másfelől azt mondja el, hogy miként akar jelen lenni az életedben. A te kérdésed is: *Milyen* nekem Jézus, mint egy falat kenyér? *Kicsoda* Ő nekem, az élet? *Mit jelent* számomra a kenyér, az életben maradást? Számodra ki és mi a *legfontosabb*, te vagy Ő, saját ügyed vagy az Ő ügye? *Mi teszi az életedet teljessé*, a Neki való önátadás? Engedjük, hogy Ő válaszoljon ezekre a kérdésekre! Annyit mi is tudunk, hogy Ő olyan, mint a levegő, melyet belélegzel, mint a jószág és a szeretet, mely nélkül elképzelhetetlen az életed. Tudod, hogy a mi életünkben mi a legfontosabb? Az, hogy van Jézusod, aki ezt mondja: „Én vagyok az életnek kenyere...”

Én, kizárólag én, senki más. *Én* vagyok a világ világossága, *én* vagyok az ajtó, *én* vagyok a jó pásztor, *én* vagyok a feltámadás és az élet, *én* vagyok az út, az igazság és az élet, *én* vagyok a szőlőtőke! *Én*, én, én, csak én, egyedül én és senki más – sejteti, mondja Jézus.

Ma Jézus téged *hív* magához és azt ígéri, hogy ha hozzá mész, semmiképpen meg nem éhezél, nem jársz többé sötétségben, megtartatol, örök életed lesz. Általa az Atyához érkezel, életed szőlővesszején sok gyümölcs terem. Ő vigyáz rád, senki ki nem ragad téged az Ő két kezéből. Azért mutatkozik be hétszer egymás után s mondja el, hogy miként szeretne jelen lenni az életedben, hogy bizalommal fogadd meghívását.

Hétszer mutatkozik be. Nem véletlenül, hiszen a hetes számnak jelentősége van. A hét a teljesség száma. Isten hat nap alatt teremtette a világot, a hetedik nap megpihent. A teremtés története a hetedik nappal teljes. A Szentháromság hármasságának és a világ négy égtájának az összege is hét. A Szentháromság Istené a teljesség, mellyel betölti az egész világot kelettől nyugatig és déltől északig.

2. **Az életnek kenyere.** Jézus úgy mutatkozik be, mint aki egyedül képes csillapítani éhségünket és szomjúságunkat, igaz, értelmes és teljes élet utáni vágyunkat. Nem csak arra a kenyérre van szükségünk, melyet Ő ad és sokasít meg, hanem mindenekelőtt Reá van szükségünk.

A kenyér a földi *élet feltétele*, *mindennapi* eledelünk, *szükségünk* van rá. A Mi-
atyánkban ezt is *kérjük*. A kenyérre való *ráutaltságunk* vitathatatlan. Eldobni *bűn*. Ez utóbbi megállapításnak nem csak a szűkös, háborús esztendőik idején volt létjogosultsága, hanem ma is. Valahányszor édesanyám megszelte a kenyeret, mindig keresztet rajzolt annak aljára. A kenyér *nem önmagáért* van, szinte várja, hogy megszeljék, kettévágják és megtörjék. A kenyér nem szent, de *szentnek kijáró tiszteletben* részesítjük.

De van *egy másik éhség* is. Éhezünk a szeretetet, az igazságot és a békességet. Ezekre a kincsekre is mindennap szükségünk van. Nélkülük elképzelhetetlen az élet. Az em-

ber a munkát is éhezi, s ha ötvenévesen már nem állnak szóba vele, megalázottnak érzi magát: „már nincs szükség rám” Van, aki az életet éhezi. Ezt a másik éhséget is csak Jézus elégítheti ki, aki így szól: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden igéjével.” Ámós próféta ezt mondja: „Ímé, napok jönnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok a földre, nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után.” Azoknak mondja Jézus, hogy „Én vagyok az életnek kenyere”, akik az életet éheznek, akiken úrrá lett egy igaz, teljes és értelmes élet utáni vágy. A zsoltáríró azt mondja: „Érezzétek – azaz *ízleljétek* – és lássátok meg, hogy jó az Úr.” Ízlelni kell a testté lett Igét! Az élet kenyérének íze van. Ez a kenyér azért szállott alá a mennyből, hogy a kezébe vedd, megkóstold, ízleljed, befogadd és egyed. Csak az elégít ki, ha az életet éhezed. Csak Ő csillapíthatja élet utáni éhségedet. Tudod, mit jelent az élet kenyérének enni? Megtartani az igét, Jézus számára időt szakítani, imádságban vele beszélni, neki mindent megköszönni, gondjaidat, félelmeidet neki elmondani és benne bízni. A közmondás szerint: „Halál ellen nincs orvosság.” A ma bemutatkozó Jézus ennek éppen az ellenkezőjét mondja: van orvosság a halál ellen, mert aki eszi az én testemet, örökké él! Az úrvacsora kenyérében és borában önmagát adja. A jegyek által Krisztus bennünk s mi Ővele egyek. A köztünk levő feltámadott Úr így táplál önmagával. 2000 esztendeje vele találkozunk övéi az igében és a szent jegyekben. Ezért kell a sákramentumokkal élni, ezért kell kezünket és szívünket feléjük kinyújtanunk. Csak így valósul meg az élet teljessége utáni vágyunk.

3. **Jézus érettem.** Ez az evangélium örömmüzenete. Isten azt akarja, hogy az ember megtérjen és éljen. Nem igaz, hogy az élet feltétele a szenvedés, az aszketizmus, az önmegtagadás, még akkor sem, ha valamikor a szenvedés eszményi állapotnak számított. Az evangélium nem erre tanít. Az evangélium örömmüzenet. Isten legnagyobb vágya, hogy az Ő gyermekei teljes életet élhessenek. Ha elhiszem, amit Jézus mondott az Ő Atyjáról, hogy nekem is Atyám, akkor tudom, hogy ez mit jelent számomra. Hiszen magam is mint édesapa semmi más nem kívánok jobban a gyermekeimnek, minthogy az életük beteljesüljön. Miért akarna kevesebbet Isten? Az a tudat, hogy Jézus érettem van, keresztyén életem teljességének egyik sarokköve. Nagy kegyelem, hogy az ember élete beteljesülésének vágyával Jézushoz mehet és elmondhatja: Jézus, te érettem szálltál le a mennyből, és érettem vagy itt Lelked által a földön. És ez nem üres jelszó!

Azt, hogy „Jézus érettem”, sokszor rosszul értelmezzük. A megvendégelt ötezer embernek is ez volt a tragédiája. Amikor nem sokkal utána visszatérnek hozzá, hogy királyi koronázzák, Jézus egyértelműen és a leghatározottabban így utasította vissza: „Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyérből és jóllaktatok.” Csak azért hisztek bennem, mert csodákat láttatok és ajándékot kaptatok. *Az ajándékomat akarjátok és nem engem!* Te mit akarsz? Jézust, vagy csak az ajándékait? Vajon mi nem azért hiszünk benne, mert kenyeret kapunk Tőle, s nem is keveset, annyit, amennyit csak markolhatunk? Te még sohasem kaptad azon magad, hogy inkább az ajándékai érdekelnek, mint Ő maga? Pedig Jézus nem azt mondta, hogy „én kenyeret adok néktek”, hanem ezt: „Én vagyok az életnek kenyere.” Vajon miért tiltotta meg Jézus kezdettől fogva, hogy csodáiról beszéljenek? Azért, hogy ne következzen be az, ami az ötezer megvendégelése után is történt, hogy az emberek nem érette, hanem az Ő ajándékaiért mentek hozzá. A gyógyításait is ezért kérte titokban tartani, különben mindenki csak azért ment volna hozzá, hogy meggyógyuljon, nem pedig magáért az Áldott Orvosért. Jézus jól tudta, hogy mennyire olcsón adjuk magunkat, mennyire megvásárolhatók vagyunk, hogy egy tál lencséért talán még a lelkünk üdvösségét is eladnánk. Elszomorodsz-e, amikor Jézus neked is ezt mondja: nem én kellek, hanem az én ajándékaim. A gazdag ifjú is csak Jézushoz és nem

Jézusért ment. Ez a jóllakott, jól táplált ember más síkon kereste a boldogulást. Nem Jézus kellett neki, nem az Ő közelsége, nem is akarta elkötelezni magát mellette. Ő is csak nyerni akart valamit Jézustól, valamit kapni akart. Ezért ment hozzá. De amikor azt mondja neki Jézus, hogy meg kell tanulnia végre nemcsak kapni, hanem adni is, akkor otthagyta Őt. Az Újtestamentum ilyen történetekkel van tele, s ezek a mi történeteink is. De van kivétel is. A meggyógyított tíz bélpoklos közül ha csak egy is, de visszatér, mert adni akar valamit, nem csak a hála szavát, hanem közelségét, élete hátralevő részében Krisztus-követést.

Vajon mi is olyan generáció vagyunk, mely miközben szívesen elfogadja a Krisztus ajándékait, a vigasztalást, a bűnbocsánatot, a megelégtetést, annyira az ajándékokra koncentrál, hogy teljesen figyelmen kívül hagyja az ajándékozót? Sajnos ki kell mondanunk, hogy életünk középpontjában nem Jézus, hanem az Ő ajándékai állnak.

4. **ÉN JÉZUSÉRT.** Jézus azt mondja, hogy éretted vagyok. Tanuljuk meg Tőle ezt s mondjuk mi is: éretted vagyok Jézus! Ne csak önmagunkból induljunk ki, hanem Jézusból. Hogy mennyire távol vagyunk a valódi kegyességtől, életünk igazi teljességétől, az elsősorban imádságainkból tűnik ki. Ha megfigyeljük, Jézus a Miatyánkban egyszer sem mondja, hogy *én*, mindig azt mondja, hogy *te*: „Jöjjön el a *te* országod, legyen meg a *te* akaratod...” S amikor az én első személyként jönne szóba, akkor többes szám első személyt használ: „A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, bocsásd meg a *mi* vétkeinket...” A *mi* imádságainkban viszont az én kerül előtérbe: én azt kérem, én ezt akarom, én ezt remélem, nekem ez a kívánságom... És csak akkor beszélek arról, hogy megtapasztaltam Isten jóságát, ha meg is kapom, amit kérek, ha pedig nem teljesül, kétértelműen kezdek: egyáltalán van-e Isten és érdemes-e imádkozni? Figyelitek: nem Isten vagy Jézus érdekel, hanem az, amit adhat, amit Tőle kaphatok. Sajnos, mi ezt nevezzük hitnek. Ez nem hit, ez csupán egy tükör, a fogyasztó ember tükre. Az, hogy Jézus mindig velem van, érettem van, nagyon megnyugtató, olyan jó kimondani. De azon kívül, hogy Jézus éretünk van, velünk van, oly jó volna valami mást is hinni. Jó lenne nem csak ajándékaiba, hanem az Ő személyébe kapaszkodni. Mert nem abban van az élet teljessége, hogy veszek és kapok. Az igazi boldogság abban van, hogy adok, hogy önmagam adhatom. Csak így találom meg önmagam, bárhol is legyek. Az ember csak akkor talál igazán önmagára, amikor valakiért, valamiért elvesztette önmagát. Vállalod ezt: **én Jézusért, én éretted?** Tudod, mit mond Jézus? Általad szeretnék másokhoz megérkezni, téged szeretnék eszközként felhasználni. Szeretném, ha egyszer engem is megkérdeznél: mit akarsz, Uram, mi a vágyad? Szeretném, ha ezentúl másként imádkoznál hozzám, szeretném, ha nem csak azzal törődnél, hogy mennyi szépséget és mekkora gazdagságot kapsz Tőlem, hogy mennyi épülhet Általam. Szeretném, ha végre elkezdenél komolyan imádkozni: Uram, én tudom, hogy Te mindenem vagy, hogy Nálad minden ott van, amire szükségem van. Most én kérdezek téged: megmondanád, hogy mit vársz Tőlem, mit szeretnél Tőlem? Érzitek testvéreim az óriási különbséget? Már nem az ajándék, hanem Jézus az életem középpontja. Ne félj, hogy sokat kér, csak annyit kér tőled, amennyit teljesíteni tudsz. Jól ismeri a helyzetedet, képességeidet. Erőtelenségemben, gyengeségemben, gyámoltalanságomban, de gyarapodásomban is annyira komolyan vesz Ő téged, amennyire te is igyekszel komolyan venni saját gyermekedet, s tőle sohasem kérsz olyat, amelyet ő képtelen teljesíteni. Ne félj, amikor Jézus vesz, semmit sem veszítesz el. Mondd nyugodtan: Uram, itt van az életem, vedd a kezébe, Neked adom, rendelkez a pénzemmel, az időmmel, vedd el mindazt, amire szükséged van. Éretted van egyetlen életem, napjaimnak mind a 24 órája. Tudom, hogy miközben mindent odaadok, nem kell feladjam önmagam, sőt, amikor átadom önmagam, akkor találok magamra igazán. Számomra a legnagyobb áldás, ha hasznodra lehetek. Így kell érteni, amit Jézus mond: „Az

én igám gyönyörűsége, az én terhem könnyű.” Légy olyan, mint a földre esett gabonamag. Önként add át magad, mindhalálig. Csak így élheted meg életed kibontakozását, kivirágzását, gyarapodását a maga teljességében. Mi attól félünk, hogy ha átadjuk magunkat, netalán sokat veszíthetünk. Ez a legnagyobb ránk leselkedő veszély. Ha sikerül megszabadulnunk ettől a félelemtől, akkor a miénk a beteljesülés s lehetsz te magad is mások számára az életnek kenyere. Nem az ilyenekre mondjuk: „Olyan, mint egy falat kenyér?” Ne feleltsd el, amit meg akarsz tartani a magad számára, elveszíted azt, s amit elveszítesz Jézusért, megtalálod azt. Jusson eszedbe, hogy amikor adsz, nem a tiédből adsz, hanem abból a sokból és fölöslegesből, amit Istentől kaptál. Isten holnap is, és egyre többet ad. Ha adsz, megosztod, több marad neked. Meddig vagy képes elmenni az adásban? Hol jön el az a pillanat, amikor ezt mondod: Ezt már megtartom magamnak?

Tanulságos játék, próbáljátok ki ti is. Egy kisiskolásnak adtam száz forintot, s azt kérdeztem tőle, hogy mit csinálsz vele? Azt mondta, hogy veszek két fagyaltot. Valami mást nem tehetnél? – kérdeztem. Hosszabb gondolkodás után így válaszolt: megspórolhatom. Ügyes vagy – mondtam. De valami mást is tehetnél ezzel a száz forinttal, például megoszthatnád valakivel. Erre elszaladt, hozta az egyik osztálytársát és felét neki adta. Maradt ötven forintja. Ekkor a zsebembe nyúltam s kivettem egy kétszázast. És ezt mire fordítanád? – kérdeztem. Hát erre négy fagyaltot vásárolhatnék. De ismét elszaladt, hozta a másik barátját és felét neki adta. Jól van – mondtam, most már van százötven forintod. Íme egy négyszázast, ezzel mit kezdesz? Hívom a harmadik barátom és megfelezem. Jól van, már van háromszázötven forintod. Ha most hatszáz forintot adok, azzal mit teszel? – kérdeztem. Még van barátom, azzal is megosztom. Nagyon jó, így már összesen hatszázötven forintod van. Ekkor kivettem a pénztárcámból egy ezer forintost, és újra megkérdeztem: ezzel mit csinálsz? Ezt már nem osztom meg senkivel, megtartom magamnak – válaszolta.

Így vagyunk mi is. Amikor már többről van szó, hirtelen önzők leszünk és elfelejtkezünk arról, hogy nem a miénkből adunk. Ha adsz, többet kapsz! szeretetet, erőt, pénzt, mindent, amit adok százszorosán, ezerszeresen kapom vissza. Így viselkedik az, akinek jelszava: *Én Jézusért!* Az ilyen ember életének középpontjában már nem az ajándék, hanem az ajándékozó Jézus áll. Így tapasztalhatod meg te is az élet teljességét, amelyre annyira vágyol. Ámen.

Én vagyok a világ világossága

Alapige: János 8,12

Bibliaalvasás: János 9,17

1. **Világosság nélkül nincs élet.** Egyetlen növény sem fejlődhet napfény nélkül. Nekünk embereknek is fényre van szükségünk. Nincs embertelenebb és súlyosabb büntetés, mint amikor a foglyot elzárják a napfény elől és sötétségben tartják. Ez már nem élet, csak vegetálás. Krisztus nélkül nincs élet, s ami azon kívül van, az már nem az az élet, mint amit Krisztussal, a világ világosságával élhetünk. A Szentírás tanítása szerint az embernek fényre van szüksége. Életünket a sötétség fenyegeti. Valaki vagy valami mindig el akarja takarni előlünk a fényt. Szókratész a városon kívül, egy hordóban töltötte öreg napjait, mert a nagy filozófus megelégtelt a világ ostobaságát. Amikor a barátja meglátogatta és azt kérdezte, hogy mi a kívánsága, akkor csak ennyit mondott: „Áll félre, ne takard el a napfényt!” Állj félre te is, és ne takard el a napfényt, ne takard el Jézust, a világ világosságát! Állj félre és ne takard el azt, akinek fénye és melege nélkül megdermed az élet. A haldokló Goethe utolsó szavai ezek voltak: „Több fényt!” Igen,

több fényre van szükségünk, Krisztusra van szükségünk, a világ világosságára. Húzd félre a hitetlenség függönyét, hogy besüssön életed ablakán a világ világossága. Jézus jól tudta, hogy életünket a sötétség fenyegeti, ezért mondta: „Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, amíg világosságotok van, hogy a sötétség ne lepjen meg titeket.”

A hitetlenség maga a sötétség! „És noha Ő annyi jelt tett vala előttünk, mégsem hívének Őbenne.” *A tájékozatlanság a sötétség.* „Aki sötétségben jár, nem tudja, hová megy.” Próbáld ki, és egy koromsötét éjszakán indulj el az oly jól ismert irányba s tedd rá a kezed a kilincsekre – vagy a falnak mész, vagy nem kapod a kilincset. Ez a sötétség következménye, csak botorkálunk, mindennek nekimegyünk és összetörjük magunkat. Ma, amikor Jézus másodszor mutatkozik be neked, így szól: „Én vagyok a világ világossága, és aki velem jár, nem jár sötétségben.” A szenvedések idején valósággal ránk tör a sötétség, s a kegyetlen sors megtapasztalása kétségbeesésbe és reménytelenségbe kerget. Néha teljesen megmagyarázhatatlan, hogy miként lesz úrrá rajtunk a sötétség.

A világ teremtése előtt „...sötétség vala a mélység színén” Ez volt a káosz. Isten azt mondta, hogy legyen világosság, és lett. Ekkor kezdődött az élet. Világosság nélkül nincs élet. Mily hosszú idő telt el azóta, s még mindig az az érzésünk, hogy káoszban élünk. A világ még ma is átláthatatlan, mintha ismeretlen helyen, sötétben botorkálnánk, bizonytalan a járásunk, félünk a jövőtől. Valakinek fényt kellene gyűjtania, mint egykor a teremtés hajnalán! „Mert az Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon, Ő gyűjtött világosságot a mi szívünkben.”

2. Itt van a világosság! A világosság megérkezett, csak be kell engedni, csak ki kell menni a sötétségből a világosságra. Már Ézsaiás megjövendölte: „De nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van...” Máténál olvassuk ennek az ígéretnek a beteljesülését: „A nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot, és akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük!” János egyenesen így szól: „Aki igazi világosság, eljött volt már a világba, amely megvilágított minden embert.” Akkor, amikor Jézus azt mondja, hogy „Én vagyok a világ világossága”, akkor arról tesz bizonyosságot, hogy Őbenne teljeseedett be az, amire az emberiség vágyik. Luther mondja: „A keresztyén ember olyan ember, aki otthagyja a sötétséget és kimegy a napfényre.” Hagyd ott a sötétséget és menj ki a napfényre, azaz kövesd Jézust! Amikor arról beszél, hogy Ő a világ világossága, döntés elé állít téged. Aki Őt követi, annak azt ígéri, hogy többé nem jár sötétségben. Őt akkor követed, ha élő kapcsolatban vagy vele, ha hozzá fordulsz és Benne hiszel. „Higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek.” Jézusnál van a jó irány, ezért Őt kövessétek!

Én vagyok, kizárólagosan én vagyok a világ világossága. Nem valamely nagy világvallás alapítója. Azok már régen meghaltak, de Ő ma is élő személy. Ő nem egy fény a többi között, Ő egyedül a világosság. Csak Általa és Vele tájékozódhatsz ebben az akadályos tele kaotikus világban. Utaidat Ő világítja meg. Aki Őt követi, már nem fél. „E világban nyomorúságokat leszen, de bízzatok, én meggyőztem a világot.”

3. Krisztus átvilágít. Ebben a világosságban válik nyilvánvalóvá, hogy kik vagyunk. Hiába takargatjuk ömberünket, úgyszólván lelepleződünk. Az írástudók és a farizeusok egy házasságtörő asszonyt visznek Jézushoz, akit tetten értek. Míközben lépre akarják csalni az Urat, csámcsogva mondják vádjaikat, s azt a választ, amit a Jézus szájából szeretnének hallani, már előre megfogalmazták. Nehéz olyan emberekkel szót érteni, akik már minden választ előre tudnak. „Mózes azt mondta, hogy az ilyenek köveztessenek meg, te azért mit mondasz?” Jézus erre lehajolt, valamit írt a porba s így válaszolt: „Aki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ. Azok pedig ezt hallván, és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig.”

A világ világosságának az a természete, hogy fényt derít saját, elhallgatott, eltakargatott bűneinkre. Mi is csak a mások bűneit látjuk, a sajátunkat nem. Ujjal mutogató, képmutató, farizeusi magatartásunkra hull rá a Krisztus világossága s leplezi le kilétünket. Valósággal lerántja rólunk a leplet. Azt kívánom, hogy először ránk hulljon ez a fény, eltagadott, elhallgatott ömberünkre. Azt kívánom, hogy ne tudjunk kitérni a minket is leleplező fény elől, mely tökéletesen átvilágít, nem úgy, mint az átvilágító bírák esetében a közelmúltban, Azt kívánom, hogy az igazság fényében valljuk meg, hogy kik vagyunk: „Itt vagyok, Uram, én vagyok az!” Talán azért nincs elég missziós erő gyülekezeteinkben, mert mindig kitérünk a felénk közeledő, minket is leleplező fény elől. Talán azért van annyi szeretetlenség közöttünk, mert ez a mindig másokra mutogató élet Isten ránk mutató ujját mindig mások felé fordítja. De ez a világosság nem csak leleplez, de általa magunk is a világ világossága lehetünk, bizonyoságtevő fényforrás a hitetlenség sötétségében.

4. Ti vagytok a világ világossága – mondja Jézus tanítványainak, akik között ott van a még szinte gyermek János, az akaratos, hirtelenkedő, néha nagyon meggondolatlan Péter, a fősvény és tolvaj Júdás, akit nem is Jézus érdekel, hanem az erszény, Tamás, a kételkedő, s még annyi névtelen tanítvány, akikkel Jézus járt. Jézus rájuk tekint és ezt mondja: „Ti vagytok a világ világossága!” Nem azt mondja, hogy jó lenne, ha azok lennétek, hanem azt állítja, hogy ők a világ világossága. A keresztyén ember ez! Jézus ezt várja tőle. Nemcsak önmagáról állítja ezt, hanem rólad és rólam. Azt a kizárólagosságot, mellyel Jézus egyetlen világosságként fordul a világ felé, ránk is vonatkoztatja.

Hogyan vagyunk mi a világ világossága? Erre világít rá egy másik bibliai történet, a vakon született meggyógyításának története. Ez már nem arról beszél, hogy a Krisztus világosságában hogyan lepleződik le eltakart, maszok mögé bújtatott életünk, hanem azt mutatja meg, hogy miként lesz maga az ember is a világ világossága. Ebben a történetben azt látjuk, hogy aki eddig sötétségben ült, a Jézussal való találkozás után *magá is elkezd világítani és másokat is kivisz a világosságra*. Azzal kezdődik a történet, hogy Jézus találkozik a vakon született emberrel, aki eddig sötétségben ült. Jézussal ellentétben mi mindig azokra vagyunk kíváncsiak, akik ragyognak, csillognak, fényárban úsznak, és nem azokra, akik sötétségben élnek. A sötétségben élőket észre sem vesszük, sem a világban, sem az egyházban. Nem ez az egyház igazi kritikája? Mi szívesen keressük azoknak a társaságát, akik reflektorfénybe kerültek, akiknek szépen cseng a nevük, rangjuk, hírnevük, tekintélyük van. Figyeljétek meg, hogy a magunk gyülekezetében is kiről beszélnek legtöbbször az emberek és kiről szól a város két újsága? Azokról, akik élvonalban vannak, akik ott állnak a sor elején, a fényben. Pedig hátul is, a sötétségben is oly sokan ülnek, és mi észre sem vesszük őket, pedig éppen arra várnak, hogy őket is észrevegye valaki. Jézus szinte kivétel nélkül mindig azokkal állt szóba, akik hátul voltak, a mélyben, a sötétben, akiket senki sem vett észre, akik „randon aluliak” voltak. Jézus nem a gyógyszerészekkel, doktorokkal, igazgatókkal, polgármesterekkel, tanítókkal vette körül magát, hanem azokkal, *akikre ferdén nézett a világ*. Te mikor beszéltél utoljára olyan emberrel, aki rangban jóval alattad áll? Tudjátok, hogy milyen sok fény áradna ki a gyülekezetünkéből, ha a tekintetünket arra a társadalmi rétegre is vetnénk, amely jóval a mi nívónk alatt él lelkileg, szellemileg és anyagilag? Jézus egy ilyen emberre tekint, aki már rég nem reménykedik abban, hogy valaha is látni fog. Nem úgy ül ott, mint a vak Bartimeus, aki még tudott kiáltani: „Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!” Ő meg volt győződve afelől, hogy neki már vége, hogy számára nincs kegyelem. Ezt a főpapok és a törvény is alátámasztották. Ő azért vak, állították, mert vétkezett, s ha nem ő, akkor szülei. Ezért kiközösítették. Az ő esete teljesen reménytelen. Jézus egy ilyen emberrel tesz csodát, rajta mutatja meg az Ő hatalmát. Ő nem tud másképpen cselekedni. Néki adatott

minden hatalom mennyen és földön, hogy tehesse, amit megtehet, amit akar. Mint egy belső kényszer, a szeretet kényszere alatt kegyelmet gyakorol a kítaszítottal.

Saját módon cselekszik. A földre köp és nyálából sárt készít s azzal bekeni a vak ember szemét. Hát így kezdődik, ilyen közönségesen az isteni csoda? Nem másképpen, fenségesebben kellene történnie, például villám, égi csattanás, angyali ének kíséretében? Csak sár? Abban az időben így is próbálkoztak gyógyítani, bevett szokás volt ez. Jézus maga is többször láthatott ilyent, hiszen egészen normális dolog lehetett ez akkor. Isten a maga csodáit sokszor ilyen hétköznapi, megszokott külső formákban cselekszi. A sok kis fény talán többet ér, mint egy hatalmas fény, mely megvakít. Úgy ül a vak a sötétben, mint ahogy mi is oly sokszor, és ezt hallja: „Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában.” Világos és érthető parancs. Vajon mi történt volna, ha a vak ülve marad, és nem figyel arra, amit Jézus mond? Minden bizonnyal semmi sem történt volna. De ő feláll, elindul, nekünk is példát mutatva, engedelmeskedik. Jézus téged is küld, és biztos vagyok benne, hogy csodában lesz részed, ha elindulsz. Ha azt kérdezed, hogy miért állt fel a vak, meglepő választ hallhatsz. Nem azért, mert hitt, sem nem azért, mert biztos volt a dolgában, hiszen abból, amit Jézus cselekedett, még semmit sem látott. Miért mondta volna tehát, hogy ha Jézus másokkal csodát tett, velem is megteheti? Talán más oka lehetett: „Nekem már nincs mit veszítenem, a vakságom nagyobb már nem lehet, mint amekkora.” Mi sokszor csak a szánkkal mondjuk, hogy hiszünk, és félünk, hogy ha neki engedelmeskedünk, még többet veszíthetünk. Ezért nem engedelmeskedünk, ezért nem merünk elindulni szavára, ezért nem merjük elengedni azokat az utolsó szalmaszálakat, melyekbe belekapaszzkodunk.

Egy szakadékba zuhanó hegymászó még képes volt utolsó erejével megkapaszzkodni egy kiálló gyökérben. Ott lebegett ég és föld között. De a gyökér a hegymászó súlya alatt recsegett-ropogott és meglazult. Ekkor elkezdett imádkozni, mint mindig, valahányszor az ember életveszélybe kerül. „Segíts, Istenem! Ha Isten vagy, akkor most segíts és ígérem, hogy hátralevő életemben engedelmes leszek és bízni fogok Benned!” Hosszú ideig nem jött válasz az égből. Aztán újból kiáltott: „Uram, esküszöm, hogy így lesz!” „Jól van, akkor engedd el a gyökeret!” – hangzott a válasz. „Azt már nem!” – mondta. Ilyenek vagyunk. Azt már nem! Hogy elengedjük Isten szavára azt, amiben belekapaszkodtunk, s amitől az életünk megtartását várjuk? Azt már nem! Te mibe kapaszkodsz? Van bátorságod elengedni? De ez a vak ember el tudta engedni. Miért is ne engedte volna el, hiszen tudta, hogy nincs vesztenivalója, vaksága nagyobb már úgy sem lehet. Ő már mindent elveszített, többet már úgy sem veszíthet.

Nekünk az az érzésünk, hogy még mindig sok vesztenivalónk van. Ezért ragaszkodunk körömszakadtáig a magunk kis gyökereihez. Vajon mit veszíthetünk, ha elengedjük a gyökeret és Krisztusra bízunk magunkat? Semmit, csak nyerhetünk! Ez a vak elindult Krisztus szavára, majd „visszatért látva” Aki az előbb még vak volt, aki nem szólhatott bele a dolgok alakulásába, akit senki sem vett komolyan, aki a társadalmi ranglétra legalján állott, akinek néha-néha szemszúrásból vetettek egy kis alamizsnát, mihelyt engedelmeskedett, visszakapta szeme fényét, s sötétségéből világosságra került és maga is világossággá lett. Bizonyosságot tesz Jézusról: „Bizony csodálatos, hogy ti nem tudjátok, hogy honnan való az, aki az én szemeimet megnyitotta.” De az írástudók és a farizeusok annál dühösebbek lettek, „és kivetették őt” Figyelitek, hogy az engedelmesség lépése milyen parányi, kis lépés. Igen, nekünk Istent az egészen kis dolgokban is követnünk kell azzal a hittel, hogy ránk hull a világosság. Nekem sem kell semmi különösét megtanulnom, sem edzenem, de ha szavára, még ha kis lépésekben is, elindulok, szinte egyik percről a másikra világosságra kerülök, s magam is elkezdek világítani. Talán prédikálnom sem kell, ha beszél az életem, ha fény derül mindarra, amit Isten tett velem. Ra-

gyogjon fel rajtunk a Krisztustól kapott világoosság! Így leszünk magunk is a világ világoossága, fényforrás, s adhatjuk tovább azt a fényt, melyet Tőle kaptunk. Talán még a hitre való felhívás is elmaradhat, ha egész életünk egyetlen evangelizációvá válik. Nem nagy dolgok azok, sőt határozottan kis lépések, melyek fényt hoznak a világba. Akkor lesz világoosság az életem, amikor hallgatok az Ő szavára. Azt kívánom nektek, hogy a kis dolgokban is engedelmeskedjétek, s azt cselekedjétek, amit Ő mond nektek, s meg-látjátok, hogy ti lesztek a világ világoossága. Ámen.

Én vagyok az ajtó

Alapige: János 10,9
Bibliaviaszás: Jelenések 3,20

1. Ajtók előtt. Egy-egy ajtó előtt megállni, felér egy kalanddal. Reménységgel és aggodalommal áll ott az ember. Talán zárva van, s akkor kívül maradok, ha pedig beengednek, nem biztos, hogy az következmények nélkül marad. Ilyenkor egyfelől beengednek, másfelől veszítünk, szabadok vagy elkötelezettek leszünk, valami újat találunk s a régít magunk mögött hagyjuk.

Az első ajtó a születésünk ajtaja volt, amikor az édesanyai test biztonságából és oltalmából kiléptünk az élet védtelenségébe. Fájdalmas volt, egyúttal veszítettünk és nyertünk. Sokunk mögött talán ott van a megtérés ajtaja is, s akik földi szülők gyermekei voltunk, most már Isten gyermekeivé lettünk. Elhagytuk a bűnt s Istenre találtunk. Fájt is és boldogító is volt. Egyszer majd a halál szűk ajtaján az örök élet nyugalomába érkezünk. Fájdalmak között hagyjuk magunk mögött a földi életet és örömmel lépünk át egy ajtón az örök életbe. Igaz, mi nem ezt az ajtót keressük, hanem azt, amely az életre visz. Lépünk át bátran ezeket és menjünk tovább, míg az utolsó ajtó is becsukódik mögöttünk, s Istennél leszünk örökre.

Egy fiatal ember minden reggel munkahelyére menet a temetőkapu előtt kellett hogy elmenjen. Nem volt ebben semmi különös. De egy reggel nagyon csúnya idő volt, hatalmas felhők kavartak, zúgtak a fák a nagy szélben, s abban a pillanatban, amikor éppen a temető kapuja előtt ment el, az nagy zajjal hirtelen tágra nyílt. Ijedten kérdezte önmagától: mi lesz akkor, amikor engem is bevisznek ezen a kapun? Mi történik utána? A következő reggel, mint mindig, mielőtt elindult volna, bekapcsolta a rádiót. Éppen istentiszteletet közvetítettek s az Ige ez volt: „Én vagyok az ajtó...” Önkéntelenül is észbe jutott az előző napi eset, amikor a szél kicsapta előtte a temető kapuját. Mi lesz, kérdezte ismét, ha majd egyszer engem is bevisznek azon a kapun? Ebben a pillanatban újra hallotta a rádióból a reggeli Igét: „Én vagyok az ajtó, ha valaki én rajtam megy be, megtartatik.” Többé sohasem félt a temetőkapuktól.

Ne félj a temetőkapuktól! Krisztus az ajtó, s aki rajta megy át, annak örök élete van.

Ki vagyok én, aki előtt oly sokszor nyitnak ajtót: barát vagy ellenség, angyal vagy kísértő? Mit viszek magammal mások otthonába és szívébe az ajtón át, melyen beengednek? Jót vagy rosszat, hitet vagy hitetlenséget, félelmet vagy biztató szót viszek magammal? Tudod, hogy egyszer majd minden bemeneteledről és kimeneteledről is számot kell adnod? Ha pedig a te életed ajtaján kopognak, kit engedsz be? Kopogtat a bűn, melynek vágyódása van rád, beengeded? Ígéreteinek bedölsz és tért adsz otthon puszító erejének? Sokféle alakban állhat meg az ajtó előtt az, aki így szól: „Ímé, az ajtó előtt állok és zörgetek. Aki hallja az én hangomat, ajtót nyit és én bemegyek és veled vacsorálok.” Beengeded-e Jézust az életedbe? Ott áll az életed ajtaja előtt és kér: add fiam, a te szívedet nékem! Ott áll az ajtó előtt és zörget, nem ront be ajtóstól, mint ahogy mi

szoktunk. Nem tolakodik, megvárja míg behívod. S ha csak tenyérynire nyitod az ajtót, az is elég neki, Ő azon is befér szeretetével, hatalmával, igazságával. Engedd be!

2. **Én vagyok az ajtó.** Egy valóságos kép állt Jézus szeme előtt, amikor azt mondta, hogy Ő az ajtó, és aki rajta át megy be, annak örök élete van. Izráelben minden faluban volt egy nagy, közös akol, melyet kőfallal és tövisbokrokkal vettek körül. Estéknént ide hajtották be a falu lakói a juhokat, hogy biztonságban legyenek a vadállatok és a tolvajok elől. Egyetlen, viszonylag szűk, másfél méteres ajtajában egész éjszaka őr vigyázott. Reggel ő engedte be a tulajdonosokat és a pásztorokat, hogy elvihessék juhaikat a legelőre. Éjszaka többnyire keresztbe fektűt a keskeny kapuban. Ha valaki be akart menni az akolba, szó szerint csak rajta keresztül, testén keresztül mehetett be, valósággal belebotlott az űrbe. Az űr volt az ajtó, csak rajta át lehetett bemenni a juhok aklába.

Mikor azt mondja Jézus, hogy „Én vagyok az ajtó...”, ez a kép állhatott előtte. Aki abba a közösségbe akar bemenni, melyet a jó pásztorra bízott Isten, az nem kerülheti meg ezt az ajtót. Jézus az élet ajtaja, csak rajta át, és nem Őt kikerülve léphetünk be az Ő nyájába. Aki rajta át megy be, valósággal megbotlik Benne. Akik a nyájhoz akarnak tartozni, Istenhez menni, bizony akaratlanul is megbotlanak Benne. Te még sohasem botlottál meg Jézusban? Még sohasem vesztetted el ebben az ajtóban régi egyensúlyodat, miközben megbotlottál Benne? Fájdalmas lehet Jézusban megbotlani. Utoljára mikor történt ez meg veled? Mekkora kihívást jelenthet az Ő személye és igéje annak, aki Vele akar járni. Ha bárhol és bármikor megbotlottál Jézusban, az azért volt, mert Ő keresztben állt az ajtóban és nem hosszában. Mellette nem lehet észrevétlenül elmenni, ha övéi közé akarsz megérkezni. Sokszor jár fájdalommal ezen az ajtón átmenni, Rá hallgatni, Neki engedelmeskedni. Amikor Jézus azt mondja, hogy „Én vagyok az ajtó...”, akkor tudnod kell, hogy nem az Éden kapuja nyílik meg előtted, hanem egy szoros kapu és egy keskeny út, mely az életre visz. Ez bizony fájdalommal jár, hiszen amikor megbotlasz ebben az élő ajtóban, meghal az óembered, valamit elveszítesz, valami hiúság miatt fájni fog a szíved, talán éppen óembered elvesztése miatt.

Ez az ajtó nem zárt, hanem nyitott ajtó a menny felé, az Atyához. Amilyen hívogató és biztató egy-egy nyitott ajtó, éppoly hívogató az az ajtó, amelyről azt mondja Jézus, hogy az én vagyok. Ezen az ajtón bemenni azt jelenti, hogy Krisztussal együtt meghalok és feltámadok, másként mondva belekeresztelkedem a Krisztus halálába és feltámadásába. Az ilyen ember már új teremtés. Aki rajta át megy be az Istennel és az Ő gyermekeivel való közösségbe, magában hordozza az Úr Jézus halálát, s a Krisztus teste lesz nyilvánvalóvá az ő halandó testében. Az ajtó a juhok aklában a Golgota keresztfája. Ezen a szoros kapun kevesen járnak. Ezért kérjük az Urat, hogy ebből a kevésből sok legyen. Viszont tágas az a kapu és széles az az út, mely a veszedelemre visz, és sokan járnak azon. Kérjétek Isten Szentlelkét, hogy ebből a sokból kevesebb legyen. Isten azt akarja, hogy minden ember számára Jézus legyen az egyetlen ajtó.

3. **Aki nem az ajtón megy be.** Ez az nyáj piciny. Ordások között él. De mégsem vész el, és senki ki nem ragadja azt az Ő két kezéből. Pedig de sokan próbálkoznak ezzel. Az ilyenekről mondja Jézus, hogy ők nem az ajtón akarnak bemenni, hanem máshol. Sajnos a juhok aklába nem csak az ajtón, de a falon át is be lehet mászni. Ki lehet kerülni a Krisztus keresztségét és el lehet menni az egyetlen ajtó mellett. De aki máshol akar bemenni, még ha papi köntösbe és az emberszeretet palástjába is öltözik, mégiscsak tolvaj és rabló. Az az út, amely elkerüli a keresztet és nem az egyetlen ajtóhoz, Jézushoz vezet, az az önzés útja, melyen az ember a saját meggazdagodását és dicsőségét keresi. Krisztus áldozatos halálának, keresztségének megkerülése csak kaini testvérgyilkossághoz vezethet. Ma is sokan keresik az utat a nyájhoz. Politikusok ismételten leveleket küldenek, szektások kopogtatnak és tolakodnak az ajtónk előtt, jönnek az újságírók és még

sokan mások. Keresik az utat hozzánk, helyet akarnak szerezni maguknak a szívünkben, gondolatvilágunkban. Közösségre törekszenek velünk, bennünk követőket, eszmetársakat, hallgatóságot keresnek. Megtérést és segítséget kérnek. Aki azonban azért jön, hogy magához bilincseljen, aki a maga előnyére akar kihasználni bennünket, ne adj Isten, azért jön, hogy meglopjon és elpusztítson, az nem az ajtón jön be. Olyanok is jönnek, akik visszaélnék a Jézus nevével, gondviselésről, keresztyén értékekről beszélnek. Megpróbálnak a nyáj bizalmába férkőzni. De csak az, aki az ajtón át megy át, él másokért. Az ilyen nem fut el, ha jön a farkas. Az ajtó mindenki számára nyitva, ha tisztességes szándékkal akar azon bemenni Istenhez és az Ő nyájához. Aki Jézust megkerülve akarja a nyáját, az hasonló ahhoz az emberhez, aki nem az ajtón, hanem a falon át akar bemászni a juhok aklába. Az ilyennek önző céljai vannak, tolvaj és rabló az – mondja Jézus.

„Én vagyok az ajtó...”, mondja Jézus, de vannak, akiknek ennél is több kell, ezért pótajtót állítanak elének. Vannak, akik állítják, hogy valóban Jézus az ajtó, *de* nem lehet megkerülni a *keresztség* tanát. Egyedül Jézus az ajtó – mondják, de ti nem helyesen értelmeztitek a keresztséget. Egyedül Jézus az ajtó, de nem gyermekkorban kell megkeresztelkedni és egyébként is teljesen alá kell merítkezni.

Egyedül Jézus az ajtó, *de újjá kell születned* és meg kell térned, testvér! Állj közénk, járáj velünk! Egyedül Jézus az ajtó, de nem nélkülünk!

Egyedül Jézus az ajtó, *de szükséged van egy helyes dogmatikára*. Ti csodának valljátok a Szentlélektől való fogantatást és a szűztől való születést. Egyedül Jézus az ajtó és a mi dogmatikánk – mondják.

Egyedül Jézus az ajtó *és a Biblia!*

Figyelitek, testvéreim, hogy milyen sokan mutogatnak egy másik ajtóra is Jézus mellett, holott Jézus azt mondja: „Én vagyok az ajtó...” A Biblia megértéséhez is Jézus az ajtó. Minden felekezet a Bibliára hivatkozik. Még az ördög is a Bibliára hivatkozott, amikor Jézust megkísértette a pusztában. Nyugodtan mondhatjuk, hogy az ördög bibliórát akart tartani Jézusnak. Verseket ragadott ki összefüggéseiből és tetszés szerint magyarázta azokat. És nem is tűnik az annyira hamis magyarázatnak. Íme a Biblia verse az ördög kezében, Vigyázatok és legyetek óvatosak. Jézus ezt mondja: „Én vagyok az ajtó...”, „Aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az, és rabló.”

Nem születésünk, szokásaink, hagyományaink, még csak nem is a sákramentumok tesznek bennünket a megváltott sereg tagjává, hanem egyedül az ajtó, Krisztus a Golgota keresztfáján. Egyébként sok út vezet ehhez az egyetlen ajtóhoz, nem is lebecsülendő mindaz, ami az ember figyelmét Krisztusra irányítja. De legyen bármennyi út is, ajtó csak egy van: Jézus Krisztus, és csak általa és vele mehetnek be a juhok aklába, Isten Anyaszentegyházába, s majd gyakor az angyalok és idvezült lelkek seregébe.

4. Áldott általmenetelt! A bázeli reformátusok évszázadok óta szilveszter napján, egészen éjfélig így köszöntik egymást: „Áldott általmenetelt!”, azaz az őszentendőből az újesztendőbe. Akit személyesen nem érnek el, azt telefonon keresik meg s kívánnak minden jót az ősi köszöntéssel. Az idő változásában, az esztendők egymásutániségében Jézus az ajtó. Az őszentendőből az újesztendőbe nem egy sötét, hideg kapualjon át megyünk, hanem azzal, aki így szól: „Én vagyok az ajtó...” Aki vele lép át az új évbe, annak nem kell félnie a holnaptól. Az ilyen ember jövőt lát maga előtt. Veszed magadnak a bátorságot, hogy átlépj ezen az ajtón, vagy elkerülve azt, más úton akarod magad becsempészni Isten országába? S ha, Isten őrizzen, ebben az évben örökre elmenne közülünk valaki, tudod-e, hogy számára is van egy áldott általmenetel és Krisztussal fog megérkezni az örök életbe?

Krisztus az egyetlen ajtó! Ha ezen az ajtón mész át, másként látod a világot s benne az embert, mert túl az ajtón a Jézus szemével látod az embereket. Gondolj csak azokra, akikkel nem jössz ki, nem vagy egy véleményen, akik számodra nem szimpatikusok. De amikor az ajtón át hozzájuk érkezel, akkor már tudsz így is imádkozni: „Uram, add, hogy tudjak szeretni azzal a szeretettel, amellyel megváltottad ezt a világot. Engedd, hogy amikor ezen az ajtón átmegyek és emberekkel találkozom, ismerjem fel végre, hogy az ember a Te örökkévaló atyai szeretetednek és iránta való mély vágyadnak az egyetlen tárgya.” Amikor átmész ezen az ajtón, megváltozik az emberekkel való bánásmódod, kapcsolatod és viszonyod. Ő már nem az ellenséged többé, akivel szemben védekezned kell. Ő már nem az, akit meg kell aláznod, hanem olyan valaki, aki felől hiszed, hogy hozzá is már megérkezett az Atya. Így fogod látni az embert, Isten gyermekeként és tulajdon testvéredként. Jézus az életed ajtaja, s csak rajta át érkezel meg Istenhez és az emberekhez. Legyen áldott a te általmeneteled. Úgy legyen! Ámen.

Én vagyok a jó pásztor

Alapige: János 10,11–14,27
Bibliolvasás: Zsoltárok 23

1. **Én vagyok a jó pásztor.** Az őskeresztyén egyházban nem voltak mai értelemben vett pásztorok. Jézus csak önmagát nevezte pásztornak, és a gyülekezetek is csak Őt tekintették annak. Akkor még senki sem viselte a pásztor nevet azzal a tartalommal, ahogy később az egyháztörténelem folyamán bevett gyakorlat lett, amikor a pap, mint a gyülekezet pásztorja egy kézben tartotta a lelkigondozás, az igehirdetés és a kormányzás funkcióit. Ezzel a tartalommal azonban csak Jézust illette meg a cím, „aki egyedül a lelkek pásztorja és felvigyázója”, aki egyedül „a főpásztor”. Az Efézusi levélben a tisztaság felsorolásában a pásztornak konkrétan meghatározott feladata a lelkigondozás volt. A pásztor sem nem prédikált, sem nem vezette a nyáját.

Jézus Krisztus ma negyedszer mutatkozik be a gyülekezetnek, egyetlen jó pásztorként. Korának lenézett és megvetett pásztoraihoz való közelsége, valamint áldozatos nagypénteki halála egyértelművé teszi, hogy Ő nem az a pásztor, akinek „*vesszejétől és botjától*” félni kell. Ez a pásztor nem az a jó pásztor, aki a *hálószerobák faláról* tekint le szép, nemes arcvonásaival, finom ujjával, ahogy egyesek márványba faragták, kisbárányal a karján. Ez a jó pásztor nem egy nyájás, bájos, elpuhult férfi, akivel az ember csak elővigyázatosan fogna kezét, nehogy túlságosan is fájjon neki a férfias kézszorítás. Én teljesen másnak látom ezt a pászort, kemény férfinak, aki engem is felemel, hordoz és két erős karjába zár. Számomra ez a jó pásztor a *határtalan gondoskodás* megtestesítője. Ez a pásztor *maga a szeretet*, de nem olyan, mely feltételhez van kötve: „Ha ezt megteszed, szeretlek.” A jó pásztor szeretete olyan, mint az édesanya feltétel nélküli szeretete gyermeke iránt. Ő sem mondja, hogy „Csak akkor szeretlek, ha...”

a) Ez a jó pásztor erős és hatalmas, én pedig az ő gyenge, félnék és bátoratlan *juha vagyok*. Magadra ismersz a jó pásztor félnék juhában? Szomorú, hogy gyakran kell letagadnunk gyengeségünket és gyávaságunkat. Megvallom őszintén, hogy valahányszor erre a szószerke feljövök, bátornak és bölcsnek igyekszem tűnni. Bizonyítanom kell, hogy felkészültem, valamit tudok is, kedvesen és barátságosan kell szólnom, és győzködnöm kell, hogy okos vagyok, különben senki sem hallgatna rám. De a valóság egészen más. Mindig nagyon félek feljönni a szószerke, ugyanis ilyenkor nem az erősség, hanem a gyöngeség lesz úrrá felettem. Ennek a gyenge és bátoratlan juhának egy erős pásztorra van szüksége. Amikor nem úgy hiszek, ahogy hinnem kellene, nem úgy bí-

zom, ahogy bíznom kellene, amikor nem vagyok olyan tiszta, amilyen tisztának kellene lennem, akkor szorongok. Ezt a szorongást nem tudom, talán nem is akarom megnevezni, de szentül hiszem, hogy nekem olyan jó pásztorom van, aki gondoskodik rólam, ott áll mellettem és hordoz engem. Sokszor képtelen vagyok arra, hogy járjak, s a következő lépést megtegyem. Ilyenkor éneklek tiszta szívemből:

„Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem,
hogy nélküled én járni nem tudok...”

Bizonyára nagyon romantikus az, amit mondok, de a jó pásztor képe egy nagy, belső nyugalmat áraszt felém. Ez a kép arról beszél, hogy Isten nem egy távoli, hanem egy, a Jézus Krisztusban közel jött Isten, aki ígérete szerint feltétel nélkül olyan jó hozzám, mint a jó pásztor.

b) *Ő nem olyan, mint a béres.* A béres egyik legkirívóbb vonása, hogy tudatosan vagy tudat alatt, a pásztor helyébe emeli magát. A béres pásztori szolgálatát nem a rábízottak érdekében, hanem saját érdekében végzi, a nyájért nem hajlandó meghalni, hanem fordítva, a nyáj pusztuljon el érte. A béres nem keresi az elveszettet, de szívesen kormányoz. A szektavezérek sem különbek, követőiket kifosztják, függőségbe taszítják, istenként tiszteltetik magukat és megjátszódják az élet és halál urát. A béres felismerésében csak az egyetlen jó pásztor lehet segítségünkre. Magános emberként nem ismerem fel a bérest és ellenállni is képtelen vagyok neki. De „ahol ketten vagy hárman egybe gyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” – mondja Jézus. Más szóval: csak a gyülekezet, mint Krisztus teste képes felismerni a bérest.

2. **A jó pásztor életét adja a juhokért.** Ebben a rövid bibliai szakaszban öt alkalommal olvassuk, hogy a jó pásztor életét adja a juhokért. Izráel gonosz pásztorai „önmagukat legeltették” A Római Birodalom császárai bár pásztoroknak hívták magukat, béresként viselkedtek. Míg az Ezékiel említette pásztorok közömbösek voltak a nyáj iránt és elfelejtkeztek arról, hogy annak javát kell hogy szolgálják, addig a császárok erőszakosak voltak, kihasználták és pusztították a nyájat.

A zsidó Henrik Goldschmidtet még ma is Lengyelország Pestalozzijának nevezik. Orvos és nevelő volt a Varsó egyik árvaházában, beteg kisgyermekek között. Akkora tekintélye volt, hogy még a zsidó üldöztetések idején sem merték zaklatni a megszálló német csapatok. Később azonban azt követelték tőle, hogy adja ki a 66 beteg gyermeket, akiket szűkös körülmények között is hűsége sen ápol. Amikor a gyermekekért jöttek, így nyugtatta őket: „Én is veletek megyek, és akkor elhihetitek, hogy semmi bajotok nem eshet.” Ő ment elől, a legkisebbet ölében vitte, egy másiknak a kezét fogta, s utána a 64 gyermek. Gyermekdalokat énekeltek, s így mentek a gázkamrákba, ahol mindannyian meghaltak. Ilyen a jó pásztor! A jó pásztor még az elpusztultak sorsa iránt sem közömbös. Ámós prófétánál olvassuk, hogy a jó pásztor még akkor is harcol az oroszlánnal, amikor már „az oroszlán szájából csak a két lábszárt menti meg vagy a fül hegyét”

Ez a te jó pásztorod! Meghalt érte, hogy életben maradhassál, és hogy higgy irántad való szeretetében. *Jézus halálosan szeret téged!*

Kolbe atya, a lengyel katolikus egyház papja hadifoglyok megtizedelésénél volt jelen. A melléte állóban, akire a tízes szám esett, felismert egy sokgyermekes édesapát. Ekkor helyet cserélt ezzel az emberrel. Ott halt meg, hogy megmentse ezt az apát. Biztos vagyok benne, hogy ez az édesapa egy életen át nem felejtette el sem az arcát, sem a nevét annak, aki a saját életét áldozta fel érte.

3. **Az én juhaim hallják az én szómat,** azaz ismerik a hangomat. A nyájnak az a képessége is adatott, hogy felismerje a pásztorának hangját, akit gyakran hall, egyesek éppen születésüktől fogva. Sok hang van ezen a világon, minket hívogató hangok: add

nekem az erődöt, idődet, tehetségedet, szavazatodat, bizalmadat. Én akarlak téged vezetni, s meglásd, jó dolgod lesz! Sok ilyen „jó pásztor” szólít meg bennünket, de nem biztos, hogy mindig jót akarnak. Néha sok időbe kerül, míg a jó pásztor meg tudja különböztetni a hamistól, aki tolakodó, ostoba, mint egy-egy reklám. De még ezek az ártatlanabbak. A legveszélyesebbek azok, akiket sehová sem tudsz besorolni, sem a jók, sem a rosszak közé. Hogyan tudod megkülönböztetni a Jézus hangját mások hangjától? Tudod, a jó pásztor szava nyomán valami nagy, belső nyugalom támad a szívedben. Aki sohasem élvezte a szülői otthon nyugalomát, de még a házasságban sem, az az élet egyik legfontosabb ajándékát nélkülözte. Hogy mit jelent a jó pásztor szava nyomán támadt nyugalom, csak akkor tudod meg, ha összeveted a nyugalom és a biztonság fogalmát. A nyugalom belülről jön, a biztonság kívülről. A nyugalom bizalomra épül, a biztonság fegyverre, erős falakra, szerződésekre, pénzre. A nyugalom vagy teljes, vagy nincs! A biztonság sosem teljes. A nyugalom bátorság, a biztonságot félelem kíséri. A jó pásztor hangja, ha felismered, nyugalommal tölti be a lelked. Meghallod és felismered az Ő hangját? Két nyáj közeledett egymáshoz, s én ijedten néztem, hogy mindjárt összekeverednek. Arra gondoltam, hogy nagy baj származhat abból, ha ez a két nyáj összekeveredik, hiszen többé nem lehet őket pontosan különválasztani. Eközben a pásztorok nyugodtan társalogtak. Amikor elbúcsúztak egymástól, akkor az egyik balra ment, a másik jobbra, meglehetősen távol a nyájtól, s azután mindkét irányból el kezdték hívogatni a saját juhaikat. Nem sokáig tartott, s a két nyáj ismét külön legelt. Szóhoz sem tudtam jutni a meglepetéstől. Amikor azt kérdeztem az ismerős pászortól, hogy ez hogyan lehetséges, ezt mondta: „Nagyon egyszerű. A mi juhaink ismerik a mi hangunkat és csak a mi hangunkra hallgatnak.” Te ismered-e jó pásztorod hangját s csak arra hallgatsz-e?

4. „...és én ismerem őket”. Azt mondja neked a jó pásztor, hogy ismer téged. Ha másvalaki mondja, bizonyára megijedsz. Valóban mit éreznél, ha jól belenéznek a szemedbe és azt mondanám, hogy ismerlek téged? Jézus valóban ismer téged és mindent tud rólad. Olyan jó, hogy van valaki, aki előtt levehetem álarcomat, görcsös elszántságomat pedig, hogy eltitkolt egyéniségemet megőrizzem, feladhatom. Másfelől viszont ott van a félelem a szívemben: mi lesz ha megtudják, hogy ki vagyok? Én például nagyon sokszor hálás vagyok azért, hogy az emberek nem is sejtik, hogy valóban ki vagyok. De ahogy telik az idő, egyre inkább érzem, hogy mekkora szakadékot jelent ez az életemben. „Csak egy napig lennék az, aki vagyok” – szoktuk mondani. Hát ilyen mély ez a szakadék! És akkor jön Jézus és azt mondja nekem: ismerlek téged. Mi nem ismerjük egymást. Naivitás arra gondolni, hogy ezen lehet változtatni. Sok szülő arról álmodik, hogy mivel olyan szépen, becsületesen, hűségesen nevelte gyermekét és jól bánt vele, pontosan fogja tudni, hogy kicsoda a gyermeke, és az is fogja tudni, hogy kik az ő szülei. Sajnos nem így van. Lehet akármilyen álomszép a kapcsolatom a gyermekemmel, mégis naponta kell megtapasztalnom, hogy mennyire nehéz belemélni a lelkébe. Ő sem lát bele az én szívembe. Pedig milyen szép lenne kimondani: „Ismerlek fiam!” és hallani: „Ismerlek édesapám!” Épp ily naiv dolog azt állítani, hogy a házastársak is jól ismerik egymást. Milyen jó lenne, ha a feleségem többet tudna rólam, s én is tisztában lennék gondoljaival, vágyaival, félelmeivel. Különös, de éppen akkor vesszük észre, hogy mennyire nem ismerjük egymást, amikor a legtöbbit beszélgetünk egymással. Így van ez a barátok között is, sőt még rosszabbul.

Aki ismer engem, hatalmas van felettem és rendszeresen vissza is élhet ezzel a hatalommal. Ez az oka szerepjátásunknak, színészkedésünknek. Jól játszunk, nagyon megtanultuk a szerepünket. És most hirtelen odaáll elődbe a jó pásztor és azt mondja: ismerlek téged! Átlátok rajtad! Ijesztő, nem? De egy biztos: Ő ezt az ismeretet nem ellem, hanem javamra fordítja. A Jákób kútjánál találkozik Jézus a samáriai asszonnyal,

aki igazi „túlélési programmal kísérletezik” Igyekszik eltitkolni, hogy ő kicsoda. Ezért csak olyankor megy a kútra vízért, amikor néptelen az utca, a legnagyobb déli hőség idején. Azt mondja neki Jézus: „Menj el, hívd a férjedet és jöjj ide.” Erre azt válaszolja, hogy nincs férje. Jézus ekkor így szól: „Jól mondod, hogy nincs férjed, mert őt férjed volt, és e mostani nem férjed!” Tudod mi történt ekkor? Otthagytta a vedret a kútnál és elszaladt, nem csak azért, hogy megkérdezze: „Nem ez-é a Krisztus?”, és nem csak azért, hogy ámuldozva mesélje, hogy „Mindent megmondott nekem, amit cselekedtem”, hanem azért is, mert ahol és amikor az emberek őt felismerték és átláttak rajta, leköpték, elfordultak tőle, megfenyegették, megalázták vagy kihasználták. De most Jézus áll vele szemben és azt mondja neki: tudom ki vagy, nem haragszom rád, szeretlek téged. Ez a különbség, ha Jézus az életem jó pásztora s nem valaki más.

5. Légy jó pásztor! Erre hív el Jézus. Vedd át a Krisztus szerepét, s légy jó pásztor! Különbözik e világ eltévedt juhait – akiknek egyébként e világ idegen legelőin nem is megy rosszul, látszólag semmit sem nélkülöznek, de nem tartoznak a Krisztus nyájához, pedig Jézusnak annyira hiányoznak – miként bízhatnánk a jó pásztor Jézusban, aki életét adta az Ő nyájáért? Az a tény, hogy neked már van jó pásztorod, ne csak lelkesítsen, hanem ösztönözzön is arra, hogy magad is jó pásztor légy! Légy bizalomra méltó és bízzál másokban! Gond, hogy sokszor túl hivatalosan viselkedünk egymással, és a legelső, ami eszünkbe jut, amikor valakivel találkozunk: hogyan húzhatnánk hasznot belőle? Jézus pont ellenkezőleg gondolkodik, amikor veled találkozik: mit tehetek érted? Az életemet már nem kell másokért feláldoznom, de azért maradhatok hű, s ígéreteimet megtarthatom. Szeretném, ha bíznanak bennem az emberek, mert ma ez hiányzik a legjobban. Örök életet senkinek sem adhatok, de élhetek az örökkévalóság hitében úgy, hogy az emberek általam kapjanak kedvet Isten ajándékainak elfogadására.

Sokan élnek közöttünk, akik idős koruk dacára is még mindig a földiekre és nem a mennyiekre koncentrálnak, akik még mindig önmagukért, saját dicsőségükért, jogaikért, pénzükért, tekintélyükért harcolnak, mintha nem tudnák, hogy a célban úgy is mindent megkapunk. Semmit sem viszünk magunkkal, s minden a miénk lesz. Mi lenne, ha, ahogy telnek az évek, egyre nagyvonalúbbak lennénk, egyre adakozóbbak és egyre kisebb feszültségben élnénk szereteteinkkel? Mi lenne, ha a fiatal nemzedék észrevenné rajtunk, hogy célirányosan élünk, hogy egyetlen célra tekintünk? Bizonyára érdeklődnenek e cél felől, mely annyira elbűvöl, s mi elmondhatnánk nekik egy-két dolgot az örök életről. Képtelenek vagyunk egymás szívére beszélni, de tudunk szívből beszélni! Hogyan ismerhetné meg a világ az egyetlen jó pásztor, ha hallgatunk felőle? Ő legyen a te eszményképed, és kérjed, hogy Isten az Ő Szentlelkével formáljon, alakítson téged szerinte való jó pástorrá. Ámen.

Én vagyok a feltámadás és az élet

Alapige: János 11,25

Bibliaolvasás: 1Korinthus 15,19–20

1. Földhöz ragadt tervek. Vannak terveid, eget és földet átívelő terveid? Hosszú távra is szoktál tervezni? Egy idős lelkipásztor és egy fiatal egyetemista között a következő párbeszéd zajlott le:

- Mik a terveid?
- Szeretném gyorsan befejezni jogi tanulmányaimat.
- És azután?
- Megházasodni, családot alapítani és egy jól menő ügyvédi irodát nyitni.

– És azután?

– Hát, hogy az igazat mondjam, szeretnék rövid idő alatt sok pénzt keresni, korán nyugdíjba menni és azután a világot bejárni. Mindig is ez volt a vágyam.

– És azután? – kérdezte az öreg most már kisé türelmetlenül.

– Nincs több vágyam.

Egy picit szánakozva nézett rá az öreg, majd ezt mondta:

– Ifjú barátom, a terveid szépek, de nagyon földhöz ragadtak és maximum 80 évre szólanak. Ennél hosszabb távra kell tervezni. Olyan terveket kell szőni, melyekben ott van az Isten és az örökkévalóság is.

Te is csak a földi életre tervezel? Halálod utánra nincsenek terveid? Te is azt mondd, hogy ennél több vágyad nincs? Csak egy szép, boldog öregkort tervezel, egészségben és sok örömben szeretted között? Csak ennyit tervezel? Ugye te is hiszed, hogy van élet a halál után? Az utóbbi időkben egyre több könyv jelenik meg ilyen címmel: Élet a halál után. Olyan emberekről olvasunk benne, akik a klinikai halál állapotából visszatértek az életbe. Ezek a könyvek tudományosan akarják bizonyítani, hogy milyen az élet és hogyan néz az ki a halál után. Ezek a könyvek is azt igazolják, hogy azok a materialista kijelentések, hogy a halállal mindennek vége, nem állják meg a helyüket. Valójában a halállal nincs mindennek vége, sőt a keresztyén ember számára még csak akkor kezdődik igazán. Jézus is meghalt, nem tért ki az emberi élet utolsó nagy realitása elől. El is temettetett. Betört a halál birodalmába, és a halállal vívott küzdelemből győztesen került ki. Ő az élet és a halál ura! Ő maga a feltámadás! Aki benne hisz, annak beteljesül az élete. Az élet teljességét nem az esztendők száma adja. Egy gazdag ember gyönyörű villát épített magának, majd beköltözött álmai házába. De az élet mulandóságának fájdalmas gondolatától nem tudott szabadulni. De jó lenne legalább 300 évig így élni – gondolta. Egyáltalán kibírnánk egy ilyen hosszú életet? Vajon e vágy mögött nem az a hamis következtetés húzódik meg, hogy élet teljességét az esztendők száma adja? Isten nem így tervezte meg az emberi életet. Három lépcsőfokban tervezte Isten azt, s e három együtt adja a teljességet. Az első lépcsőfok a *testi élet*. Édesanyánk megszült, s így jöttünk a világra. Isten nagy csodája és ajándéka ez. De mert az ember bűnben fogantatott és született, és nem tud nem vétkezni, megújulásra van szüksége. Ezt a második lépcsőfokot nevezzük *lelki életnek*. Az újjászületés által a földi ember Isten gyermekévé lesz. A harmadik lépcsőfok pedig az *örök élet*. Egy új világban, a feltámadás által teljesedik be az élet. E három együtt adja az élet teljességét. Erről beszél Jézus, amikor így mutatkozik be a gyülekezetnek: „Én vagyok a feltámadás és az élet, és aki hisz énbennem, annak örök élete van.”

2. **Az élő halottak feltámadása.** Azt mondja Jézus, hogy aki Őbenne hisz, annak örök élete van. Bízunk benne, mert csak ebben a bizalmi viszonyban élhetjük meg az Ő jelenlétét és nyerhetjük el az örök életet. A kulcsa mindennek az, amit Jézus mondott Mártának: „Én vagyok a feltámadás és az élet...” Mit jelent ez? Azt, hogy aki nem hisz benne, még ha él is, halott. Még mielőtt Jézus kiment volna a Lázár sírjához, már befújta vele a halál szele az élők irányából. Ő azért jött, hogy ezeket az élő halottakat is feltámassza. Jézus számára mi, élők jelentjük a legnagyobb gondot, akik makkegészségesen, tüdőgyulladás, fehérvérűség stb. nélkül futkorászunk az életben. A Jézus szemében viszont hit nélkül és az örök élet reménye nélkül máris élő halottak vagyunk. Félelmetes, még kimondani is nehéz. Márta sem hitte azt, amit Jézus mondott. Ezért mondja: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg az én testvérem.” Most már késő! Nemde mi is csak addig reménykedünk, amíg van miben? Panasz és vád csendül ki Márta minden szavából. Mi is tudjuk, hogy a halált nem kerülhetjük el. A Biblia is erről ír. De miért kell ennek éppen most megtörténnie? – kérdezzük mi is, ha valakink meghal.

Azt mondja Márta: „Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon.” De ez egy olyan távoli és halvány vigasz, melyet szinte nem érdemes megszívlelni. Mi hasznomból, ha Lázár csak a feltámadáskor fog feltámadni? – kérdezhetné Márta.

Az első, melyet szereteteink halála kivált belőlünk, a kétségbeesett, néma vád. Miért halt meg? Miért ilyen hamar? Miért pont így? Márta is így panaszkodik: „Uram, ha te itt lettél volna...” Ezzel a szemrehányással, sokszor önmagunk vádolásával reagálunk, ha valakink meghal. Ha hamarabb vittük volna az orvoshoz, talán... Ha idejében észrevetjük volna, akkor... Ha a mentő hamarabb érkezett volna... Ha vele maradtam volna, talán nem történt volna meg. Ugye magadra ismersz? A halállal szembeni tehetetlenségünk bizonyítéka ez.

De sokszor a felháborodás hangját sem tudjuk elnyomni: az nem lehet, hogy a barátom halott! Ez nem történhetett meg! A reménység is hallatja szavát: Még most is segíhetne Isten! Márta is hasonlókat mond: „De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől megadja neked az Isten.” És Jézus válaszol: „Feltámad a te testvéred.” „Tudom, hogy feltámad, a feltámadáskor...” – válaszol Márta.

a) *Tudom.* Tudom, de nem biztos, hogy hiszem. Ma is sokan mondják azt, amit Márta. Tudom, hogy a halál után nincs mindennek vége. Kell legyen tovább! Márta is tudta. Az ő életében a hitoktatás nagyon eredményes volt. De a tudás nem vigasztalás. Amit tud, az ismerős, régi bizalomgerjesztő szavakban jelentkezik, melyek egész életében végigkísérték, épp úgy, mint bennünket. Milyen üresen csengenek ezek a szavak. Nem a tudás, az ismeret találja meg az utat a szívhez. Nem elég egy konfirmandus tudásszintje, hitre van szükség, az visz tovább. Nem elég tudni, hogy egy nap meg fogok halni, és nem elég tudni, hogy a halál után is van élet, hinni kell!

b) *Hiszed-e ezt?* Az elveszett örök életet szerezte vissza Jézus. Világos és egyértelmű kérdésre hasonló választ vár az Úr. Hiszed-e azt, hogy én neked is örök életet adhatok? Most már minden ha és de nélkül válaszol Márta: „Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, aki e világra jövendő.” Ez már nem betanult szöveg, hanem az élet átadása annak, aki maga az élet, határátlépés a halálból Jézus életterébe. Sőt még ennél is több, feltámadás a halálból. És ehhez semmi más nem szükséges, mint teljes bizalommal elfogadni, amit Jézus mond: „Én vagyok a feltámadás és az élet...” Márta igazi születésnapja ez a nap, ez az ő feltámadásának napja. Te hiszed-e ezt? Hiszed, hogy aki Jézushoz tartozik, már most átül a halál padsoraiból az élet padsoraiba? Hiszed-e, hogy csak félig igaz az, hogy az életben a halál kezében vagyunk, a teljes igazság másként hangzik: még a halálban is az élet kezében vagyunk? Hiszed-e, hogy a halálban hazamegy az ember az ő mennyei Atyjához, és mindörökké Istennél lesz? Tudod-e Mártával mondani: „Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy az örök élet!” Aki Jézusra bízva az életét, az megtapasztalja, hogy még a halál és a gyász sötét völgyében is őt az Élet hordozza.

c) *Vándoroknak ingyen.* Márták! Amire vágytok, amiben reménykedtek, csak Nála található: a jövőt, a földi életből az örökkévalóságba átívelő életet. Erről az életről pedig nem egy távoli holnapban kell döntenie, a feltámadáskor, vagy az utolsó napon, hanem itt és most. Ami minket keresztyéneket a nem keresztyénektől megkülönböztet az nem az, hogy nekünk könnyebb és jobb, hiszen mindannyian ugyanabban a konfliktushelyzetben vergődünk. Ami megkülönböztet az, hogy életem vándorútján én örömmel megyek a cél felé. Egy alkalommal vándorok mentek az úton. Hideg volt, esett az eső, órák óta gyalogoltak és éhesen voltak. Ez a vándorlás velejárója. De egyszer csak a két vándor egyike elkezdett kacagni és ujjongani, hátizsákját többször is a levegőbe dobta. Megütköződve kérdezte a másik, hogy mi történt? Egyszerű, hangzott a válasz. Ezen az útszéli táblán ez áll: 2000 méterre vendégfogadó, meleg konyha, meleg

szoba s mindez a vándoroknak ingyen. Ez az öröm az, ami megkülönböztet. Alapjában véve mindkét vándor ugyanabban a helyzetben volt. Még mindig hegynek felfelé mentek, még esett, lábukon véraláfutás volt, éhesek voltak, átáztak és nehéz volt a csomag. De amikor az egyik el kezdett kacagni, ragyogni és reménykedni, akkor ez nyomban áterjedt a másikra is. Ő is a levegőbe dobta a hátizsákját, s így mentek örömmel, míg megérkeztek. A reménység, az örökkévalóság hite megváltoztatja hangulatunkat életünk vándorútján. Szomorú vagyok, ha keresztyén embereken az örökkévalóság legcsekélyebb jelét sem látom. Hogy lehet úgy élni, hogy rajtunk az örök élet reménységének legcsekélyebb jele sem látszik? Attól félek, hogy még a keresztyének sem örvendenek a rájuk váró örök életnek, és azért nem beszélnek róla, mert közöttük sem egyértelmű, hogy mi jön e földi élet után. Ugyanis az örökkévalóságot megelőzi az utolsó ítélet.

3. Felemelt fővel várom Őt az égből. A halál közeledtével sokan törekednek arra, hogy igaz emberek legyenek, hogy saját erőből megigazuljanak, ugyanis Isten előtt üres kézzel hogyan állhatna meg az ember? Ugye milyen szépen, kegyesen hangzik? Jön az örök élet, melyet megelőz az utolsó ítélet, s tennem kell nekem is valamit, hogy megállhassak a számonkérés idején, hogy azután átmehessek az örök életbe. Honnan ez a félelem, mely így beárnyékolja a feltámadás hitének szépségét? A gazdag ember és Lázár történetében éppen erről olvasunk. Ha már nincs átjárás a menny és a pokol között, sőt áthidalhatatlan szakadék tátong e kettő között, akkor „tudod Ábrahám” – mondja a gazdag ember: „Őt testvérem van, bocsásd el Lázárt az én atyámnak házába, hogy megintse őket, hogy nehogy ők is e győtrelemnek helyére jussanak.” Ábrahám megtagadja a kérést, hiszen nekik van Mózesük és prófétáik, azokra hallgassanak. Ha azok sem segítenek, ő sem – mondja Ábrahám. A pokolból nincs tovább, az elszakadás végérvényes. Sok embert ismerek, akik egyfelől ragyogó arccal vallják, hogy számukra minden Jézus, otthonuk a menny és egy szerető Atyához fognak megérkezni, de ha közelebb kerülünk ezekhez a hitvalló emberekhez, azonnal rádöbbenünk arra, hogy mekkora a félelem a szívükben. Vajon elég a hitem és kirtatok mindvégig a hitben? Valóban megúszom az ítélet napján a bűneimet? Ez az oka annak, hogy az emberekből hiányzik az örök élet feletti öröm.

Emlékszem, egy német kisvárosban, ahol gyakran prédikáltam, az oltár fölött egy hatalmas freskó két mezejében a menny és a pokol volt megjelenítve, a menny színpompás képekben, sok fényvel, az örök kárhozat pedig ijesztő motívumokkal, sötét, tompa színekkel. Mindig azt kérdeztem magamtól, valahányszor erre a freskóra tekintettem: mi történik azzal a gyülekezettel, mely minden vasárnap ott ül a pokol és a mennyország képe előtt? Félni fog ez a gyülekezet? Nem fogják magukat az öt balga szűzhöz hasonlítani, akik kívül rekedtek az ajtón, s már hiába dörömböltek? A kérdés kulcsát én ebben az igében látom: „Mert más fundamentumot senki sem vetett azon kívül, amely vetetett Jézus Krisztusban. Ha pedig valaki aranyat, ezüstöt, drágakövet, fát, szénát, pozdorját épít erre a fundamentumra... azt a tűz próbálja meg.” Én nagyon remélem, hogy az előbbi fogom cselekedni, s hiszem, hogy azon a fundamentumon, amelyet Krisztus vetett, az örökkévalót megtalálom. Szeretném, ha az életemből meglátszana, hogy én erre a fundamentumra *már ma* aranyat, ezüstöt és drágakövet építék. Majd a tűz megmutatja. De ha mégis valakinek a munkája megégne, ő maga azonban megmenekül, mint egy tűzön keresztül. Lesz egy ítélet, de *nem egy tetteink szerinti, hanem egy tetteink feletti*. Nem én ítéltetem el, hanem a gonosz cselekedeteim. Jézus nem engem, hanem tetteimet ítéli meg. Ez történik az utolsó ítéletkor. A tettes a tetteitől különválasztatik. Tűzben égnek meg a tetteim, de én megmaradok. Bizonyára nagyon fájdalmas procedúra lesz, amikor Isten tisztára mos a Krisztus vére által, s úgy fogok ott állni előtte, mint egykor, amikor megteremttem. Ez a Fazakas Sándor is gyengeségeitől, bűneitől megtisztítva fog örök

életet élni. Ezért te se félj, hanem higgy abban, amit Jézus e mostani bemutatkozása alkalmából mond: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, örökké él.” Az ítélettől való félelem nem a kegyesség, hanem a kicsinyhitűség jele. A szeretetben nincs félelem, mert a teljes szeretet kiűzi a félelmet. Azért nem szabad félni, mert „ha hitetlenkedünk is, Ő hű marad, Ő önmagát meg nem tagadja” Nem félek az ítélettől! A Heidelbergi Káté 52. kérdése így hangzik: „Miféle vigasztalásod van abból, hogy Krisztus ismét eljön ítélni eleveneket és holtakat?” A válasz: emelt fővel várom Őt az égből; Ő érettem előbb odaállt Isten ítélőszéke elé; rólam minden kárhozzátást elvett és a mennyei örömbe és dicsőségbe magához vesz.

Hát ezért nem kell félni az ítélettől. Örvendek az örök életnek, s arra nézek, hogy milyen változtatásokat szeretne látni Isten az életemben, és nem vitatom, hogy az én üdvösségem készen van. Örvendjete ti is! Feltámadunk és örökké élünk, ingyen, kegyelemből, hit által. Ámen.

Én vagyok az út, az igazság és az élet

Alapige: János 14,6

Bibliailvasás: Zsoltárok 25,1–4

Közvetlenül halála előtt mondja Jézus ezeket a szavakat. Nem véletlen ez az időpont. Akkor mondja Jézus, hogy én vagyok az út, amikor földi életútjának a végére érkezett, melyen a kereszt az utolsó állomás. Az a vég, ahol a halál vár rá. Ekkor mondja Jézus, a szenvedéssel tele út végén, hogy Ő az út, mely az égből a földre, s a földről a mennybe vezet. Bár bűneink és könnyeink tengere választ el az Istentől, mégis érvényes, amit Jézus mond, hogy Ő az út, és éppen azért, hogy földi útjának végére érkezett, van nekünk is utunk Istenhez.

A hazugságok előestéjén mondja Jézus, hogy én vagyok az igazság, akkor, amikor a hazugság diadalmaskodik az igazság felett, olyan sötétség, amilyen sötétség még a földön nem diadalmaskodott. A közmondás szerint a hazug embert hamar utoléri. Sajnos ez nem mindig igaz. A hazugság néha lassan jár és messze ér. De itt és most lelepleződik a hazugság. Amikor Krisztus a kereszthalálának árnyékában azt mondja, hogy Ő az igazság, a hazugság örökre lelepleződik!

Én vagyok az élet, és Krisztus másnap már halott, ott fekszik a sírban. S mégis azt mondja, hogy Ő az élet. Amit akkor mondott, az ma is érvényes, még akkor is, ha arat a halál, s a halál fuvallata tölti be a világot. Ő az élet. Hiszed-e ezt?

1. **Én vagyok az út.** Mit jelent az út és mit érzel, amikor végre találsz egy utat? Ha egy repülőgép kényszerleszállást hajtana végre az őserdő egyik tisztásán, az utasoknak napokig kellene vergődniük a vadonban hatalmas fák, indák, mérges bogarak és vadállatok között, míg végre találnak egy utat, mely visszavezet a civilizációba. Mit jelent számodra a megtalált út? Volt úgy, hogy egy nagy városban kerestem egy utcát, s nem találtam. Letettem az autót, s gyalog indultam megkeresni. Végül már azt sem tudtam, hogy hol hagytam a kocsimat. Egyszer csak felnéztem, és az utcátáblán azt a nevet láttam, melyet órákon át kerestem. Mit érezhet ilyenkor az ember? Vannak hatalmas területek, melyeken egyetlen út sem vezet át. Olyan elveszettnek érzi magát ott az ember. Veszélyes ilyen helyen az élet. Az első szolgálati helyünk Szövérd, távol volt minden főútvonaltól, igazán még kivezető útja sem volt, hiszen egy csúzlira való kavicsot sem lehetett akkor találni a jó 5 km-es úton. 5 év múlva egy olyan szomszéd gyülekezetbe költöztünk, melyen nemzetközi út haladt át, és az első éjszakán az örömtől, hogy utunk van, még aludni sem tudtunk. Az út mellett nagyobb a reménység, hiszen az út valahová ve-

zet, oda, ahol emberek élnek. Ott segíthetnek, ha bajban vagyok, ott nem leszek egyedül és nem leszek elveszett. Az út a bizonytalanságban biztonságot jelent.

Vajon milyen útra gondolt Jézus, amikor ezt mondta: „Én vagyok az út...” Mindekelőbb arra az útra, melyről oly sokat olvasunk az Ószövetségben: „...ne térjétek se jobbra, se balra. Mindig azon az úton járjatok, amelyet az Úr, a ti Istenetek parancsolt néktek.” A Zsoltárokból ezt olvassuk: „Taníts meg engem a te útradra, oh Uram!” Mindig is nagy kérdés volt a választott nép számára, hogy merre menjen, kihez forduljon, hol keressen helyes irányt. Amikor Jézus azt mondja, hogy Ő az út, ezekre a kérdésekre válaszol. Ha utána megyünk, jó irányba haladunk és megtaláljuk az életet. Egyedül Jézus az út. Szenvedésében, halálában és feltámadásában visszavezetett az Atyához. Így Ő maga az út az Atyához. Az Ószövetség sokkal kevesebbet beszél a mi Istenhez vezető útjainkról, mint az Ő felénk vezető útjairól. Amikor a próféták ismételték arról beszélnek, hogy utat kell készíteni Istennek, akkor nem arra az útra gondolnak, melyen nekünk kell Istenhez mennünk, hanem arra az útra, amelyen az Isten jön hozzánk. Egyengessétek az Istennek útjait, mert Ő el fog jönni – olvassuk gyakran a Bibliában. És amikor Isten eljött Jézusban, akkor Tőle halljuk: Én vagyok az út, melyről a próféták évszázadokon át beszéltek. Én bennem jött hozzátok az Isten! Nálam keressétek az útírányt, ha helyes irányba akartok menni. Bennem jött el hozzátok az Isten. Én vagyok az út, melyen hozzátok érkezett az igazság és az élet. Nem azt mondja Jézus, hogy én megmutatom néktek az utat, hanem azt mondja, hogy én vagyok az. S ez nagy különbség. Ő nem azt mondja, hogy erre vagy arra menj, hanem azt mondja: „Jer és kövess engem!” Hadd szemléltessem ezt egy megtörtént esettel. Rheinében egy utcát kerestünk, s valakit megszólítottunk, hogy segítsen. A következőket mondta: tessék menni előre, aztán az első utca balra, abból a második jobbra, ott majd megérkezik egy térre, s a templom mögötti utcából a harmadik balra, majd abból az első jobbra az, amelyet keres. Természetesen, hogy nem találtam meg a keresett utcát, sőt még jobban eltévedtem. De ekkor jött egy öreg úr, aki azt mondta: jöjjön velem, én megmutatom, magával megyek. Így már más!

Jézus nem tanácsot ad útkereséseink közepette, nem távolról mutatja meg az utat, hanem kézen fog és vezet, velünk jön, megerősít, oltalmaz, s naponta újból adja önmagát, a helyes utat. Ő nem csak mond valamit nekünk erről az útról, de Ő maga az út, mely az életre vezet. Ő nem azt akarja, hogy törvényi szabályozásokba gabalyodva kövessük Őt, hanem azt akarja, hogy a kezét fogva járjunk. Ilyen egyetlen világvallásban sincs. Jézus, maga az emberré lett Isten jön velem. Amikor azt mondja, hogy én vagyok az út, akkor Ő nem egy útról beszél, hanem az útról, az egyetlenről. Nem mellette vezet el az Isten közelségébe vezető út. Aki Jézust figyelmen kívül hagyja, annak csak sejtelsei lehetnek Isten valóságáról. Ő egyedül az út, melyen Isten jön felénk.

Amikor minden útnak vége és teljesen elveszetteknek hisszük magunkat, Ő utat mutat. Nála mindig van *kiút*. A második világháború idején az orosz fogságban elviselhetetlen körülmények között kellett dolgozni. Az egyik magyar fogoly már nem bírta tovább, szüntelenül haza gondolt, a szeretteire, s meg volt győződve afelől, hogy abból a munkatáborból ő soha élve ki nem kerül. Jobb lenne meghalni s nem szenvedni – ismételte. Egy alkalommal elkezdett futni a szögesdrótból készült kerítés felé, ugyanis az öngyilkosságnak ez volt a legegyszerűbb és leggyorsabb formája. Ha az őt egy foglyot látott a kerítés felé futni, hogy meggátolja a szökést, azonnal lelötte. Ahogy futott a biztos halálba, szembefújt vele a szél, s egy papírdarabot tapasztott a kabátjára. Hirtelen megállt, hogy megnézze a papírt. A református énekeskönyv egyik lapja volt, rajta a 265. énekkel:

„Hagyjad az Úr Istenre, te minden útatad,
Ha bánt szíved keserve, Ő néked nyugtot ad...”

Miután elolvasta, letérdelt csak ennyit mondott: „Uram, ha van innen kiút, és még egyszer haza mehetek, egész életemet neked szentelem.” Nemsokára Isten megnyitotta előtte a szabadulás útját és hazatért a fogságból. Így jön szembe velünk és így szabadít meg minket az, aki ezt mondja: „Én vagyok az út...”

Sokan dobják el maguktól az életet a végső kétségbeesés pillanatában, mert úgy érzik, hogy már nincs kiút. De Istennél mindig van egy út. Bízzál benne! Amikor emberileg már egyetlen út sincs, még mindig van Krisztusod, Ő az út! Sok utat kipróbál az ember az egyetlen út, Krisztus mellett és helyett. Olyan úton akarok járni, amelyen azt teszem, amit én akarok – halljuk gyakran. Sokan évekig járnak a társadalmi elkötelezettség útján. Vannak, akik a feminizmus vagy az ezoterizmus útjára lépnek. Zsákutcák ezek, nem visznek tovább. De nagy az Isten kegyelme, ugyanis amikor ezekből a zsákutcákból visszatérek, ott áll szemben velem az Isten, és felém nyújtja a kezét, és azt mondja: „Jer és kövess engem!” Lehet, hogy Isten útjai logikátlanoknak tűnnek, hiszen nem mindig van bennük rendszeresség, kiszámíthatóság és megvalósíthatóság. Isten útjai kalandos utaknak tűnhetnek, de valahányszor nem tudom, hogy merre tovább, oda áll előlem Jézus és ezt mondja: „Én vagyok az út...” Felém kinyújtott kezén a szegek nyomai, melyek arról árulkodnak, hogy nagyon sokba kerültem annak, aki a zsákutcába is utánam jött Jézus Krisztusban.

2. **Én vagyok az igazság.** Ugye te is sokat harcoltál az igazságért? Én sokszor meg voltam győződve arról, hogy nálam van az igazság, mert becsületes vagyok, s csak évtizedek múlva vettem észre, hogy teljesen vak voltam az igazság tekintetében. Te is keresed az igazságot? S ha megtalálad, miért mondtál le róla, újból és újból miért dobtad el magadtól? Amiként csak fokozatosan tanulja meg az ember Isten hangját kiszűrni a világ hangorkánjából, úgy az Isten igazságát sem könnyű megismerni. Idő kell hozzá. Türelmes az Isten, nem vitatkozik azokkal, akik mindig a maguk igazát hajtogatják. Ha valaki Pilátus megvető mosolyával kérdezi, hogy micsoda az igazság, akkor lehet, hogy Jézus néma marad, de beszél helyette a töviskorona. Hiába is mondaná, hogy Ő az igazság, úgy sem értenék. Sokan meghaltak az igazságért, de Krisztus ma is él. Igazságkereső útjaink végén ma is Ő áll és szól: „Én vagyok az igazság...”

Mi az igazság fogalma alatt a tények hamisíthatatlan valóságát értjük. De amikor Jézus azt mondja, hogy én vagyok az igazság, akkor Ő nem ebben az értelemben használja azt. Jézusnál az igazság nem valami, amivel az ember rendelkezik, hanem Ő maga az. Miként kell ezt érteni? Az eredeti görög szó azt jelenti, hogy nyitott, leplezetlen, nincs eltakarva. Amikor Jézus azt mondja, hogy én vagyok az igazság, akkor arra kell gondolnunk, hogy Benne megszűnt az Isten titokzatossága, Benne nyilvánvalóvá lett, tökéletesen kijelentetett az Isten. Benne Isten áll előtted, Ő néz az arcodba, a szemedbe, te pedig az Ő kegyelemes orcájába tekinthetsz, s Benne láthatod, hogy milyen Isten. „Aki engem lát, látta az Atyát” – mondta az Úr. Az emberiség legnagyobb gondolkodói, filozófusai, sőt, maguk a vallásalapítók is csak sejtették, hogy mi az igazság, de azt meg nem ragadhatták, mert hit nélkül megfoghatatlan és megközelíthetetlen az. Nem jó helyen keresték. De ti jó helyen keressétek, ezért láthatjátok, megfoghatjátok és megérthetitek. Ti többet tudtok róla, mint Platón, Szókratész, vagy Buddha. Ők csak sejtették, de ti birtokolhatjátok. Ez az igazság nem normák és szabályok rendszere. Ez az igazság egy élő személy, Jézus Krisztus. Nem okosnak kell lenned, hogy megtaláld az igazságot, sem különösképpen vallásosnak, s nem is csak egyszerűen jónak. Hinned kell abban, amit Jézus mond, bíznod kell Benne!

A filozófusok a fejüket törték, a moralisták gyötörték és sanyargatták magukat, a valóságos emberek áldoztak és imádkoztak, hogy megtalálják az igazságot. Jézus mást mond: bizzál bennem! A világ ezernyi utat kínál az igazság felé, de azokon sohasem találod meg azt. Az egyetlen utat, melyen megtalálhatod az igazságot, maga Isten készítette, s az a neve, hogy Jézus Krisztus. Ő egyedül az igazság. Csak benne találsz meg leplezetlenül Istent. Jézus nem Istenről vagy rólunk szóló igazságot tanít, hanem elénkbe áll s ezt mondja: bennem találjátok meg az élő Isten valóságát. Bár marad még egy-két nyitott, megválaszolatlan kérdés, hiszen még tükör által, homályosan látunk, de a lényegbevágó dolgokban, amit már most tudni kell, minden nyilvánvalóvá lett. Isten Jézusban jött hozzánk, ezt jelenti, hogy „Én vagyok az igazság...” Egyedül Ő képes nekünk az Atya valóságát kijelenteni. Az igazság erre az el nem rejtett valóságra mutat, aki maga az Atya.

3. **Én vagyok az élet.** Mi az élet? Van, aki azt mondja, hogy pokol az élet. Egy első-éves egyetemista felment az egyetem tetejére, s onnan vetette le magát. Amikor édesapja és lelkipásztorja a szobájába mentek, hogy összeszedjék a holmiját, a falon a következő utolsó üzenetre bukkantak: „Az élet pokol!” De van, akinek az élet csoda és csupa gyönyörűség. Egy kisfiú édesapja kezét fogva sétált a parkban, majd fellépett egy ágyásokat elválasztó magasabb kőfalra és azon egyensúlyozgatott, néha-néha édesapjába kapaszkodva. A sok virág, a park zöldje, a madarak dala és saját ügyessége szinte elkábították a kisfiút, aki egy adott pillanatban így kiáltott fel: „Apa, de gyönyörű az élet!” Bár semmit sem tudhat egy ilyen kisgyermek az élet nehézségeiről, mélységeiről, a szenvedéseiről, a gyászról, a magányról, a halálról, mégis gyönyörűnek találhatja az életet, ha apja kezét fogja és minden gondját rábízza. Fogd az Atya kezét és mond gyermeki bizalommal: Istenem, de gyönyörű az élet!

Ez a szép és gyönyörű élet maga Jézus. Ő mondja, hogy én vagyok az élet. Hogyan kell élned, hogy valóban élhess? Mit érzel, amikor azt mondd, hogy még mindig élek? Mire gondolsz, amikor azt mondd, hogy ez már így nem élet? Jézus ezt mondja: „Én vagyok az élet...” Ez nem egy kész dolog, melyet mondatokba zárva, konzervdobozban tartósítva kell őriznünk. Ez az élet egy olyan út, melyen megváltozik az, aki azon megy. Ez az élet nem a biológia tárgya, melynek feltétele a szív és az agy működése. Mi is tudjuk, hogy nem ez a valóságos, teljes élet. Az élet szó *minőséget* fejez ki. Olyan minőségi fogalom, mely a beteljesülés szavunkkal rokon tartalmat hordoz. Azaz, neked olyannak kell lenned, amilyenek Isten teremtett és megálmódott. Ugye, valahol a lelked mélyén magad is olyan akarsz lenni? Ezt a minőséget kínálja neked Jézus. Ő egy olyan beteljesült életet kínál, mely összhangban áll eredeti rendeltetésével. Ez az élet Ő maga, az Úr. Ezért mondja: „Én vagyok az élet...” Én éretted jöttem, neked adom magam, fogadj be engem, hogy igaz, szép és boldog életed lehessen. Ámen.

Én vagyok a szőlőtő

Alapige: János 15,5

Bibliailvasás: Ézsaiás 5,1–7

1. **Én vagyok az igazi szőlőtő.** Páratlan kudarc érte Istent. Kővér helyen, az ígélet földjén szőlőt ültetett. Felásta, megtisztította a kövektől, nemes vesszőt plántált belé és a közepére tornyot épített, sajtót készítet, és várta, hogy a jó szőlő fog majd teremni, de vad szőlő termett. Aki ezt a szomorú történetet Ézsaiás könyvéből elolvassa, betekintést nyer Isten megsebzett szívébe. Nyilván kudarcként élte meg Isten szőlőskertjének terméketlenségét, népének hitetlenségét. Meg is kérdezi: „Miként lettél romlott, elvadult szőlővé?” Isten szeretete még egy ilyen nagy rizikót nem vállalhatott. Tudod mit mon-

dott Jézus Nikodémusnak? „Ami testtől született, test az.” Ezért új szőlőskertjét nem Lutherre, Kálvinra, Péterre, még csak nem is hűséges lelkipásztorokra alapozta, ugyanis az ember eljátszódta Isten iránta való bizalmát, megbízhatatlanná lett. Ezért Isten az Ő szent Fiát, Jézust plántálta a földi életbe s vele kezdte újra szőlőskertjének telepítését. Ő az igazi szőlőtő, melyben a megkeseredett Isten újból gyönyörködhet: „Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” Ő nem olyan, mint a többi. Minden más szőlőtővel szemben Ő az egyetlen, igazi szőlőtő. Nincs hozzá hasonló. Isten Benne az örök szeretet mély gyökereit bocsátotta alá a földi életbe, amikor az elveszett paradicsom legszebb csemetéjét plántálta ide az első karácsonykor. Ez a fejezet az isteni szeretet egyik sajátos útját mutatja. Nevezhetnénk ezt a fejezetet a szeretet himnuszának is, mint az 1Kor 15-öt. Különös gonddal tiltette el Isten ezt az igazi szőlőtőt, nem felületesen és felelőtlenül, hogy csak hajszálygyökerei legyenek, hanem, hogy mély gyökereket ereszzen, amilyent csak szőlőtőke ereszthet szőlőskertjeinkben. Akkor történt ez a plántálás, amikor testté lett az Ige, emberré lett az Isten.

Sokan féltjük az egyházat, ezt az új szőlőskertet. Pedig Jézus megmondta: „Még a pokol kapui sem vesznek diadalt rajta.” Ezért ne féltsetek ezt a szőlőskertet. Krisztus annak a fundamentuma. Isten soha többé el nem pusztítja azt. Nem fogja többé mondani: „...elrontom kőfalát... És parlaggá teszem; nem metszetik és nem kapáltatik meg, tövis és gaz veri föl...” Isten soha többé nem szaggatja ki új szőlőskertjét, szent egyházát, hiszen akkor önmagát kellene hogy kiszaggassa. Bátran mondhatjuk, hogy a világ minden kritikája, kulturális forradalma, de még a legnagyobb gonoszság sem képes arra, hogy Isten szőlőskertjét, szent egyházát elpusztítsa. Ez az első, amire gondolnunk kell, amikor Jézus azt mondja, hogy én vagyok a szőlőtő.

A második, amire gondolnunk kell ennek kapcsán az, amiről ma egyre többen beszélnek: már nem fontos a tradíció, az egyház ma egy posztmodern társadalomban él, ahol nincs rá szükség. Az egyháznak ma egyre többen fordítanak hátat. Az egyház nem tart lépést a rohanó világgal. Ezért erodálódik, napról napra kisebb lesz. De mi is történik manapság az egyházzal? Kérdezzük meg a legilletékesebbet, magát Istent! Tudod mit mond Ő? Azt, hogy ne izgasd magad annyira, az egyház az Ő kezében van. Az emberek nem mind mennek el, nem mind fordítanak hátat ennek a szőlőskertnek. S ha mégis mennek, Ő küldi el őket. A lehetőségeinktől sem mások fosztanak meg bennünket, hanem Ő foszt meg minket attól. Híszed, hogy ez az Isten válasza? Ennek a szőlőskertnek Isten az ura és a tulajdonosa. Az az idő, amit az egyházban olyan keserű szívvel élünk meg, az a *metszés ideje*. Isten most is metszi és takarítja az Ő szőlőskertjét. Sok virágzó venyige és szép, zöld szőlővessző kerül levágásra csak azért, mert terméketlen. Ezért mi csak hálások lehetünk Istennek, hálások az egyház szívszorító jelenlegi helyzetéért és ne panaszkodjunk. Fogadd el az Ő kezéből azt, ami van s ami jön, s hidd el, hogy Ő nem azért tizedeli meg az Ő szőlőskertjét, mert el akarja azt pusztítani, hanem azért, mert *termővé akarja tenni*. A jó kertész néha úgy megmetsz egy-egy fát, hogy fáj az embernek a szíve, s mégis rövid időn belül meg kell állapítanunk, hogy helyesen cselekedett, hiszen csak azt vágta le, ami fölösleges, terméketlen volt a *megújulás érdekében*. Milyen hamar kinő az életemben egy-egy vadhajtás, mennyire nehezünkre esik és fáj, amikor Isten életünk szép, zöld, virágzó, de terméketlen ágait lenyesi. Aki az én szőlőskertemet metszi, szinte minden tövet csonkig metsz, különben a következő évben nem lenne termés. Az egyházunkban azért nincs megújulás, újakezdés, újraindulás, egyházépités, mert minden erőnkkel azért küzdünk, hogy elmaradjon a fájdalmas metszés. Azok után, ami ma történik egyházunkkal és Nyugat-Európa egyházaival, csak egyet mondhatunk: Uram, ha haszontalan, terméketlen hajtások nőnek ki abból, s azokra

nem adod áldásodat, akkor metszd le, vágd ki azt a sok ostobaságot, mellyel feltűnősködünk, csillogni próbálunk az egyházban.

2. **Ti vagytok a szőlővessző.** Mit jelent ez? Azt, hogy Isten mintegy magához bilincselő és eggyé lesz velem a Krisztusban. Mintha rá volna utalva arra, hogy én mint szőlővesző rajta, az igazi szőlőtőkén teremjek sok gyümölcsöt. Mekkora megtiszteltetésben részesít: szőlővessző lehetek az igazi szőlőtőkén. Ennél szebbet és nagyobbat el sem lehet képzelni. Mintegy beleoltatom a Krisztusba Krisztusért, az egyházért, hogy gyümölcsöt teremjek. Sajnos sokan tekintik ezt tehernek, pedig ennél nagyobb megtiszteltetés nincs. Ahogy a szőlőtő a talajból felszívott életnedvet az ágakba áramoltatja, úgy Krisztus belém és rajtam át másokba. *Így gondoskodik Ő rólam.* A Krisztusba oltatásomat a magam hasznára fordíthatom és igényelhetem, s így jut el hozzám mindaz, amire az életnek szüksége van. Ő gondoskodik rólad, s nem engedi, hogy belé oltatott szőlővessződ elszáradjon. Nyugodj meg! Ő mindazt, ami hatalmában van, megcselekszi értetted. Ezt jelenti, hogy Őbenne. Nem a mi hatalmunkban áll szőlővesszőnek lenni. Az isteni kiválasztás nagy titka ez. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket...” A vesszők nem dísznek vannak a tőkén, nem önmagukért, hanem azért, hogy gyümölcsöt teremjenek. „Abban dicsőítetik meg az én Atyám, hogy gyümölcsöt teremtek és az én tanítványaim leszek.” A leszek nem azt jelenti, hogy még nem vagyunk. Már is azok vagyunk kegyelemből, de igazán csak akkor leszünk Krisztus barátai, tanítványai, ha gyümölcsöt termünk. Ezért ne féljete! Keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát, és mindez megadatik néktek. Tekintsetek az égi madarakra... vagy a mezők liliomaira...! Tudod miben áll ez? Abban, hogy ismét *kisgyermekként élhetsz*, úgy mint egykor szüleid otthonában. Emlékszel? Sohasem kellett megkérdezned, hogy lesz-e ma mit enni, vagy lesz-e ma mit felvenni? Ugye ez sohasem volt téma nálatok? Olyan magától érthető volt az, hogy reggel volt mibe felöltöznünk és napközben többször is asztalhoz ülhattünk. Nem nekünk kellett emiatt fájjon a fejünk. Emlékszem, hogy kisgyermekként valahányszor hazamentem a játszótérről, kezet mostam és odaültem az asztalhoz, s addig ehettem, míg jóllaktam. Mert gondoskodtak rólam. Jézusba beoltatni, a szőlőtőkén szőlővesszőnek lenni ezt jelenti. Azt jelenti, hogy ami a Krisztusé, az az enyém is. Ő mindent megoszt velem. Hogyne ajándékozna nekem mindent az, aki meghalt értetted a keresztfán. Azt kívánom, hogy ez a bizalom költözzön a szívetekbe.

3. **Maradjatok énbennem...** – mondja Jézus. A venyigék vagy a tőkén maradnak, vagy lehullnak. Az ember is elszakadhat Jézustól. Nem csoda, hogy e fejezetnek ez a kulcsszava hétszer fordul elő. Aki nem marad a tőkén, elszárad. Kétféle módon következik ez be. Vagy úgy, hogy bár vessző vagyok a tőkén, de csak díszként. Ez a legnagyobb veszély Isten egyházában. Vagy pedig úgy veszítjük el a fiúságot, a tanítványságot, hogy magunk szakadunk el a szőlőtőkétől s nélküle próbálunk gyümölcsöt teremni. Ilyenkor szokták mondani: egyház nélkül is, Biblia nélkül is, imádság nélkül is, Isten nélkül is lehet élni, szőlőtőke nélkül is lehetek igaz és cselekedhetek jól. Így igaz! Isten nélkül is lehet élni! Sok mindent lehet Isten nélkül csinálni, de Krisztus határozottan mondja: „...nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” Nála nélkül, rajta kívül nincs gyümölcs-termés. S ha terem is valami, az nem az örök szeretettel való közösségből fakad s rá a mulandóság törvénye érvényes. Hiába mondom: Uram! Uram! Uram-mondással nem sokra megyek.

Mit jelent tehát a tőkén maradni?

a) *Megmaradni a gyülekezetben.* A keresztyén ember nem magányos harcos. Nem elég kegyesen élni, szüntelenül imádkozni, a bűnt megvallani. Gyülekezetben kell élni öntudatos, hűséges gyülekezeti tagként. Az egyik evangelizátor beszélt el, hogy amikor hallgatói istentisztelet után azért mentek ki elébe, hogy megáldja őket, akkor egyetlen

kivételtől eltekintve bőségesen osztogatta az áldást. Mindig megkérdezte az éppen előtte áldásra várót, hogy kész-e ahhoz a gyülekezethez csatlakozni, ahol lakik. Ha úgy válaszolt, hogy még nem tudja igazán, még egyelőre megmarad magának, akkor nem kapott áldást. Krisztusban lenni nem egy mítosz, hanem egy olyan ősi keresztelési formula a Római levélben, mely arról beszél, hogy a konkrét gyülekezetbe kell belépni, ott kell maradni és ki kell jelenteni, hogy ahhoz a gyülekezethez akar tartozni, ahol él, azaz adom a nevem, a címem, az időm, az adományom. Ezt jelenti Krisztusban lenni. Mélyen meg vagyok győződve afelől, hogy a szőlővesszőn maradni és gyümölcsöt teremni csak *istentiszteleti közösségen belül* lehetséges. Vágj le egy szőlővesszőt, vidd haza és tedd vázába. Ki fog hajtani, megjelennek rajta az első rügyek, ún. szemek, melyekből a szőlő szokott kifejlődni. De egyszer csak hervadni kezd a vessző és elszárad. Tőke nélkül, egyház nélkül, istentiszteleti közösség nélkül nincs gyümölcsstermés. A hit Jézus Krisztussal való élő kapcsolat, csak általa maradhatok vessző a tőkén.

b) *Megmaradni az igében.* Igehallgatás nélkül nincs Krisztussal való egység.

c) *Megmaradni az imádságban.* Az élő kapcsolathoz Istennel való intenzív beszélgetés tartozik.

4. **Gyümölcsöt teremni.** Ott van benned Isten mély vágya az egész teremtet világ és az emberiség iránt? Ez a gyümölcsstermés. Ne mond, hogy szereted az Istent s ugyanakkor elutasítod Isten mély szenvedélyét az Ő teremtményei iránt. Hamisan cseng, ha azt mondd, hogy szeretnéd boldoggá tenni a világot. Az emberek nélkül is boldogok, sőt, egy részük Isten nélkül is boldognak vallja magát. Nem feladatunk kimenni a világba s az embereket boldoggá tenni. Nem ez a gyümölcsstermés. Az sem gyümölcsstermés, ha azért fáradozom, hogy megteljen a templom. Hamar észreveszik az emberek, hogy ők a hívő szemében csupán számok. Nem azért kell tennünk valamit, hogy az emberek ne üres kézzel álljanak Isten színe elé ama napon. Ha ezt tennénk, önmagunkért tennénk, mint az Őrtornyot kínáló jehovisták, akik saját mennyei jutalmukért állnak ott az utcasarkon, órákon keresztül, hogy később minél több példányszám elszázásáról számolhassanak be. Az ilyen missziói szolgálat nem gyümölcsstermés. Nem a mi feladatunk azért fáradozni, hogy megteljen a mennyország. Sajnos attól félünk, hogy végül is egyedül marad Isten a mennyekben s a pokol telik meg. Bízunk ezt Istenre!

Egészen más a gyümölcsstermés. *Meríts Isten szeretetének kútjából és add tovább.* A gyümölcs olyan beteljesült élet, mely arról beszél másoknak, hogy mindent, amire szüksége volt, Krisztusban megtalálta. Akkor gyümölcsstermő az életed, amikor észreveszik rajtad, hogy már nem aggodalmaskodsz, már nem karrierre aspirálsz, nem földi kincsek után rohansz, melyet a moly megemészt és a rozsdá elpusztít, már nem elismerésre és megtiszteltetésre sóvárogsz, hanem olyan kisgyermekként élsz ebben a világban, mint az a kisfiú, aki a tengerparton színes kagylókkal játszadozik gondtalanul, félelem nélkül és eltelve gyönyörűséggel. Ilyen a bizonyágtévő élet. S ha az emberek azt fogják majd tőled kérdezni, hogy honnan van mindenre erőd, akkor vetítsd elébük ezt a mai szép képet: én is szőlővessző vagyok a szőlőtőkén.

Meríts hát Isten szeretetének mély forrásából és add tovább! Így lesz gyümölcsstermő az életed! Ámen.

Prédikációk reformáció ünnepére

Bogya Kis Ferenc

Szatmárnémeti

A szív reformációja

Alapige: Filippi 2,5–11

Bibliolvasás: Filippi 2,1–15

Alapigénk egy himnusz, Jézusról és Jézusnak szóló dicsőítő ének. Az Igében Pál apostol áldja és magasztatja az Úr Jézus Krisztust.

„Az csak természetes, hogy Pál apostol dicsőíti Jézust – mondhatná valaki –, hiszen ő Jézus apostola volt.” Valóban, aki Jézus szolgája, tartozik azzal, hogy magasztatja Urát. A megtért ember életéhez ez hozzátartozik, ez életének a fő jellemvonása.

Pál apostol azonban, megtérése előtt – még Saulus korában – mindenre gondolt, csak arra nem, hogy Jézust áldja és magasztatja. Gondolt arra, hogy őrizni és ápolni kell a hagyományokat, hogy a keresztyéneket – a másként gondolkodókat – üldözni kell, hogy Jézus tanítását, eszméit teljesen ki kell irtani az emberi szívekből... És ezt nemcsak így gondolta, hanem mindent meg is tett azért, hogy célját elérje.

Nos, lényegileg ez tartozik a meg nem tért emberhez. Életének jellemvonása: a harag, a gyűlölet, az irigység, a gyanakvás, a türelmetlenség. Mindezt föl lehet ismerni magunkban is, amikor olyan valakivel találkozunk, aki másképpen érez vagy gondolkodik, mint mi. Jelenléte nagy ellenállást vált ki belőlünk és azon vagyunk, hogy megváltoztassuk őt, mégpedig saját elképzeléseink szerint. Mindegy, hogy mit gondol Isten a másik emberről, csak az a fontos, hogy mi mit gondolunk róla. Meg akarjuk őt változtatni, előbb szép szóval, aztán, ha kell, még erőszakkal is.

A reformáció korában sokat kellett szenvedniük reformátorainknak, hitvalló őseinknek is, mert szembeszegültek azzal, ami megszokott volt, ami langymeleg hagyomány volt az egyházi életben, és újat hoztak a világba, friss levegőt, életet: a Bibliát, Isten tanítását, magát Jézus Krisztust.

Ezért most, reformáció ünnepén, nagy kérdésünk: milyen legyen a ma keresztyén embere? Hogyan lehetne életet hozni szürke hétköznapijainkba? Hogyan tudna megelevenedni hitéletünk?

Pál apostol, amikor megírta ezt a szép himnuszt, akkor arra is gondolt, hogy ezekre a kérdésekre válasz adjon. A keresztyén ember fő jellemvonása krisztusi indulat, a krisztusi akarat, szándék, gondolkodásmód, magatartás, életvitel, egyszóval a krisztusi életforma.

Kérdés formájában ezt így szoktuk megfogalmazni: mit tenne Jézus a helyemben, mit mondana Ő, hogyan viselkedne, mit választana, hogyan válaszolna? stb. Ezt a kérdést újra és újra föl kell tenni magunkban, és nemcsak most az ünnepen, hanem akkor is, amikor válságba kerül a hitünk, amikor döntést kell hoznunk, amikor a dolgok nem úgy alakulnak, amint szeretnénk, amikor keresztet kell hordoznunk, amikor úgy érezzük, hogy minden összeesküdött ellenünk. Föl kell tennünk bátran a kérdést: mit tenne Jézus a helyemben?

Hogy mi hogyan szoktunk cselekedni a krízishelyzetekben, az nem kérdés. Jól ismerjük magunkat: kétségbeesünk, panaszkodunk, fölháborodunk, dühösek és haragosak vagyunk. De hogyan cselekedne Jézus?! Erre hívja föl most figyelmünket az alapige.

Valóban, hogyan cselekedett Jézus?

Mindenekelőtt azt hallottuk, hogy nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő egyenlő az Istennel! Ez azt jelenti, hogy nem élt vissza azzal a tekintéllyel, hatalommal, amivel rendelkezett, hanem alázatos és engedelmes volt. Csak Tőle tanulhatjuk meg, hogy nem uralkodásra, hanem szeretetszolgálatra kaptuk a megbízatást. Arra hívott el minket Isten, hogy a megbékélés evangéliumát hirdessük.

Manapság ez az egyik legnagyobb probléma a családban, a munkahelyen, de még az egyházban is. Olyan hamar és olyan szívesen visszaélnék emberek hatalmukkal, tekintélyükkel. Például, a házastársak életében az a szeretet, tisztelet, tapintat, szolgálat és megbecsülés, amelyre vállalkoztak (amit ígértek) az esküvő alkalmával, egy idő után teljesen átváltozik gyanakvássá, ingerültséggé, beteges féltékenységgé. A szülők gyermeknevelése gyakran átváltozik zsarnoki felügyeletté. De a gyermekek is, akiknek kötelessége gondoskodni idős szüleikről, kijelentik, hogy már teher számukra az idős szülő, nem tudják élni az életüket, nem teljesülhetnek vágyaik. A szülők akadályt jelentenek az életükben. A munkahelyen egyik ember a másikat, az egyházban pedig egyik testvér a másikat könnyű lelkiismerettel megalázza, félrevezeti, becsapja.

Hová tűnt világunkból a krisztusi lelkiület? Kiveszett, elveszett, nincs már! Testvéreim, ma új reformációra van szükség! Jézus Krisztust kell újra megtalálnunk, hogy Ő aztán visszaadhassa azt, ami elveszett a világból és az életünkéből! Azt, ami igazi érték és kincs lehet az ember számára! Csak Ő tudja nekünk visszaadni!

Az Ige azt tanítja, hogy önzetlen tiszta szeretettel kell szolgálni a másikat, mégpedig minden viszonzás nélkül. Mert Jézus ezt tette, mert Isten ezt tette. Mert Isten szeretete csupa szolgálat. Egyik nagy igehirdető ezt így fogalmazta meg: „Isten, amikor szolgál, akkor Ő Krisztus!” Szolgálat és szeretet, elválaszthatatlan ikertestvérei egymásnak. János apostol erről a cselekvő szeretetről így beszél: „Szeretteim, ha *így szeretett* minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást.” (1Jn 4,11)

A szolgálatban mérhető le, hogy kicsoda számomra a másik, mit jelent ő nekem, mennyire becsülöm őt, mennyire fontos ő nekem! Tehát a másik ember – a társ, a gyermek, a szülő, a felebarát – értéke abban mérhető le, hogy hogyan viszonyulok hozzá. Lenézve, megvetően viszonyulok hozzá, vagy értékelem emberi becsületét, méltóságát, mását? Ez utóbbi mindig a nehezebb. És Jézus ezt a nehezebbet választotta és gyakorolta. Az ember mindig érték volt számára.

Hogyan volt látható emberi értékelése?

Önmagát megüresítette. Féltette mennyei dicsőségét, isteni előjogait. Emberré lett. Szolidáris velünk. Ez azt is jelenti, volt ideje mások panaszát meghallgatni, volt benne szándék és erő a nyomorultak, elesettek sorsán változtatni. Tehát volt szívében hely a másik ember számára.

Van-e hely szívében a másik ember számára? Vagy pedig annyira tele van önzéssel, irigységgel, hogy már együttérzésre sincs mód, nemhogy segíteni tudnánk másokon.

Jézus, amikor fölvette az emberi formát, alázatos volt és engedelmes, mégpedig a keresztthalálig. Nos, ez jelenti az emberi méltóságot. Az Isten előtti alázat és a Neki történő engedelmesség. Ez teszi nagyvá az embert.

Jézus alázatos volt. De a világnak ez nem volt elég és mélyen megalázta emberségében. Szelíd volt, és a világnak nem volt elég. Rátört az életére, megkötözte mint egy gonosztevőt, megfosztotta szabadságától, perbe fogta és elítélte. Engedelmes volt, és a világnak még ez sem volt elég, keresztre szegezte és az életétől is megfosztotta.

Ki iránt volt engedelmes Jézus? Nem bírái iránt, nem Pilátus iránt, és nem Heródes iránt, és nem az ítéletet végrehajtó katonák iránt, hanem az Atya iránt.

Mi emberek hamarabb és szívesebben engedelmeskedünk a világnak, a csábításnak mint Istennek. Pedig aki a világnak engedelmeskedik, azt a világ előbb vagy utóbb na-

gyon megalázza, kifosztja, megsebzí és aztán magára hagyja. „Aki viszont az Atyának engedelmeskedik, azt az Atya felmagasztalja és soha el nem hagyja! A döntés és a választás lehetősége a miénk. A választás következményeiért csak magunkat vádolhatjuk.

Azt hallottuk az Igéből, hogy Jézus nevére, majd egykoron, minden térd meghajol és himnuszt zengedez az Úrnak! Csodálatos örömtüzenet ez a számunkra. Eljön az idő, amikor kis- és nagyhatalmak egyaránt meg fognak hajolni Jézus előtt! Ha ez a hatalom egy zsarnok, kegyetlen uralkodó, ha ez a hatalom a kétely, a betegség, a fájdalom vagy talán éppen saját önző, irigy, gyűlölködő szívünk, előbb vagy utóbb, de biztos, hogy meghajol Jézus előtt. Térdet és fejet fog hajtani előtte és elismeri uralmát, mert az Ő nevében ilyen erő rejlik!

Boldog az a szív, amely nemcsak majd és nem kényszerből, hanem már most és önként meghajolt Jézus neve előtt és örömmel vallja, hogy Jézus Krisztus az ő Űra és az ő Királya. Boldog az ilyen szív, mert ezt a dicsőítő éneket elkezdte énekelni itt és most, és folytatja az örökkévalóságig.

Igen, boldog az ilyen szív, mert számára az örök élet már elkezdődött, ugyanis megtért lelke Pásztorához és Felvigyázójához! Ez az ő reformációja! Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Reformáció

Alapige: Ámós 9,11

Bibliaalvasás: Ézsaiás 33,13–26

Reformáció napját ünnepeľjűk. A reformáció latin eredetű kifejezés, visszaformálódást jelent egy olyan eredeti formára, ami feledésbe merűlt, ami a történelem folyamán a bűn homálya miatt eltakarttá vált. A reformációban Isten ezt a rég elfelejtett eredeti mintát állította újra az emberek elé, amikor Luther Márton, később Kálvin Jánost felhasználta, és a többi reformátort előhívta, hogy újból rámutassanak arra az eredeti mintára, ami Jézus Krisztusban adatott nekűnk. Ugyanis Jézus az az eredeti minta, akinek az arcában fölismerheti az ember, hogy milyennek kellene lennie, hogy milyen volt eredetileg a teremtéskor a bűneset előtt, és milyenné válhat a bűnesetben megromlott emberi arc, ha Isten kegyelmesen lehajlik hozzá. A reformáció tulajdonképpen nem emberi mű volt. Nem a Luther Márton, nem a Kálvin János, nem a Zwingli műve volt, nem a Dévai Bíró Mátyásé, nem a Kálmáncsehi Sánta Mártoné, nem a Szegedi Kis Istváné, nem a Melius Juhász Péteré, hanem a reformáció Isten lehajlása volt a középkori sötétségbe hullott egyházért. A reformáció Isten megújító műve volt. Isten ígerte Jézus Krisztus szavai által a Jelenések 21. részében: Íme, mindent újjáteszek. Ő az, aki cselekszik, akinek a tette mindig teremtő tett. Eredetileg Ő teremtette a mindenséget nagyon szépen elrendezett állapotában, ezt a rendet zavarta meg a bűn, ezt az Istentől adott rendet borította fel az emberi engedetlenség. Amikor Isten elhatározta, hogy mindent újjátesz, adta Krisztust, az újjáteremtőt. Jézus Krisztustól való elhajlása miatt a középkori egyháznak adta újból azt a mintát, ami az ősegyházban, az első század keresztyénységében olyan tisztán ragyogott Krisztusban.

Ámós könyvéből hallottuk Isten csodálatos ígérétét. „Azon a napon felemelem a Dávid leomlott sátorát, kijavítom repedéseit, és felemelem omladékait, és megépítem azt, mint volt hajdanán.” Isten tehát egy olyan napot jelöl meg, amikor láthatóvá lesz az Ő lehajlása ahhoz, akit fel kell emelnie. Isten a reformációban nem egyebet tett, mint újból lehajolt elesett egyházához. Nem először tette ezt Isten. Az Őszövetség népéhez is, vala-

hányszor elesett állapotba került saját bűnei miatt, gyakran lehajolt Isten. Mózesnek azt mondta: meghallottam az én népem kiáltását Egyiptomban, le is szállok, hogy megsza- badítsam őt. Ez a sokszor távolinak, idegennek, ismeretlennek hitt Isten leszállt közénk Jézus Krisztusban. Emberi formában megtalálható volt a közénk leszállt Isten: a betle- hemi jászolbölcsőben, amikor a hegyoldalon prédikált, amikor a betegek tódultak hozzá. Megtalálható volt a viharzó tengeren, amikor a tanítványok azt hitték már-már elvesz- nek, s fel lehetett költeni, szólni lehetett neki: „Ments meg, Uram, mert elveszünk!” Igen, azóta is itt jár köztünk ez a hozzánk lehajló Isten.

Az irgalmas samaritánus történetében, a lehajló samaritánusban ábrázolta ki Jézus önmagát, aki előbb felemelte a kiraboltat, a megsebesítettet, a vérzőt, a haldoklót, és utána megtisztította, bekötötte, gondját viselte. Ezt mondja Isten Ámós prófétán át, a leesett Izráel népének is, Kr. e. a 8. században az asszír fogság pusztításai közepette, amikor egy idegen hatalom kifosztotta Isten népét, rabságra hurcolta a szent nép papjait. Ekkor mondja Isten, hogy rendelék egy napot, amikor fölemelem Dávid leomlott sátorát. Sátorról beszél itt az Írás. A sátor képe különösen Ámós próféta számára nagyon ismer- rős volt. Ámós ugyanis barompásztor volt, mielőtt Isten prófétájává lett volna. Különös jelképszerű sors Ámós prófétáé is. Nincs mindig szükség az Isten szőlőskertjében arra, hogy kitűnő teológiai, diplomájú emberek szolgáljanak, akár barompásztorokat is fel tud használni Isten arra, hogy általuk, engedelmességük és hitük révén fölemelje Isten az elesett népet. Ez az Ámós, mint pásztorember sokszor sátorban lakott, miközben a reá bízott állatokat pásztorolta, éjjelente vigyázta. Tudta nagyon jól, hogy a sátor akkor om- lik le, amikor kiveszik a tartóoszlopot. A tartóoszlop hiányában nemcsak a sátor roskad össze, hanem a Sámson történetéből arra is emlékszünk, amikor Istentől kapott hatalmas erejével kitépte a templom két tartó főoszlopát, és összeomlott a filiszteusok hatalmas temploma. Ez az oszlopkitépés ismétlődött a történelem során. A tartóoszlop hiánya miatt mennyi repedés, összeomlás, mennyi tragédia érhet egyéni sorsokat, családokat, nemzeteket. Ez történt az utóbbi évtizedekben, amikor már több nemzedék életéből igyekeztek kitépni ezt a tartóoszlopot, aki maga Jézus volt. Nélküle minden inog, min- den megreped, minden összedől. Ezért van annyi széthullott család, annyi meghasonlott élet, ezért van annyi reménytelen ember. Ezért dőlt össze egy egész kelet-európai világ, ott fulladozunk most a romjai alatt, és kapkodunk, mindenféle eszközt kipróbálunk, hogy valahogy mentjük a menthetőt és valahogy a holnapba át tudjunk lépni. Igen, el kell jönnie annak a napnak, amikor nem csak a középkorban, hanem ebben a modern és mégis középkori lelki sötétségben felragyogjon az Isten világossága. Amikor megérez- zük megrepesztett életünkben családi, egyházi, népközösségi vonalon, hogy lehajolt hozzánk, elesettekhez valaki, lenyúl egy kéz, egy mentő kar, megragadja a mi összeom- lott életünk sátrát, és kezdi azt fölemelni, kiegyenesíteni, helyére tenni azt a tartóoszlo- pot, amelyik Jézus Krisztusban adatott nekünk, hogy ezentúl biztonságossá váljon a mi életünk. Amikor 1517. október 31-én Luther Márton Istentől kapott bátorsággal kiszé- gezte ama híres 95 tételét a wittenbergi Vártemplom kapujára, nem is gondolta, hogy Isten Szentlelke ezzel a középkori sötétségbe merevedett egyházi életet fogja felrázni, megújítani.

Aztán adott Isten Genfnek egy Kálvin Jánost, aki nem is Genf szülőltje volt, hanem Franciaországból került oda, és elkezdte a tiszta evangéliumot hirdetni ebben a nagyon züllött életű városban. Kiderült, hogy Genf népe nem bírta sokáig azt a világosságot, amit Isten Kálvinon keresztül sugárzott bele a város sötét életébe, és elzavarták Kálvin Jánost Genfből. Igen ám, csak hogy három év múlva Genfben rájöttek arra, hogy valami hiányzik, nem megy az élet tovább Kálvin János szolgálata nélkül. Bűnbánattal meg- alázkodott Genf városa, s három év múlva visszahívta Kálvint. 15 évi szolgálat és kö-

vetkezetes sátoremelő munka után Genfet egész Európa a szentek városává nyilvánította. Így emelte fel Isten Genf leomlott sátrát.

Isten ezt akarta a mi magyar nemzetünkkel is. Ezért engedte meg történelmünkben a mohácsi vést 1526-ban, ami nemzetünk nagy testén rettenetes vérvesztéssel járt. De éppen ez térítette észhez a magyar nemzetet, és ez készítette el az evangélium reformációi magágyát. 15 év alatt olyan hatalmasan elterjedt a reformáció Magyarországon, hogy az ország 3/4 része elfogadja a reformáció világos tanítását, azt az alaptételt, hogy az igaz ember hitből él, Isten kegyelme által. Nem vásárolható meg bünbocsátó céduállal, pénzzel az üdvösség. Nem emberi cselekedeteink erőlködéséből juthatunk a mennybe, mert ez csupán emberi erőlködés lenne, ami soha nem jut el Istenhez. Népünk fölismerte, amit a reformáció tanított a Szentírás alapján, hogy az Isten útja Krisztuson át vezet az emberhez, és akkor újul meg egy vérbe fagyott nemzet, mint a mohácsi vész utáni magyarság, ha engedi ezt a Krisztusban felénk elindult Istent belépni családjába. A reformáció gyümölcsként került oda a lefordított magyar nyelvű Szentírás a családi asztalokra, s lesznek olyan családapák, akik nem nyakaskodnak, és nem rugódoznak az Isten megújító fölemelő szándéka ellen, hanem előveszik minden este a Szentírást és olvasnak a családnak, a háznépnek. Ennek nyomán fölemeltetik sok-sok családi élet sátra, kijavítatik az a sok repedés, ami ott tátongott egyéni, családi, közösségi életek falán. A repedéseken keresztül ugyanis behatol sok minden. A repedéseken keresztül szívárogo be a tiszta kútba, forrásba a szenny és rontja meg az ivóvizet. A repedéseken keresztül jut be a hideg a lakásba és teszi nemkívánatossá azt, ami otthon és meleg fűszek kellene hogy legyen. A bűn által okozott repedéseken keresztül hatolt be e világnak sokféle kísértése és szennye az emberi életbe. Íme Isten szándéka ez: fölemelni, kijavítani, újjáépitni azt, amit a gonosz, az ellenség tönkretett.

Nemcsak Ámós korában, Kr. e. a 8. században, az asszír fogság pusztítása után hajtott Isten végre ezt a megújító munkát, amikor a fogságból hazatérhetett Izráel maradéka, és amikor újjáépíthette Izráel földjét, hanem Isten ezt a megújító munkát a történelemben folyamatosan végzi. Majd a második nagy fogság, a babiloni után megint adatott a lehetőség az újjáépítésre. Adatott a történelemben a keresztyénség számára akkor, amikor már az első néhány század keresztyénsége felhígult, amikor az Istennel való kapcsolata meglazult, amikor a 4. században már megszűnt a keresztyénüldözés és államvallássá lett a keresztyénség Nagy Konstantin császár rendelete alapján. Akkor már érdek volt keresztyénnek lenni, felhígult a hitélet. Aztán jött a hithű előreformátorok szolgálata, akik felrázták a sötétségben csüggedt emberi lelket, mint Assisiban Szent Ferenc (12. sz.), vagy Angliában, Franciaországban egy-egy előreformátor, a cseheknél Husz János, aki a 15. században máglyahalált szenvedett, azért, mert merte vállalni a Krisztus által megújított életnek a megélését, és annak az igazságnak a hirdetését, amit Jézus Krisztusban látott meg. A reformáció tehát azt jelenti, hogy Isten az Ő megújító munkáját elindítja a templomból, az egyházból, az igeközpontú keresztyénségből ki a mindennapi élet területére. A reformáció óta a templom és az egyház megszűnt az Isten börtönévé lenni. A középkorban még nem volt a nép kezébe adva a Biblia. Akkor még azt hitték, elég annyi, hogy elmegy a nép a templomba, részt vesz a latin nyelvű misén, amiből nem értett a legtöbb ember semmit, és ezzel el volt intézve az Istennel való viszony. Bizony nagyon sokszor kísért ez a gondolat ma is: lefizetjük az Istennek való tartozást egyházzadó, perselyes adomány, vagy egy néhanapján elmondott Miatyánk formájában, és azon túl nincs szükségünk arra a megújító munkára, amivel Isten a szívünk gyökeréig nyúl, a bűnöktől való megtisztítás végett. Bizony, aki így gondolkodik, hogy nincs szüksége ilyen megújító munkára, az a saját haldokló állapotát törvényesíti, s így ő maga és a kör-

nyezete is folyamatosan omlik össze, a repedések, a rések tátongó nagy mélységekké válnak, melyek végül elnyelnek egyéni életeteket, családokat, nemzeteket.

Sajnos a mi magyar nemzetünk testén óriási repedések vannak manapság. Nemzetünk önpusztító nemzetté lett. Nem akarja megérteni azt összességében, hogy nekünk szükségünk van Isten főlemelő kezére. Hogy szükségünk van az Isten repedéseket kijavító munkájára, arra az újjáépítésre, amit Krisztusban adott és a reformációban akar továbbvinni.

Jézus Krisztust nem lehet bezárni, eltakarni, nem lehet otthagyni középkori hűvös templomokban, vagy mai modern templomok falai között. Vagy kivisszük Őt a mindennapokba és leszünk egészen megújult életű keresztyének, olyan reformátusok, akik méltók leszünk erre a névre, hogy „visszaformáltak”, vagy ha nem, akkor egész életünk repedések és omladékok martalékává válik. Megfojtja a sokféle bűnomladék, ami reánk hull, ami lelkünket eltemeti, és akkor bizony ne csodálkozzunk, ha nem lesz jövőnk. Akkor ne csodálkozzunk, ha sorra be kell majd zárni iskoláinkat, ha kongani fognak majd az újonnan épített templomok, ha nem lesz aki öreg korunkban reánk nyissa az ajtót, az egykézés, vagy a csak két gyerek vállalása miatt. Lehet abból egy sem marad mellettünk, mikor már tehetetlenekké válunk, mert nem mertük vállalni a Krisztus reformációjának a nyomán azt, amit egy nemzet megmaradásáért vállalnunk kell. Azt olvastam valahol: a magánkeresztyénség bűn. Ha megelégszünk annyival, hogy otthon néhanapi csendességünkben elmormoljunk egy-egy Miatyánkot, ha nem vágyunk ennél többre, akkor ez a magánkeresztyénség megfojtja magát. Ha nem lesz élő, lángoló hitű közösség, amelynek megtisztító erejében szabadulni tudunk a bűntől, ha nem lesz olyan közösségi élete a református egyháznak, amelyik fészekmeleget ad a didergő lelkeknek, akkor hiába jönnek majd a templomainkba, mert ott nem fogják érezni azt, hogy érdemes idejönni.

Akkor, íme, amint a mai nap is bizonyítja, vannak üres helyek a templomban és még több üres hely lesz, hogyha nem engedjük, hogy főlemeljen, kijavítson, újjáépítsen minket az az Isten, aki Jézus Krisztusban ma is tovább akarja folytatni a reformációt az újjáformálás eszközei által. Javunkra! Megtartatásunkra! Ámen.

A Genezáret partján

Lelki szárnyalás

„Elfáradnak az ifjak és meglankadnak és megtán-
torodnak a legkülönbek is, de akik az Úrban bíz-
nak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sas-
keselyük...” (Ézs 40,30–31)

A gólya

Elköltözött tavaszt keresni az őszülő, sápadó világból a gólyamadár. Ismeri jól a maga idejét. A gólya kifeszíti izmait és úgy repül s így méri a végtelenséget. – Feszítés nélkül nincs repülés! A gólya amikor repül – aszkéta! Kizár magából minden érzékiséget. – Nézem e szárnyalást, gyönyörködöm benne, de siratom népemem, magamat, hisz ilyen lendületre képtelenek vagyunk!

Életünk nyara elfogyott. Rideg ősz köszöntget, melyben az élet virulása búcsúzik. – A társadalom elhidegül. Elsápadnak az emberi lelkek. Nincsen vérkeringés. A sok szenvedés tett érzéketlenné, mert nem Krisztussal szenvedtünk!

A krisztusi szellem megunt! Hadd jöjjön az ateizmus, a rombolás szelleme, hadd legyen itt csak Szibéria! – A gólyát is megunják az emberek, de a télben, amikor csak varjúkárogást, verébcsiripelést hallanak, vágyódnak újra a kelepelés után!

Közel az idő, amidőn a lelki-Szibériában – az ateizmusban, az emberek vágyódnak óhajtják a tavasz leheletét, mert az ateizmus csak örök tél s dermesztő hideg!

Alkotóerő csak a Krisztus világa! Ez a világ, ez a tropikus égalj, most ez őszülésben itt föl nem lelhető! Ez a tengerentúli világ az Isten országa. Ez a szárnyaló lelkek hazája!

Repülj lelkem a költöző gólyával el innen, ahol az emberekből kiveszik a lélek tüze! – Tengerentúlra vágyom, ahol a lélek békéje honol!

A tengereket csak az a lemondó, sovány gólya repülheti keresztül, de soha nem a hí-zott lúd! Az elhízottságnak nincsenek vágyai. Aszkézis kell belénk, különben nem lesznek vágyaink s nem lesz feszülésünk!

Nem emberhez mérem erőmet, hanem a kereszthez! Feszülök Krisztusom keresztségére, nézem, mily keveset bírok a legjobb akarattal is rajta fölládozni, s amidőn ezt látom – alázatossá lesz a lelkem! – Emberhez mérközni – gőg s elbizakodottság, de gyászos bukás; Krisztus keresztségéhez pedig – alázat, de fölmagasztosultság!

Uram, ez ősi sápadásban a gólya vágyával hagyom e földet el. Feszítem lelkem izmait, hogy átrepülhessem a tengert s az akadályokat! – A költözésben, örök tavaszodért aszkéta leszek! (1918 őszén.)

Sokszor gyönyörködtem gólyáinkban, amint tanítják fiaikat repülésre. Magasan keringenek fölöttük a levegőben, hívják, csalják, kényszerítik a fészek elhagyására még bátortalan, de vágyódó fiaikat.

Sok gyakorlatot végeztetnek velük, míg megedződnek s készen lesznek átrepülni s másik hazába! Az messze van, s csak az edzett erő, a kitarató akarat juthat el céljához!

Nekünk ez a föld az, ami a gólyafiaknak a fészek. Az élet int, Krisztusunk hívogat a fészek elhagyására! Egyházunk, a mi anyánk, táplál, majd tanít repülni, hogy az élet őszén mi is átrepülhessünk az örök tavasz kies világába!

Mi, akár elhagyjuk fészünköt s megtanulunk kitaratón repülni, akár a föld zsírjával jól élve, lomhán fészünkben maradunk, az élet természetét, az idők rohanó járását el nem változtatjuk! Fészekben a tél ellen nincsen oltalom; földi jólétben a halál ellen menekvő helyünk!

A gólyafiak hajlanak anyjuk szavára s fészüköt elhagyják; kik megértik mért hív Anyaszentegyházunk bennünket magasba, azok elkerülik a halál hatalmát!

Hítem akkor segít rajtam, ha élem; szárnyam, ha használok!

(Ván Benjámín *Napra forgok* c. kötetéből)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Saulus

Alapige: Apostolok Cselekedetei 8,1–4

A tanítványok rádöbbenhettek arra, hogy az életük milyen nagy veszélyben van. Már tapasztalták az ellenséges indulatokat (ApCsel 4,21; 5,17; 5,40), de Gamáliel tanácsa mintha visszafogottabbá tette volna a vezetőket és rajtuk keresztül a tömeget is (ApCsel 5,34 s köv.). István halála azonban minden gátat elsöpört. Mint valami ragadozó farka, amely megérezte a vér ízt, már nem elégednek meg azzal, hogy megostorozzák a tanítványokat, hogy megparancsolják nekik, hogy többé ne tanítsanak a Jézus nevében. A tömegnek már más kellett. Több, mint ami addig volt. Vér, halál. A tanítványok halála. Az is lehet, hogy látva a kor vallásos vezetőinek, a főpapoknak és a tanácsnak a hivatalos álláspontját, egyesek vallásos túlbuzgóságukban megpróbálták megtenni azt, amit Gamáliel tanácsára hallgatva azok nem tettek meg.

A tanítványok a Szentlélek kitöltetéséig félték. Ezért voltak bezárkózva a házba Jézus halála után (Jn 20,19). A Szentlélek kitöltése után azonban félelmük elmúlt. Helyét átvette a Jézusba vetett teljes bizalom. Úgy nézett ki, hogy a tanács nemetszése ellenére Isten működik az Ő Lelke által, és a gyülekezet biztonságban van. Megint bebizonyosodott, hogy Jézus szava mennyire igaz volt, mikor felkészítette őket az eljövendő szenvedésre. (Halálra adja pedig testvér testvérét, atya gyermekét; támadnak magzatok szüleik ellen, és megöletik őket. Mt 20,21) Most újból megjelenhetett a félelem az életükben. Kinek van nagyobb hatalma a világban? Isten Lelkének, vagy a gyűlölettől fűtött tömegnek. Nem nehéz elképzelni ezt a tömeget. Gondoljunk csak a délszláv háborúra vagy az izraeli–palesztin konfliktusra.

Az igében megjelenik egy név. Látszólag egy mellékesen odavetett mondatban, amely összekapcsolja az előző történetet, István megkövezését ezzel a mostani történettel. Saul egyetértett István megölésével. Egyelőre nem tudjuk, hogy ki ez a Saul. Annyit sejtet az ige, hogy valamilyen fontos személyiség lehetett, akire hallgatott a tömeg, és hogy szavának súlya volt. Az István megkövezésében nem vett részt, de jelen volt. Az ő lábai elé tették le a hamis tanúk a felsőruháikat (ApCsel 7,58). Mikor István meghal, azon a napon nagy üldözés indul el a tanítványok ellen. Csak a szikra kellett, és robbant minden. Maga Saul mutat példát. Házról házra járva összeszedi azokat, akik tanítványoknak vallják magukat, vagy akikről feltételezik, hogy keresztyén, és korra, nemre való tekintet nélkül börtönbe vetik őket. Itt nincs szó gyilkosságról, de egy pogromot ír le a felolvasott pár vers.

Az első gondolat, amin el kell gondolkoznunk, hogy miért manipulálható olyan könnyen a tömeg. Miért van az, hogy egy-egy hangadó szavára hallgatva olyanokat tesznek az emberek, amit később kicsit higgadtabban gondolkozva megbánnak. A másik dolog, amiről beszélünk kell az, hogy mi hova tartozunk. Manipulálhatók vagyunk-e vagy nem? Van-e saját akaratunk, amit nem befolyásolhat senki, és van-e szilárd hitünk, amit nem ingathat meg semmi?

Mit tehetnek ilyen esetben a tanítványok? Jézus nem arra tanít, hogy erővel és hatalommal lehet érnivalót – gondoljunk csak a Hegyi Beszéd szavaira (Mt 4,43 s köv.). A jeruzsálemi gyülekezet szétszéled. Miért tették ezt? Nincs itt ellentmondás az István

hite és a többiek hite között? Nem félelemből mentek el? De igen. De a tanítványok tudták, hogy Istennek nem halott tanítványokra van szüksége, hanem élő személyekre, akik el tudják vinni az ő igéjét szerte a világba. A missziói parancs az volt, hogy tegyenek tanítványokká minden népeket (Mt 28,19). Mintha Isten rádöbbené őket arra, hogy tanításuk nem csak egy helyre korlátozódott.

Isten a rosszat is jóra tudja fordítani. Nem csak Jeruzsálemben diadalmaskodik ezáltal Krisztus ereje, hanem Samáriában és Júdeában is, mert oda menekül a gyülekezet. Ott széjjeljárva hirdetik az igét. Az apostolok azonban maradtak. A tizenkettő tudja, hogy életük Isten kezében van. Ha meg kell halniuk, akkor vállalja azt is.

Egy újabb gondolat, ami elgondolkozathat minket az, hogy rá tudunk-e jönni arra, hogy Isten kezében vagyunk. Megtanultuk a Kátéból, hogy Isten „mindazt a rosszat, amit e siralomvölgyben reám bocsát, javamra fordítja, mivel ezt megcselekedheti, mint mindenható Isten, s meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya” (26. kérdés). De vajon ér-e valamit mindez a mi mindennapi életünkben, vagy csak üres frázis, amit bemagolva elhadartunk a konfirmáció alatt, utána pedig elfelejtettük?

Az ige beszámol arról, hogy mi történt tovább Istvánval. Eltakarították kegyes férfiak, és megsiratták. Nagyon furcsa ez a kifejezés itt. Mintha érzékeltetné, hogy Istvánból nem maradt más, csak a por, amiből vétetett.

Végül megint meg kell állanunk egy kicsit ennél a gondolatnál is. Igaz, hogy a fiatal-ságot nem foglalkoztatja annyira a halál gondolata mint az idősebb generációt, de mégis mit tudunk mi a halálról? Azt a sok sületlenséget, amit különböző „hittérítők” szajkóznak a lélekvándorlásról meg ehhez hasonló keresztyénellenes tanokról, vagy el tudjuk fogadni azt, hogy a bűn miatt mindannyian meg kell hogy haljunk, a földi sátorház el kell hogy omoljon, ahogy az apostol mondja, és örökkévaló hajlék vár ránk a mennyben.

Vitaindító kérdések:

1. Miért manipulálható olyan könnyen a tömeg? (Ne csak napjaink eseményein keresztül próbáljunk erre választ adni, hanem a történelemből ismert eseményekből is.)

2. Mi hol állunk? A manipulálhatók között, a manipulálók között, vagy azok között, akik meg tudunk állni ebben a világban hitünk segítségével, ami egyfajta „tisztánlátást” ad.

3. Érezzük-e a mindennapi életben a Káté igazságát, hogy Isten a rosszat is javamra tudja fordítani? Mondjunk reá saját életünkből vett példákat!

4. Mit jelent a halál a mi számunkra?

5. El tudom-e fogadni, hogy mind életemben, mind halálomban Isten az egyetlen vigasztalásom?

Presbiteri órákra

Témajavaslatok a 2002–2003-as téli időszak presbiteri óráihoz

1. Elhívásunk – elhivatottságunk – ebből fakadó feladataink.

Bibliamagyarázat: Hartmut Bärend: Tágas hely – a távlatok érzékelése. ApCsel 1,1–14. Isten hív el – Őt kell szolgáljunk.

Népünk választ meg – az Ő érdekeit is szem előtt kell tartanunk.

Ha Istent szolgáljuk, egyben népünk jövőjét is szolgáljuk.

Az „inkább kell Istennek engedni, hogysesem az embereknek”-elvé.

2. Következetesség a szolgálatban. Csökönység vagy rugalmasság.

Bibliamagyarázat: Hartmut Bärend: Új tájékozódás – jövőkép váltás. ApCsel 16,6–10.

Isten terveinek tiszteletben tartása.

Kitartás az adott szó, a leadott szavazat mellett.

Ha a többség leszavazott, hogyan kell működni a konstruktív ellenzéknek? Isten tervei nem szenvedhetnek csorbát!

3. Szolgálatunk keretei és távlatai.

Bibliamagyarázat: Hartmut Bärend: Tágas térre állatod lábaimat. Zsolt 31,9.

Isteni távlatok – emberi keretek.

Konzerválni hagyományainkat, szokásainkat, hitünket – vagy alkalmazkodni az új idők kihívásaihoz.

Új missziói programok és új belmissziói programok, rendezvények támogatása. Meddig mehetünk el?

Alternatív lehetőségek kihasználása a gyülekezetben.

4. Hűségünk a szolgálatban.

Bibliamagyarázat: Kozma Endre: Miért hiányoztál? Bír 5,16.

Hogyan vállaljam a presbiteri szolgálatot?

Hány évre vállaljam a presbiteri szolgálatot. Mikor kell lemondanom a presbiteri szolgálatról?

Igazoltan vagy igazolatlanul hiányzom a gyűlésekről, közmunkákról, istentiszteletekről...?

Igazoltan vagy igazolatlanul hiányzik a családom a templomból, a gyülekezeti rendezvényekről?

Isten országa építéséből egyetlen keresztyén ember sem hiányozhat!

5. Egész életünk, szolgálatunk megmérettetik.

Bibliamagyarázat: Bányai László: Megméretünk. Dán 5.

Nyilvános szolgálatunkat látja és minősíti a gyülekezet. Vajon én hányast kapnék ennél a minősítésnél?

A „titkon végzett szolgálatunk”. Amit Isten lát és amit Isten minősít. (Szívtől szívbe, kézről kézre, kézből kézre.) Imaszolgálatunk magunkért és másokért. Vajon hányast kapnék ezen a vizsgán?

A jutalom itt a földön.

A mennyei jutalom: „Jól vagyon jó és hű szolgám...”

6. Szakszerűen építkezni.

Bibliamagyarázat: Sziszik József: Kinek a dicsőségére építünk? 1Móz 11,19.

A jövőnek vagyunk munkatársai.

Van amikor a drágább az olcsó!

Csak jó szakembereket vegyünk igénybe.

Művészeti szempontok – helyi érdekek.

Az elszámolások pontossága, hitelessége. Aranykönyv.

Mi legyen azokkal az értékeinkkel, amelyeket mi nem használunk, de mások felhasználhatnak?

Minden körülmények között Istené kell legyen a dicsőség!

Összeállította:

Jenei Tamás

Tágas hely – a távlatok érzékelése

Alapige: Apostolok Cselekedetei 1,1–14

Időszerű gondolatok

Gyakran kérdezzük önmagunkat, milyen perspektívája van munkánknak. Sokáig el-pepecselünk, lélek nélkül dolgozunk, és alig jutunk oda, hogy saját látóhatárunkon túl-lássunk. Hogyan nyerünk egy új látószöveget? Hogyan szerezhetünk új távlatokat?

Bibliai síkok

Az Apostolok Cselekedetei könyvének eleje az ősgyülekezet távlatait járja körül. Az ősgyülekezet még a húsvét és a mennybemenetel közti időben van. Hogyan kell tovább haladni? Milyen távlatok tárulkoznak fel? Jézus megmutatja tanítványainak, amik be fognak következni. Ő megmutatja a tanítványoknak a maga viselkedését ahhoz, hogy távlatokat találjanak.

1. Magunkat Jézus életébe és tanításába kell helyezniünk

Az Apostolok Cselekedetei eleje arról tudósít, hogy Jézus még egy kevés időt a 40 naptól a tanítványokkal tölt. Ő két dologra használta fel ezt az időt: egyrészt megmutatta az Ő életbőségét, gazdagságát. (Jn 10,10b) Másrészt Isten országának gazdagságáról beszélt velük. Világossá válik számunkra, perspektívákat azon keresztül nyerünk, hogy magunkat Jézus életébe és tanításába helyezzük. A „térjete meg” (Mk 1,15) a legjobb feltétele annak, hogy a kilátásokból megvalósulások legyenek egyházunk és gyülekezeteink számára. Csak ezzel együtt a „térjete meg”-gel lesz teljes, tökéletes az imádkozás, az úrvacsora, a közösség és a hívők mindennapi egymással való találkozása, valamint a Jézus tudományában való növekedés (ApCsel 2,42).

2. Isten elhívásában hinni

A tanítványokra nagy jövő vár. Ők a Szentlélek erejét fogják kapni. Jézus eszközei lesznek. Elegendő erőt fognak kapni. Az ő szolgálatuk az egész világra ki fog terjedni. Távoli terek tárulnak fel előttük. Az elhívás, melynek ereje rajtuk van, új perspektívákat nyit meg.

Az elhívások, amelyekben az első gyülekezeteknek részük volt, érvényesek még ma is. Akkor is, ha a mi egyházunkban, ha a mi gyülekezeteinkben langyosabbá vált a hivatástudat, mégis érvényes rájuk, érvényes ránk az elhívás. Éppen ezért Isten mai elhívásában hinnünk kell. Éppen ezért elhívatottság-orientáltan kell élnünk avégre, hogy a mi tekintetünket előre és ne hátrafelé irányítsuk. Az ilyenfajta hitből új perspektívák nőnek ki munkánk végzéséhez.

3. A várakozás ideje

Krisztus egy bizonyos várakozási időbe helyez. Így olvassuk a 4. versben és így fogják a tanítványok bemutatni. Egy biztos: rájuk érvényes Isten nagy elhívása. Isten idejére várni kell, arra az időre, amelyben az Ő elhívását beteljesíti. Mert az elhívás jelen van, ez jelenti az új távlatot. Fontos az is, hogy ennek az elhívásnak a beteljesülését kívárjuk. A tanítványok számára Jézus előkészítette a várakozási időt. Ők vissza kell hogy térjenek, hogy közösségben legyenek egymással és imádkozzanak. Nekünk is szól ez, az erőltetett tempót vegyük ki a mi munkánkból. Az aktivizmus a legnagyobb ellenség arra nézve, hogy az elhívás tekintetében felfedjük és megvalósítsuk az új távlatokat. Az istennel való lelki nyugalomban folytatott élet képes a leginkább az elhívást felfedni, megtalálni. A mi munkánk-

hoz szükséges távlatok csak ilyen élettartalomból nőnek ki. Kiküldés és összegyűjtés együvé tartoznak. Mt 28 és Mt 11 érthetően egymásra vonatkoznak.

A várakozó gyülekezet Isten új elhívását megismeri és abból új távlatokat nyer.

4. Isten elhívása nem restaurációs terv

A tanítványok a nagy zsidó ország helyreállításáról álmodtak. Szerették volna a rómaiakat kívül tudni az országon. Ők a helyreállítás után sóvárogtak. Jézus ezt a durva kívánságot visszautasította. Ő az isteni elhíváson nem a korábbi idők visszaállítását értette. A perspektívák nem az előző sikereken állnak. A helyreállítás egy visszalépés, passzivitás. Amit Jézus ígér, nem kell hogy mindenáron a mi elvárásainknak megfeleljen. Mi gyakran leereszkedünk, „igen, akkor”-t mondunk. Úgy érezzük, hogy szerencsések vagyunk (lásd: új berlini gyülekezetek). A nosztalgia nagyon jó a semmittevésre, egyébként azonban egy fogyatékoság a küldetés útján. Isten elhívása jól kapcsolódik az én adottságaimhoz. De ez fordítva nem igaz!

5. Isten elhívását perspektívaként értelmezni

A tanítványok egy nagyon jól érthető elhívást kapnak az úton. Van idejük ezt az elhívást „megrágni, megemészteni” Az értelmezés ideje rendkívüli módon segítségünkre van. Az elhívásban máris ott van a perspektíva; a tanítványok magát az elhívást kell elfogadják, azután cselekedeteiknek a perspektívája már előre megbélyegzett.

Nagyon fontos feladat kitalálni vagy felfedezni, milyen különleges elhívása van a mi egyházunknak, gyülekezeteinknek. Nincs ember, nincs egyház, nincs gyülekezet, amelynek ne lenne sajátos elhívása. A következő lépés tartalmazhatja azt a kérdést, hogy a mi munkánk számára milyen perspektíva nyílik ebben a sajátos elhívásban. Vagy vesszük ezt a sokatmondó szót az ApCsel 1,8-ból és a gyülekezet elé helyezzük. Milyen perspektíva következik ebből? Mit észlelünk mi ebből a mi gyülekezeti közösségünkön belül?

6. A tekintetünk irányát átgondolni és mégis a földön maradni

A tanítványok látják Jézust a mennybe menni. A fej mélyen a nyakban van: ők nézik a megnyíló, majd bezáruló mennyet. Az angyali üzenet hangzik: „mit álltok itt és tátjátok a szátokat a menny felé”? (Luther) Mit akar ezzel mondani az angyal: a tanítványok tekintete előre kell hogy nézzen és nem felfelé, most már semmi esetre sem. Ők most már a földön kell hogy tevékenykedjenek. Olyan szép volt Jézussal együtt járni. Most már eljött a gyakorlat ideje: előbb a türelmes várakozás begyakorlása, azután a cselekvés gyakorlása a misszióban. Az összegyűjtés és a kiküldés közötti feszültségnek meg kell maradnia. Jézus tanítása, benne való öröm, titkainak értése az érem egyik oldala, de az élet, az Ő követése, a misszió gyakorlása viszont az érem elmaradhatatlan másik oldala. Fontos, hogy az egyensúlyt megtartsuk.

7. A misszió tágas terét Isten nyitja meg

Az Apostolok Cselekedetei első része mutatja Isten munkájának tágas terét kezdve az 1,8-tól. A tanítványok várakozási időszakban találják magukat, de nem hosszú ideig. A pünkösd érkezik, jön, és vele együtt a Lélek ereje azért, hogy a tanítványok az Evangéliumot szétvigyék minden nép számára.

Kifizetődő ezen a nyomon haladni és ezen megmaradni. Úgy akkoriban, mint ma! Mi részei vagyunk Istennek e világgal folytatott missziói történetének. Ha megnyílik a tér egy egyesült Európa számára, akkor az egy új lépést jelent ebben a küldetésben, melyet az Ő nyomdokában végeznek. Számunkra is, akik itt együtt vagyunk!

Fordította:
Vinczéné Pálfi Judit
Nagyvárad–Csillagváros

Rádioprédikáció

Bányai László

Bukarest

Isten az én segítségem

Alapige: Lukács 16,19–31

A szeretet és az erkölcsi tartalom nélküli élet, az egyes kortársak méltatlan életmódja, Jézus Krisztust e példázat elmondására indította. Egyszerű és szuggesztív formában előbb elmondja Jézus egy gazdag ember minden szeretet és erkölcsi tartalom nélküli életét, majd bemutatja a szegény Lázár kegyetlen, nyomorúságokkal teli életét.

Akarva, akaratlanul felöltik képzeletünkben a fényűző ruhákba öltözött, fényes palotákban naphosszat mulatózó gazdag ember, aki az ajtaján zörgető koldussal még annyira sem törődik, mint a kutyák, amelyek a koldus sebeit nyaldossák. Ez az ember gazdagságtól és jóléttől eltelve, nem törődik az eljövendő mennyei élet dolgaival. Aztán látjuk a koldus Lázárt, aki az élet peremén, mindennemű szükölködés és szenvedés között, de Istenbe vetett hittel és reménységgel él. Szomorú, embert próbáló állapotát is az Ő kezéből fogadja el.

Bármilyen volt is a gazdagnak földi boldogsága és a szegénynek nyomorúsága, az evangélium rámutat arra, hogy mindkettő viszonylagos és mulandó, távolról sem abszolút és örök. A halál volt az, ami mindkettőjük földi életének véget vetett.

Isten ítélete a gazdag embert nem azért kárhoztatta, mert gazdag volt, hanem szeretetlensége és irgalmatlansága miatt. A gazdag ember önzően élvezte gazdagágát, míg Lázár éhesen, betegen feküdt az ő kapujában. A gazdag ember megfeledezve embertársáról csak önmagának élt. Ezért állt Jézus szemben lángoló haraggal az ilyen önző emberekkel. Amint felkeltette Jézus haragját a szeretetlenség, úgy hatja meg a szeretet legkisebb jele. Hiszen azt mondta, hogy amikor valakivel az Ő kicsinyei közül jót teszünk, vele tesszük meg azt. Ha éhezött vendégelünk meg, Őt látjuk vendégül. Ha foglyot látogatunk meg, vele tesszük jót. Ha ezeket nem tesszük, vele nem tesszük meg.

Isten a szegényeket gazdagokká tevő Isten. Ez az örömhír a szegények számára.

A szegény Lázár nem azért kapta jutalmul az Isten országába való bejutást, mert szegény volt, hanem azért, mert üdvözülésének reménységét Istenbe vetette. Életvitelét hűen jellemzi a Lázár név, ami megmagyarázva ezt jelenti: Isten az én segítségem! Lázár bízott Istenben és elviselte az élet nyomorúságát. Szenvetéseiből és könnyeiből kincset gyűjtött az örök életre.

Isten bölcsessége és igazságossága az emberi gondolkozás rendjét megváltoztatta: az önző ember számára az ideig való jólét kárhozattá, a szegény Lázár részére az Istenbe vetett bizalom mennyei jutalommmá lett. Kettejük állapotának a halál utáni megváltozása a bizonyíték arra, hogy a földi élet és annak minősége a valódi kritérium az eljövendő boldogság, vagy kárhozat elnyerésére. A földi élet küzdőtér: egyesek számára a hervadó, a mások számára a hervadhatatlan koszorúért való futás versenypályája. Mondd, testvérem, te már a hervadhatatlan koszorúért futsz-e?

Egy bizonyos: halála után az ember már nem tehet semmit. A gazdag ember minden arra irányuló törekvése, hogy helyzetén változtasson, hiábavalónak bizonyul, mert a halál mindent véglegesen lezár. Jézus ezt mondja a Jn 9,4-ben: „Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, amíg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.” A gazdag kínjai a lángokban és Ábrahámhoz intézett kérése,

hogy küldje el Lázárt nyelvét hűsíteni, beszédes bizonyítékok elkárhozott állapotának súlyosságára. Egyúttal tanulságul is szolgálnak azon tekintetben, hogy földi javaink gazdagságában ne legyünk önzők egymáshoz. Mert az önző ember csak önmagát szereti, azért hasonlatos a terméketlen gyümölcsfához, ami nem jó másra, csak arra, hogy kivágattassék és tűzre vetessék.

Isten adjon erőt és segítsen minket arra, hogy mulandó földi életünk során felismerjük az alapigazságot, hogy aki az Úr Jézusban él, halála után Őhöz fog kerülni a mennyek országába. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Sándor Endre

Vámosújfalú, Magyarország

Mindig Krisztusra mutatni

Alapige: Lukács 3,15–17

Kedves szülők, keresztszülők! Mindig felmerül a kérdés, mikor gyermek születik, hogy mire is született ez a gyermek? Mi lesz a sorsa, hogy alakul az élete? Ma már sokat beszélnek arról, hogy az élet lehetősége egyre inkább fogy ezen a földön. Mindannyian tele vagyunk kérdésekkel, hogy miért van ez, miért van ezen a világon annyi terror, háború. És nemcsak a távolabbi világban van szeretetlenség, viszály. Sokszor tapasztaljuk egymás között is a gyűlöletet, torzsalkodást, az egymásnak való betartást. Miért kell ennek így lennie? Milyen lesz a világ, mire ez a kisgyermek felnő? Ahogy egy énekünk mondja: „Minden nap hoz új küzdelmet, vállainkra rak sok terhet.” Lehet-e még béke népek, vallások, kontinensek között, lehet-e még egyszer valódi világbékéről beszélni, vagy az ember csak szívében hordozhat békességet? Képesek vagyunk-e ebből az ördögi körből kikerülni? Vagy minden marad a régiben, és e kisgyermek élete is olyan zaklatott lesz, mint a miénk? Képesek vagyunk-e ezért a világeért valamit tenni, megvannak-e ennek egyáltalán a feltételei? Istennél van megoldás! Őt kell a szívünkbe befogadni. Azt mondja az Ige: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Isten békességet akar ezen a földön, azt akarja, hogy az emberek szeressék egymást, hogy békességben, szeretetben éljünk és dolgozzunk.

Az ember tele van saját elgondolásaival, meggyőződéseivel. Amikor Keresztelő János megjelenik a pusztában és keresztel, azt gondolják, hogy ő a Messiás. Azonban János alázatosan azt mondja, nem én vagyok a Krisztus, hanem az, aki utánam jön. – Ezt a gyermeket is tanítsátok meg alázatra, hogy ő maga is Krisztusra tudjon mutatni, aki által a világ megváltozhat.

Kis keresztyén közösségek kialakulására lenne szükségünk. A keresztyén egyházak azért voltak olyan vonzóak, amikor először létrejöttek, és azért terjedt olyan gyorsan a keresztyénség, mert azok az emberek, akik Krisztust elfogadták, élő közösséget alkottak. Tudták szeretni egymást, tudtak megbocsátani egymásnak, befogadtak mindenkit. Azokat is, akiket mások lenéztek. Jézus tanításainak hatására azonban mindenki átalakult a közösségben. Ilyen kis keresztyén közösséggé kellene formálódnia a családoknak is.

Keresztelő János azt mondta: „Én ugyan vízzel keresztellek titeket, de eljön az, aki erősebb nálam. Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket.” Mit is jelent ez? A

vízzel való keresztség azt jelenti, hogy eljegyeztetünk Krisztusnak. A Heidelbergi Káté azt tanítja, hogy amilyen bizonyos, hogy a víz lemossa a piszkot, olyan biztos, hogy a keresztséggel a Szentlélek ereje által az eredendő bűn bizonyos fokig lemosható, és a megkeresztelt ember eljegyeztetik a keresztyén gyülekezetbe. A Szentlélekkel és tüsszel való keresztség jelentését az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvből érthetjük meg. A tanítványokra leszáll a Szentlélek kettős tüzes lángnyelvek formájában. És az addig menekülő, félnék tanítványok erőt kapnak, hirdetik az evangéliumot és gyülekezeteket alapítanak. Gyökeresen megváltozik az életük.

Mi vízzel keresztelünk, és ezzel a gyülekezet tagjává fogadjuk a gyermekeket. Kíváncsi, hogy mikor kimondjátok gyermeketek nevét – Gergő –, jusson eszetekbe a jelentése: éberem őrködő. Legyen Gergő valóban éberem őrködő. Ne csak a földi dolgait őrizze, azt, amit szüleitől kapott, vagy amiért ő maga dolgozott meg, hanem őrizze az egyház tisztaságát, figyeljen az evangélium terjesztésének ügyére. Legyen éberem őrködő, hogy a vízzel való keresztség után elnyerje a Szentlélek keresztségét is. Ámen.

Minden kegyelemnek Istene, teljes szívvel megköszönjük Neked, hogy ezt a kicsiny gyermeket ennek a családnak adtad. Köszönjük, hogy a világra születhetett. Áldunk az édesanyjáért, hogy megáldottad, hogy kihordhatta ezt az ép, egészséges gyermeket. Köszönjük, hogy második gyermekként érkezhett a családba. Arra kérünk, szerető menyeyei Édesatyánk most, amikor eljegyezzük ezt a gyermeket a gyülekezet tagjának, hogy ő valóban református egyházunk hűségese tagja lehessen. Úgy neveljék a szülők, nagyszülők, úgy imádkozzanak érte a keresztszülők, hogy példájuk nyomán ő is imádkozó életet élhessen. Urunk, erősítsd őt, add, hogy a Szentlélek keresztségének részese lehessen, testvérével együtt. Add, hogy éberem őrködő legyen, mint ahogyan Te mondtad: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” Urunk, köszönjük gondoskodó szeretetedet, és kérünk, áldd meg ezt a családot, hogy felnevelhessék ezt a kicsiny gyermeket, szüleinek öröme, a Te neved dicsőségére. Kérünk, Urunk, Te kísérd lépteit, Te maradj velem, akkor is, amikor beteg, amikor próbák és keserűségek veszik körül. Urunk, a Te áldásod legyen velünk. Ámen.

Esketési igehirdetés

Dobre Edvin

Baca

A siker titka

Alapige: 1Korinthus 16,14

Olyan szép, amikor két fiatal egymás kezét fogva nekivág az életnek. Lendületesen, tele tervekkel, reménységgel. Szinte érthetetlen számunkra, hogy az emberek miért nem élnek szépen. Majd ők megmutatják, majd nekik sikerül!

Ó, milyen sokan álltak már hasonló gondolatokkal az úrasztala előtt. Milyen sokan gondolták, hogy nekik sikerülni fog az, ami másoknak nem sikerült. Csakhogy lassan eltelt az évek, kihűlt a szívek, a régi érzelmek, s maradt egy keservesen fájó gondolat: nem sikerült. Vajon miért van ez így? Azért, mert sokan a siker titkát a fényes lakodalomban, illetve az ajándékok sokaságában látják. Sokan a fiatalságban, a szépségben, vagy éppen a szülők segítségével bíznak. De mi lesz akkor, ha elfogynak az ajándékok?

S ha egyszer elmúlik a fiatalság, a szépség, vagy a szülők segítsége, akkor mi lesz? Én úgy érzem, hogy mi emberek sokszor eltévesztjük a siker felé vezető utat, s éppen ezért, most Istenhez fordulunk segítségért. Isten megszólal és szeretettel felfedi előttetek a boldog élet titkát: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe.” Bizonyára most arra gondoltok, hogy ezt nem lesz nehéz betartani, mert ti nagyon szeretitek egymást. Ez így van jól, s mi nagyon örülünk ennek. De az Igében nem a ti szeretetekről van szó, arról az érzésről, amely három éve árad a szívetekből egymás felé, hanem az Isten szeretetéről. Ez a szeretet nem az ember lelkiségének, szellemiségének a része, nem a lelki tulajdonságainak egyike, hanem valóban tőlünk függetlenül létező „út”, amelyre szabad rálépnetek.

Ezek szerint Isten azt üzeni nektek, hogy minden dolgot az életben a szeretet kiváltképpen való útján éljétek meg, még akkor is, ha sokszor nehéz az, amit vállaltatok.

Pár évvel ezelőtt egy idős asszony látogatott meg, akinek a férje sok időt töltött az alkohol rabságában. Elmesélte, hogy a nővérétől érkezett, akinek elpanaszolta bánatát, s aki azt mondta, hogy helyében egyetlen percet sem maradna többé egy ilyen férfi mellett. Az asszony így válaszolt: „Úgy, amilyen, de szeretem, mert ő az én párom.” Azóta is mindig eszembe jutnak szavai.

Hát rá lehet lépni a szeretet útjára, s meg lehet maradni rajta egy életen keresztül. Ezért szól ma Isten hozzátok, hogy az Ő Igéje ott ragyogjon a szívetekben, hogy fényénél tudjatok haladni a szeretet útján és ezen az úton minden pillanat drága kincs legyen számotokra.

Emlékszem egy mesére, amely egy szegény fiúról szól, aki elindult szerencsét próbálni. Az erdőben egy csapdába esett állattal találkozott, megsajnálta és kiszabadította. Az állat egy rózsát adott a fiúnak és azt mondta: „Ezt a rózsát soha el ne dobd – ez majd vezet téged.” Mikor tovább ment az úton, észrevette, hogy a rózsza világít. Maga elé tartotta és így jobban látta az utat. Egyszer egy barlanghoz érkezett, s ámulva látta, hogy körülötte kincsek vannak. Ledobta a virágot és megmarkolta a kincseket, megtömte a tarisznyáját és boldogan ment tovább: most már gazdag lett, most mindent megvehet, ami hiányzott. A városba érkezve belépett az első boltba és vásárolt. Fizetni akart, asztalra tette a kincseket és döbbenetben látta, hogy minden csak kavics és homok. S akkor jutott eszébe az intés: a rózsát el ne dobd! Annak a rózsának a fényénél a kavicsokból drágakövek lettek, de nélküle a drágakövekből is csak kavics és homok.

Az Úr Isten ma kezetekbe adja a világító rózsát, az Ő szeretetét, és azt mondja: a virágot, a szeretetemet soha el ne dobjátok, majd vezet titeket. És észreveszitek, hogy a szeretet világít előttetek, hogy ennek a szeretetnek a fényénél az ajándékok, a fiatalság, a szépség drága kincsek lesznek. De ha eldobjátok ezt a virágot, ha a szeretet nem világít előttetek, döbbenetben fogjátok elkönyvelni, hogy az ajándékok, a fiatalság, a szépség is csak kavics és homok volt az életekben. Ezért szól Isten hozzátok: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”, ragyogjon előttetek a szeretetem. Ha ennek a mennyei szeretetnek a fényénél haladtok az életben, akkor hús, vagy harminc év múlva elmondhatjátok azt, amit sokan nem mondhattak el: sikerült. Áldott légy Urunk, Istenünk! Ámen.

Temetési igehirdetés

Balogh Sándor

ny. lelkipásztor

Nagykároly

A szeretetnek lángjai

Alapige: Énekek Éneke 8,6

A tűznek lángja nem mindig égető, nem mindig pusztító hatalom. A tűzhelyen melegeget adó áldássá válik. Körülötte az egybefonódott szívű emberek, az élet ridegségétől menekülve, összegyűlnek. Ezért drága, melegséget lehelő szó önmagában is a régen használt kifejezés: családi tűzhely. Ez a kicsiny nádfedelel, régi családi hajlék, amelynek most udvarán állunk, azok számára, akik benne éltek, a melegség és öröm drága tanyáját jelentették. Nem csak azért, mert a gyermek- és ifjúkori emlékek melege árad most is felétek, valamennyiszer átléptétek küszöbét, hanem főleg azért, mert egy szív szeretetének lángjai, mint érettek égő tűznek lángjai, melegíti át a lelketeket. Az anyai szív mindig ég. A szeretet tüze gyullad meg benne, és ontja drága életadó, védő, nevelő melegét szeretteire, mint tűz a meleget, fázó emberekre. Ugye ezt éreztétek gyermekkorotokban is itt e hajlékban? Összetartott benneteket, s mint hívő kürtöző sokszor haza hívott. Milyen boldogok voltatok, mikor az élet vacogató hidegétől megfázva haza érkeztetek, s ő szeretettel égő szemmel nézett reátok. Tudjátok mindez miért volt? „Mert erős az anyai szeretet.” Milyen valószínűságon igaz, amit olvastunk az igéből, nemegyszer, az anyai szívek történetében: „erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem”.

Lehet-e elfeledni az erős, kemény, buzgó szeretetet? Én úgy hiszem nem. Ha átléptétek e családi hajlék küszöbét sokszor eszetekbe jut az édesanyátok. Mert a családi tűzhely melegét árasztó anyai szív lángja hiányozni fog. Könnyes szem, remegő szív lesz pecsétje annak, hogy szívetekbe zártátok őt. Az anyai szívek úgy kiáltanak felénk, még a porukból is, amint az ige mondja: „tégy engem mintegy pecsétet a te szívedre”

Emberileg a halál erősebbnek látszik, mint az erős szeretet, és a sír keményebbnek, mint a buzgó szerelem. Mégis az ige mondanivalóját nem szabad elhallgatni, mikor ezt üzeni: „lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai”. A szeretet forrása Isten. Ő adományozza azoknak a szíveknek a szeretet tüzeit, akiknek akarja. Tehát Isten a tulajdonos. A szív csak elfogadója ennek az ajándéknak. Még ha gyarlóságot is hordoz. Isten akkor is megajándékozhatja szabad tetszése szerint ezzel a lánggal. Ezt a lángot pedig Krisztusban nyújtja felénk. Krisztus szíve égett legjobban a szeretettől. Úgy égett, hogy lángjával egy egész, bűnösen hideg világot melegített át. E koporsóban fekvő testvérünk ismerte az Úr szeretetének melegítő lángját. Sokszor felemelte szívét az Úr felé, hogy töltsen meg szeretetének lángjával, legyen pecsétként, megváltásként rajta. Mielőtt szíve megszűnt volna dobogni, szívét Krisztus felé fordította. Hadd melegítse át az őt váró Krisztus, az örök élet üdvözítő lángjával. Hit, remény elmúlt számára. Megmaradt az Isten atyai szeretete. Azért erős, erősebb mint a halál, keményebb, mint a sír az igaz hitnek szeretete, mert a Megváltó Krisztusnak szeretete az!

Testvéreim, felénk is közeledik az óra. Az a pillanat, amikor hitünk vallani fog. Számon kéretik Krisztus vérenek rajta lévő pecsétje! Ha lassan kialszik életünk földi lángja, elhalkuló szavunkkal tudjuk-e hívni a feltámadott Jézust? Tudjuk-e neki mondani: „Itt van szívem, neked adom Uram”? Adjon Isten mindannyiunknak olyan hitben, szeretetben és reménységben eltöltött életet, hogy egykor békeséges szívvel tudjuk majd ezt mondani: „Itt van szívem, neked adom Uram”! Ámen.

In memoriam a Protestáció emlékünnepe

Mélyebbre már nem is igen lehet:
Mohács sírjának fenekére
lökték az egész nemzetet
s fut szerte, aki megmaradt
mint megriadt madár csapat
ha közelít a részeg ősz
macskafejű goromba csősz –

és ekkor, mint jel, hirtelen
feltűnik az ónszín egen
mint szivárvány, szent égi jel
egy jelenés: s a vert csapat
rendeződik, új szárnyra kap
ijedtiből magára lel
s az üszkők fölött énekel

– Jöttél, szentelt Forradalom
lélekújító ünnepe
protestáló szent lázadás
zsarnokok *Mene tekele*

s fölkel az egész nép veled
itt állunk – zsoltározta szánk –
mert tudtuk, másképp nem lehet:

az Isten lelke szállt belénk
a kényszerű belső Ige
s nem törődünk, ha dzsida száll
akár szívünk közepibe:
szennynél, bűnnél jobb a halál
s odafenn Isten trónja vár –

Mélyebbre már nem lehetett
Mohács sírjának fenekére
löktek, de Isten kiemelt
mégis egy egész nemzetet

míg nyomták volna vissza, kik
mint Krisztus sírja őrei
reszkettek, látván a csodát –

de hit lett, eszme, látomás
mely egyre nő és alakít

s taszíthat vissza zsarnokunk:
főlemel s megvált ez a hit –

1984. október 31.

(A szerző neve nélkül közölte a Keresztény Nevelés c. folyóirat 1998/7. száma)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztófalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

